

ПРАКТИЧЕСКИ НАРЪЧНИК ПО ОБУЧИТЕЛЕН МОДУЛ 4

«БЮДЖЕТНО СЧЕТОВОДСТВО»

София, 2022 г.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

www.eufunds.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

Въвеждащо занятие	Откриване на семинара	3
Тема 1	Нормативни изисквания в счетоводната практика. Общи и конкретни знания	5
Тема 2	Прилагане на счетоводните сметки от СБО според критериите: приходно-разходни позиции и финансиращи позиции. Взаимовръзка между счетоводни сметки от СБО и параграфи/подпараграфи на ЕБК	20
Тема 3	Счетоводно отчитане на начислена и касова основа на дълготрайните материални и нематериални активи. Акценти – стойностен праг; придобиване; разграничими активи; земи; компютърна конфигурация; значителни отстъпки; продажби; основен и текущ ремонт; класификация; обезценка, преоценка	28
Тема 4	Счетоводно отчитане на амортизацията на ДМА в бюджетните организации (общини). Промени в амортизационния план	44
Тема 5	Счетоводно отчитане на приходите на начислена и касова основа в бюджетната организация (община) – местни данъци и такси; административни глоби и санкции; приходи от собственост и лихви; помощи и дарения от страната и чужбина; други. Взаимовръзка между счетоводни сметки и параграфи/подпараграфи	66
Тема 6	Счетоводно отчитане на разходите на начислена и касова основа в бюджетната организация – текущи и капиталови разходи. Взаимовръзка между счетоводни сметки и параграфи/подпараграфи	76

Тема 7	Задбалансово отчитане на двата бюджетни показатели – поети ангажименти за разходи и нови възникнали задължения за разходи	98
Тема 8	Задбалансово отчитане на статистиката на финансиране на разходите за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори по сметките от подгрупа 994.	108
Тема 9	Инвентаризация на активите и пасивите в бюджетната организация (община). Етапи – подготовка, провеждане, документиране и осчетоводяване	116
Тема 10	Бракуване и унищожаване на активи	130
Тема 11	Годишно счетоводно приключване на счетоводните сметки. Етапи	138
Заклучително занятие	Тест Оценка на резултатите от обучението Раздаване на сертификати	183

Въвеждащо занятие: Откриване на обучението

1. Представяне на проекта

Цели: Участниците да се запознаят с основните цели и параметри на проекта.

Описание на проекта

Наименованието на проекта е: „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители“. Изпълнява се от Националното Сдружение на общините в Република България (НСОРБ). Финансира се по Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Обучения за служителите в администрацията, организирани от Дипломатическия институт към министъра на външните работи и Националното сдружение

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

на общините в Република България”, по Приоритетна ос 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса”.

Проектът включва 5 обособени позиции, от които обособена позиция 1 се изпълняват от Обединение „Общински капацитет – 2020”.

Този семинар се провежда в изпълнение на обособена позиция №1 „Обучения за подобряване капацитета на общинските служители в сферата на управление на общинските финанси, компетентности и правомощия на общинската данъчна администрация и контролни функции на общините”. Включва следните три обучителни модула:

- Обучителен модул № 1 „Управление на общинските финанси”;
- Обучителен модул № 2 „Компетентности и правомощия на общинската данъчна администрация”;
- Обучителен модул № 3 „Контролни функции на общините”.

Общата цел на проекта е:

Осигуряване на съвременно, професионално и експертно управление чрез повишаване на знанията, уменията и квалификацията на служителите в общинската администрация.

Специфични цели

- Утвърждаване ролята на НСОСРБ като информационен и квалификационен център за развитие на служителите в общинските администрации.
- Повишаване квалификацията и капацитета на общинските служители в сферите на тяхната компетентност за предоставяне на качествени публични услуги.

В рамките на обособена позиция 1 се предвижда да се обучат за обучители минимум 60 общински служители. Последните ще проведат 42 семинара с над 1000 общински служители, работещи във финансово - счетоводните звена на общините.

2. Представяне на участниците

Цел: Да се представят участниците и да се подготви подходяща обстановка за участието на всички в занятията, дискусиите, решаването на казуси и представяне на примери от различните общини.

Представя се и програмата на обучението.

Участниците коментират програмата, като споделят темите, въпросите и проблемите, върху които да се акцентира по време на обучението.

При взаимното представяне на участниците обучителите трябва да придобият представа за нивото на подготвеност на участниците по темите на обучението, техните интереси и очаквания. Споделянето на очакванията е от голямо значение, защото по този начин ще се увеличи полезността от обучението.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

След представяне на участниците се представят и обучителите, като споделят и своя опит в разглежданата тематика.

3. Представяне на методите на обучение

Целта на обучението на възрастни е да се реструктурират знанията им, да се надградят с нови, което да им помогне при конкретната им работа и справянето с предизвикателствата на динамичната заобикаляща среда. При обучението основно значение има взаимодействието между обучаващия и обучаваните, както и между самите обучавани, което ги поставя в активна позиция. Реализирането на различни дейности в процеса на груповата работа води до превръщане на обучавания в партньор на преподавателя и повишава неговата мотивация за учене. Това реално се постига чрез използването на многообразие от методи, определяни като интерактивни.

Обучителят съобщава, че участниците могат да го прекъсват по всяко време за задаване на въпроси, обсъждане на казуси и споделяне на примери.

В началото на обучението е добре да се приемат правила за работа по време на обучението. Тези правила биха допринесли за повишаване на ефективността на обучението, минимизиране на рисковете от конфликти и създаване на добра обстановка. Такива правила могат да бъдат:

- ✓ Изключване на мобилните телефони.
- ✓ Телефонните разговори да се провеждат извън залата.
- ✓ Да спазваме времевия график на учебната програма.
- ✓ Изслушване на всеки участник.

Обучителят предлага на участниците да допълнят списъка с правила. Правилата се записват на флип-чарт и се закачат на стената да се виждат от всички. При възникване на конфликтна ситуация обучителят се обръща към приетите с консенсус правила за работа по време на обучението.

Тема 1: Нормативни изисквания в счетоводната практика. Общи и конкретни познания

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с актуалната нормативна рамка на национално ниво, която е свързана със счетоводното отчитане на бюджетните предприятия. Акцентира се върху последните промени на нормативните документи в сферата на счетоводното отчитане.

Описание на съдържанието: Представя се национално законодателство в сферата на счетоводното отчитане на бюджетните предприятия в три подтеми:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- **Подтема 1.1. Национална нормативна рамка;**
- **Подтема 1.2. Местна нормативна рамка;**
- **Подтема 1.3. Особенности при счетоводното отчитане на бюджетните предприятия – на начислена и касова основа.**

Методите на обучение: Презентация; Дискусия

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на актуалната нормативна база в сферата на счетоводното отчитане на бюджетните предприятия.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативната база в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 45 минути.

Подтема 1.1. Национална нормативна рамка

Нормативна йерархия:

Слайд 1 – заглавен.

В **слайд 2** е представена иерархичната зависимост на нормативните актове, като се прави пояснение за разликата между специалните и общите такива.

Съгласно Закона за нормативните актове, „Законът е нормативен акт, който урежда първично или въз основа на Конституцията обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, според предмета или субектите в един или няколко института на правото или техни подразделения“. Законите биват общи и специални.

Например (според темата на настоящото обучение) Законът за счетоводството е общ закон. Като специален закон може да се отбележи Законът за общинската собственост.

„Кодексът е нормативен акт, който урежда обществените отношения, предмет на цял клон на правната система или на обособен негов дял.“ Например КСО, КТ и др.

За уреждане на отношения по дадена материя, законът може да предвиди да се издаде подзаконов акт.

Подзаконови актове са ПМС, Наредби, Правилници, Инструкции, Решения на МС, Указания, писма....(например, писмата (ДДС) на МФ).

Вътрешни актове/документи в бюджетните организации (общини)

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В слайдове от 3 до 11 се обръща внимание на важни изисквания на Закона за счетоводството относно начин на попълване, реквизити, описание на първичен и вторичен счетоводен документ, като се дават примери относно конкретни осчетоводявания.

1. в съответствие с изискванията на нормативен акт – *например*, в изпълнение на **чл. 13, ал. 1** от ЗФУКПС, ръководителите на организациите **въвеждат контролни дейности, включващи писмени политики и процедури**, създадени да дават разумна увереност, че рисковете са ограничени в допустимите граници, определени в процеса на управление на риска.

2. при липса на норма в други актове на национално ниво – *например*, **класификацията на ДМА** може да се регламентира в амортизационната политика на бюджетната организация.

Нормативните изисквания на Закона за счетоводството (в сила от 01.01.2016 год.) са задължителни при изграждането и поддържането на счетоводната система на предприятието. Те осигуряват:

1. **всеобхватно хронологично регистриране** на счетоводните операции;
2. получаване на **аналитична и обобщена информация** по счетоводен път, представляваща най-точно и по най-подходящ начин ГФО на предприятието;
3. **междинно и годишно приключване** на счетоводните регистри;
4. изменения в извършените счетоводни записвания чрез **съставяне на коригиращи счетоводни статии**;
5. прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието **индивидуален сметкоплан**;
6. прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието **счетоводна политика - чл. 11, ал. 1**.

(2) Когато при осъществяване на счетоводството се използва **счетоводен софтуер**, той трябва да е разработен при спазване на изискванията на този закон и да дава възможност обработваните чрез него данни и изходните документи да са на български език.

Документална обосновааност на стопанските операции:

Текущото счетоводно отчитане се организира по реда на този закон (ЗСч) и се извършва по способа на **двустранното счетоводно записване** – чл. 3, ал. 1.

Предприятията осъществяват текущото счетоводно отчитане на всички стопански операции, които водят до изменения на имущественото и финансовото им състояние,

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

финансовите резултати от дейността, паричните потоци и собствения капитал, в **хронологичен ред – чл. 3, ал. 2.**

Предприятията осъществяват текущото счетоводно отчитане на основата на **документална обосновааност** на стопанските операции и факти при спазване изискванията за съставянето на документи по този закон – **чл. 3, ал. 3.**

Счетоводният документ е хартиен или технически носител на счетоводна информация, класифициран като **първичен, вторичен и регистър – чл. 4, ал. 1.**

Първичният документ е носител на информация за регистрирана за първи път стопанска операция - **чл. 4, ал. 2.**

Вторичният документ е носител на преобразувана (обобщена или диференцирана) информация, получена от първичните счетоводни документи - **чл. 4, ал. 3.**

Регистърът е носител на хронологично систематизирана информация за стопански операции от първични и/или вторични счетоводни документи - **чл. 4, ал. 4.**

Счетоводен документ по ал. 1 може да е **електронен документ**, който съдържа информацията, изисквана по този закон, издаден и получен в какъвто и да е електронен формат при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис - **чл. 4, ал. 5.**

Счетоводните документи в предприятията се съставят на **български език с арабски цифри и в левове**. Те могат да се съставят и на съответния **чужд език в чуждестранна валута в случаите на сделки, уговорени в чуждестранна валута** с чуждестранни контрагенти.

Когато сделката е уговорена в чуждестранна валута, левовата ѝ равностойност се определя, като към сумата в чуждестранна валута се прилага **централният курс на Българска народна банка** към датата на сделката - **чл. 5, ал. 1.**

Пояснение:

В този случай може да се появи реализирана курсова разлика (*разликата между левовата равностойност на сделката в чуждестранната валута и ЦК на БНБ*).

На начислена основа разликата се отчита в увеличение или намаление чрез прилагане на **сметка 7391 “Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи”**.

При увеличение: Дт с/ка гр. 50 *Парични средства*

Кт с/ка 7391 *Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи*

При намаление: Дт с/ка 7391 *Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи*

Кт с/ка от гр. 50 *Парични средства*

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

На касова основа тази разлика има **нетно** отражение и се посочва в отчета за касовото изпълнение на бюджета в раздел “Приходи”, по § 36-01 “Реализирани курсови разлики от валутни операции (нето) (+/-)”

В чл. 6, ал. 1 от ЗСч са регламентирани реквизитите на първичният счетоводен документ, адресиран до **външен получател**:

1. наименование и номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. дата на издаване;
3. наименование или име, адрес и единен идентификационен код от Търговския регистър или единен идентификационен код по Булстат или единен граждански номер или личен номер на чужденец на издателя и получателя;
4. предмет, натурално и стойностно изражение на стопанската операция.

В чл. 6, ал. 3 са регламентирани реквизитите на първичният счетоводен документ, който засяга само **дейността** на предприятието:

1. наименование и номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. дата на издаване;
3. наименование на предприятието;
4. предмет, натурално и стойностно изражение на стопанската операция;
5. име и подпис на съставителя.

Съгласно чл. 6, ал. 5 от ЗСч, документална обоснованост е налице, когато в първичния счетоводен документ **липсва част от изискуемата информация** по ал. 1 и 3, но за нея има документи, които я удостоверяват.

Освен в случаите по ал. 5 документална обоснованост е налице и когато първичният счетоводен документ е **издаден от лице, което не е предприятие** по смисъла на този закон, и в документа липсва част от изискуемата информация по ал. 1, когато този документ отразява вярно документираната стопанска операция – **чл. 6, ал. 6**

При плащане на **публични и частни държавни и общински задължения**, възникнали на основание и по реда на закон, се приема, че стопанската операция е документално обоснована при **наличие на съответния платежен документ за извършеното плащане** – **чл. 6, ал. 7**.

Първичен счетоводен документ по чл. 6, ал. 1 **се издава**, когато това е предвидено в закон – **чл. 7, ал. 1**.

Първичен счетоводен документ **може да не бъде издаден**, когато стопанската операция е документирана с **фискален бон или системен бон**, издаден по реда на наредбата по чл. 118, ал. 4 от ЗДДС, или с ценна книга, издадена по реда на Наредбата за условията и *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

реда за отпечатване и контрол върху ценни книжа и получател по нея е физическо лице, което не е търговец – чл.7, ал. 2.

Алинея 2 не се прилага, когато получателят е изискал издаването на първичен счетоводен документ – чл. 7, ал. 3.

Важно!

Поправки и добавки в първичните счетоводни документи не се допускат. Погрешно съставени първични счетоводни документи се анулират и се съставят нови – чл. 8.

В **слайд 12** се представят правата и задълженията на ръководителя на бюджетната организация относно отчетността.

Съгласно чл. 16 от ЗСч, правата и задълженията на ръководителя на организацията относно отчетността са:

Раздел V от Закона определя конкретните отговорности на ръководителя:

- утвърждава ***индивидуалния сметкоплан*** на предприятието. Общините задължително прилагат Сметкоплана на бюджетните предприятия, утвърден от министъра на финансите.
- ***организира текущото*** счетоводно отчитане в съответствие с разпоредбите на този закон;
- ***утвърждава формата*** на ***счетоводството***, която осигурява синхронизирано осъществяване на хронологичното и систематичното (аналитично и синтетично) счетоводно отчитане;
- ***отговаря за съставянето, съдържанието и публикуването*** на финансовите отчети и на годишните доклади, изисквани по този закон;
- ***определя периодичността*** на ***финансовите отчети*** за ***необходимите*** на ***управлението*** на предприятието;
- ***отговаря*** за извършването на независим финансов одит от регистрирани одитори;
- определя реда и начина за извършване на ***инвентаризация***;
- отговаря за ***съхраняването*** на счетоводната информация по реда и в сроковете по раздел III;
- определя ***реда и движението на счетоводните документи*** от момента на тяхното създаване или получаване в предприятието до момента на унищожаването или предаването им съгласно този закон.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В слайдове от 13 до 16 се обръща внимание на изискванията на Закона за счетоводството относно счетоводното отчитане при съставяне на финансовите отчети в бюджетната организация

Изискванията на ЗСч при счетоводното отчитане и при съставяне на финансовите отчети в бюджетните организации, са следните:

Закона за счетоводство влезе в сила от 01.01.2016 г. Основните изисквания, регламентирани в Закона, които се отнасят за достоверното съставянето на финансовите отчети са следните:

- Финансовите отчети трябва да представят **вярно и честно имущественото и финансовото състояние** и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал - **чл. 24, ал. 1.**
- Вярното и честното представяне изисква **достоверно показване на ефектите** от операциите, други събития и условия в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи, пасиви, приходи и разходи, заложи в приложимите счетоводни стандарти - **чл. 24, ал. 2.**
- Съдържанието на финансовите отчети трябва да е **ясно и разбираемо** - **чл. 24, ал. 3.**

Финансовите отчети се подписват от:

1. **ръководителя** на предприятието (в случая кметът на общината);
2. физическото **лице, което е съставило финансовия отчет**, или от представляващия и/или управляващия счетоводното предприятие, когато финансовият отчет е съставен от счетоводно предприятие - **чл. 25, ал. 2.** За общините това е главният счетоводител.

Във финансовите отчети се посочва **името на лицето по ал. 2** и се поставят **печатът** на предприятието и печатът на счетоводното предприятие - **чл. 25, ал. 3**, в случая конкретната община.

Отговорност за достоверността на информацията

Лицата, които са съставили и подписали счетоводните документи и техническите информационни носители, носят отговорност за достоверността на информацията в тях - чл. 10.

Съгласно чл. 9 от ЗСч. НЕ СЕ ДОПУСКА:

1. отчитане на стопански операции в **извънсчетоводни книги или регистри;**
2. счетоводно отчитане на **фиктивни или недостатъчно идентифицирани сделки, несъществуващи разходи**, както и **задължения с неточно определен предмет**, извършено с цел **подкупване** на длъжностни лица или **прикриване** на подкуп.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Счетоводните принципи съгласно чл. 26, ал. 1 от Закона за счетоводството се представят в **слайдове от 17 до 20**.

Счетоводни принципи (чл. 26, ал. 1 от ЗСч)

Позициите, които се представят във финансовите отчети, се признават и оценяват в съответствие със следните принципи:

1. действащо предприятие – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

2. последователност на представянето и сравнителна информация – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

3. предпазливост – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

4. начисляване – предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

5. независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

6. същественост – предприятието *представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер*; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

7. компенсиране – предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

8. предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват **счетоводно** в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

9. оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В **слайд 21** се представя ДДС от 2004 год., допълнено с ДДС 14 от 2013 год. на Министерството на финансите. Прави се разяснение, че тези писма са адаптирани указания към отменени Национални счетоводни стандарти.

ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и ДДС № 14 от 2013 г. са писма на министъра на финансите, които адаптират прилагането на Националните счетоводни стандарти в бюджетната сфера. Всички бюджетни организации (в случая общини), прилагат Сметкоплана на бюджетните организации, който е утвърден с писмо ДДС № 14 от 2013 г. от министъра на финансите.

1. ДДС № 20 от 2004 г. - адаптирани указания към отменени НСС.
2. Указанията са допълнени и частично изменени с ДДС № 14 от 2013 г.
3. Приет с ДДС № 14 от 2013 г. нов СБО.
3. В отделни случаи указанията препращат към съответния счетоводен стандарт.
4. Правилата на финансово отчитане се допълват през годините с конкретни указания чрез писма от Дирекция „Държавно съкровище“ на МФ – тримесечни и годишни указания .

Подтема 1.2. Местна нормативна рамка

В **слайдове от 22 до 24** се представят вътрешните нормативни актове, които следва да разработи всяка една бюджетна организация във връзка с правилната счетоводна отчетност.

Вътрешни документи и актове

В съответствие със Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУПС), бюджетните организации (общините) разработват вътрешни правила за целите на контрола на разходите.

Вътрешните правила се утвърждават от ръководителя на бюджетната организация (кмет, директор).

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Един от тези вътрешни документи в счетоводната практика е утвърдена от ръководителя на бюджетната организация **счетоводна политика**. Счетоводната политика на общината е **задължителна** за прилагане от второстепенните и третостепенни разпоредители с бюджет.

В съответствие с т. 6.1 от Счетоводен стандарт 1 *Представяне на финансови отчети*

Счетоводната политика представлява съвкупност от принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети от предприятието за отчитане на неговата дейност и за представяне на информацията във финансовия отчет.

т. 6.2. Предприятието (общината) разработва счетоводната си политика **до началото** на отчетния период в съответствие със:

- а) принципите, определени в Закона за счетоводството;
- б) изискванията, определени в Закона за счетоводството и в Националните счетоводни стандарти;
- в) изискванията, определени в Международните счетоводни стандарти - по въпроси, за чието решаване няма изрични разпоредби в националните нормативни актове по счетоводство;
- г) вътрешните нормативни актове на предприятието, отразяващи спецификата на неговата дейност.

т. 6.3. Управляващият орган на предприятието определя счетоводна политика, която да дава сигурност, че информацията във финансовите отчети:

- а) е необходима за **вземане на решение** от потребителите на финансови отчети;
- б) е **надеждна**, т. е.:
 - представя **достоверно** резултатите и финансовото състояние на предприятието;
 - отразява **икономическата същност** на събитията и операциите, а не просто тяхната правна форма;
 - е **неутрална и безпристрастна**;
 - е **предпазлива**;
 - е **пълна** във всички съществени аспекти.

ПОДТЕМА 1.3. ОСОБЕНОСТИ ПРИ СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ – НА НАЧИСЛЕНА И КАСОВА ОСНОВА

ОБЩИ ЗНАНИЯ

В слайдове от 25 до 32 се представят пред обучаемите основни акценти и техните характеристики в счетоводната отчетност на бюджетното предприятие.

Счетоводната отчетност в бюджетните организации се характеризира със следните акценти:

1. Стопанските операции се съставят в съответствие с указанията на Министерството на финансите (МФ), дадени в ДДС № 20 от 2004 г., ДДС № 14 от 2013 г. и др. допълнителни указания, дадени от МФ. Указанията са адаптирани към отменени счетоводни стандарти. От 2004 г. до сега тези указания се допълват, изменят, променят.

2. Отчетността е организирана на две основи – **касова и начислена.**

2.1. **Касовата** отчетност се представя във финансовия отчет по параграфи/подпараграфи на Единната бюджетна класификация (ЕБК), която се утвърждава всяка година от министъра на финансите.

2.2. На начислена основа отчетността е **организирана съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите от 01.01.2014 г.** Характерно е, че в него са структурирани **двойка еднакви сметки**, с една и съща характеристика, които се разграничават помежду си само по критериите – приходно-разходни позиции или финансиращи позиции.

3. Начислената основа е организирана в три отчетни групи – “Бюджет”, “СЕС” (Сметки за средства от Европейския съюз) и “ДСД” (Други сметки и дейности).

4. Между сметките и параграфите/ подпараграфите съществува **взаимовръзка**. Взаимовръзката не е равенство. Взаимовръзката е хармонизация, синхрон между двете основи – начислена и касова.

5. В публичния сектор не се формира финансов резултат (печалба или загуба). Бюджетните организации (общините) отчитат финансовото състояние чрез сметки, които са позиционирани в капитала (раздел А от пасива на баланса):

- 1201 Изменение на нетните активи за периода

- 1101 Акумулирано изменение на нетните активи

6. Финансовия отчет (тримесечен и годишен) се представя съгласно **Заповед № 1338 от 2015 г.** на министъра на финансите. Съдържа: баланс, отчет за приходи и разходи, отчет за касово изпълнение на бюджета, СЕС и чуждите средства и приложение.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

7. В ЗПФ са регламентирани два бюджетни показателя – поети ангажименти за разходи и нови възникнали задължения за разходи, които се осчетоводяват по задбалансови сметки от подгрупа **980, сметки 9200 и 9860**. За отчитане на разходите по проектите в отч. гр. “СЕС” се водят сметките от **подгрупа 994 Статистика на финансиране на разходите**.

8. Счетоводните сметки, структурирани в СБО са:

Активни – отразяват се в актива на баланса; когато се дебитират се увеличава сумата на актива; когато се кредитират се намалява сумата на актива.

Пасивни – отразяват се в пасива на баланса; когато се кредитират се увеличава сумата на пасива; когато се дебитират се намалява сумата на пасива.

Способът на двойното записване е характерен за счетоводното отчитане, т.е. прилага се чрез едновременно контиране на две или повече сметки срещу една, но така че да се балансира актива и пасива.

Отчетна група БЮДЖЕТ	Отчетна група СЕС	Отчетна група ДСД
- бюджет на първостепенния разпоредител с бюджет	- сметки за средства от ЕС , администрирани от Националния фонд	- обособени сметки за чужди средства (доколкото такива операции не се извършват от „БЮДЖЕТ” и „СЕС”)
- бюджети на подведомствени разпоредители с бюджет	- сметки за средства от ЕС , администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие”	- капитализация на дълготрайни материални активи , изписани на разход в групи „БЮДЖЕТ” и “СЕС” при придобиването им
- приравнени на бюджет средства, операции и дейности	- сметки за други средства от ЕС	- дейности по принудително изпълнение и конфискация
	- сметки за средства по други международни програми	- други позиции , определени от МФ

Примери:

1. Внасяне на парични средства от касата в банката:

Дт с/ка **5013 Текущи банкови сметки в левове** 2000

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Кт с/ка 5011 Касови наличности в левове 2000

(увеличава се активна сметка (сметка 5013) чрез намаляване на друга активна сметка (сметка 5011))

2. Придобиване на ДМА чрез доставка по договор:

Дт с/ка 2041 Компютри и хардуерно оборудване 20 000

Кт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната 20000

(увеличава се активна сметка (сметка 2041) чрез увеличаване на пасивна сметка (сметка 4010))

3. Начисляване на задължение към доставчици:

Дт с/ка 3020 Материали 300

Кт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната 300

(увеличение на активна сметка (сметка 3020) чрез увеличение на пасивна сметка (сметка 4010))

4. Издължаване към доставчика:

Дт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната 300

Кт с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове 300

(намаление на пасивна сметка (сметка 4010) чрез намаление на активна сметка (сметка 5013))

5. Прехвърляне на млади животни в основните стада:

Дт с/ка 2020 Продуктивни и работни животни 10000

Кт с/ка 3100 Млади животни и животни за угодяване 10000

(увеличава се активна сметка (сметка 2020) чрез намаляване на друга активна сметка (сметка 3100))

6. Приключване на сметките от раздел 7 със сметка 1201 при годишното приключване

Дт с/ка от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери 3000

Кт с/ка 1201 Изменение на нетните активи за периода 3000

(намаление на пасивна сметка (сметка от р. 7) чрез увеличение на друга пасивна сметка (сметка 1201))

Примерното балансиране на актива и пасива в баланса на счетоводното предприятие е представено в **слайдове 33 и 34**.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

АКТИВ – Сметки		ПАСИВ - Сметки	
Сметка 5011	- 2000		
Сметка 5013	+ 2000		
Сметка 2041	+ 20 000	Сметка 4010	+ 20 000
Сметка 3020	+ 300	Сметка 4010	+ 300
Сметка 5013	-300	Сметка 4010	- 300
Сметка 2020	+ 10000	Сметка от р. 7	- 3000
Сметка 3100	- 10000	Сметка 1201	+ 3000
		Сума на пасива:	<u>20 000</u>
<u>Сума на актива:</u>	<u>20 000</u>		

БАЛАНС

КЪМ

АКТИВ	(РАВНИ)	ПАСИВ
20 000		20 000
+ 2000 / - 2000		x
+ 20 000		+ 20 000
+ 300/		+ 300
- 300/		- 300
+ 10 000/ - 10 000		x
x		- 3000/ + 3000

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В слайдове 35 и 36 се разглеждат конкретни указания, дадени с писма от Министерството на финансите.

Конкретни указания от МФ – ДДС; отделни писма.

Министерството на финансите дава конкретни указания за счетоводното отчитане на начислена и касова основа на отделни счетоводни казуси в свои писма (ДДС), които се изпращат до бюджетните организации всяко тримесечие и в конкретни писма-отговори до отделни бюджетни организации по повод поставени от тях въпроси.

Например, дадени допълнителни указания от Министерството на финансите, относно отчетността на:

- 1. Дълготрайните материални активи, в т.ч. земи (в тема 3).*
- 2. Книгите в библиотеките. Специфика (в тема 11).*
- 3. Преоценка на наличната валута (в тема 11).*
- 4. Промяна в амортизационния план (в тема 11).*
- 5. Правилно отчитане на чуждите средства в бюджетната организация. Варианти (в тема 11).*
- 6. Прехвърляне на придобитите в отч. гр. “СЕС” нефинансови активи към отч. гр. “Бюджет”.(в тема 11).*
- 7. Коректно отчитане на стопанската дейност в бюджетните организации и облагането ѝ с данък върху приходите (в тема 11).*
- 8. Други (правилно отчитане на статистиката на финансиране на разходите по задбалансовите сметки от подгрупа 994; бюджетни показатели и др. (в останалите теми).*

Вие като обучаеми, може ли да прецените дали са обхванати изчерпателно нормативните актове и ако не, да допълните?

ТЕМА 2: ПРИЛАГАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ ОТ СБО СПОРЕД КРИТЕРИИТЕ: ПРИХОДНО-РАЗХОДНИ ПОЗИЦИИ И ФИНАНСИРАЩИ ПОЗИЦИИ. ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ ОТ СБО И ПАРАГРАФИ/ПОДПАРАГРАФИТЕ НА ЕБК

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с актуалния Сметкоплан на бюджетните организации, като се обучават да прилагат практически ориентери при избора на коректната счетоводна сметка, за да бъде достоверно осчетоводена дадена стопанска операция. Участниците се запознават и с хармонизирането на взаимовръзките между сметки и параграфи.

Описание на съдържанието: Разглежда се структурата на СБО. Представят се видовете ориентери при избора на счетоводна сметка на база касови потоци, без касови потоци и т. 48 от ДДС № 14 от 2013 г.

Разглеждат се причините/мотивите за наличие на взаимовръзки, случаи на нарушаването им, както и случаи на равенства в 2 подтеми:

Подтема 2.1. Прилагане на счетоводните сметки според критериите „приходно-разходни позиции” и „финансиращи позиции”;

Подтема 2.2. Практически ориентери при Прилагане на счетоводните сметки според критериите

Методите на обучение: Презентация. Примери - за наличие за нарушена взаимовръзка; липса на взаимовръзка; равенство между сметки и параграфите. Решаване на счетоводни казуси. Дискусия.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познание на СБО, който е основен документ, утвърден от министъра на финансите, за коректното счетоводно отчитане на дейностите на бюджетната организация на начислена и касова основа.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за правилното прилагане на СБО и ЕБК в пряката дейност на експертите относно коректното осчетоводяване по счетоводни сметки и отчитане по параграфи.

Продължителност: 45 минути.

Подтема 2.1. Прилагане на счетоводните сметки според критериите „приходно-разходни позиции” и „финансиращи позиции”

Слайд 1 – заглавен.

Със **слайдове 2 и 3** се представя пред обучаемите допълнителен класификационен разрез от гледна точка на ефекта върху бюджетното салдо.

Съгласно т. 39 от ДДС № 14 от 2013 г. за финансовите активи и пасиви се въвежда допълнителен класификационен разрез от гледна точка на ефекта върху бюджетното салдо (дефицит/ излишък), произтичащ от генерираните от финансовия актив/пасив входящи и изходящи касови потоци при възникване и/ или реализиране/ уреждане на актива/ пасива.

В този аспект всеки финансов актив или пасив се класифицира еднозначно чрез съответните счетоводни сметки от СБО в една от следните две категории:

- приходно-разходни позиции – това е, когато генерираните от финансовия актив/пасив касови потоци влияят на бюджетното салдо (т.е. отчитат се като приходи и разходи съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК) и попадат в обхвата на съответните дефиниции за касови приходи и разходи съгласно т. 29 и 31 от § 1 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

„Т. 29. (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2016 г.) "Приходи" са паричните постъпления за съответната бюджетна година от: данъци, осигурителни вноски, други вноски, такси, глоби, санкции и неустойки, конфискувани активи, лихви, дивиденди и други доходи от финансови активи, както и всички други парични нетни постъпления на бюджетните организации, които произтичат от реализация и използване на нефинансови активи и предоставяне на услуги. Плащанията, представляващи възстановяване на приходи, както и отрицателните курсови разлики от реализация на парични средства в чуждестранна валута се третират като негативен приход;“

„Т. 31. "Разходи" са плащанията за съответната бюджетна година за: персонал и свързаните с него осигурителни вноски, доставки на нефинансови активи, услуги, лихви, възмездно използване на ресурси на трети лица, обезщетения, санкции и неустойки, както и за безвъзмездно предоставени средства на физически и юридически лица. Паричните постъпления, представляващи възстановяване на разходи, се третират като негативен разход. Не са разходи плащанията, които са елемент от нетните постъпления на приходи съгласно единната бюджетна класификация.“

- финансиращи позиции – това е, когато генерираните от финансовия актив/пасив касови потоци не влияят на бюджетното салдо (т.е. отчитат се като елемент на финансирането съгласно ЕБК и попадат в обхвата на дефиницията за финансиране съгласно т. 40 от § 1 от ЗПФ.

„т. 40. "Финансиране на бюджетното салдо" са постъпленията и плащанията, произтичащи от: поемането и погасяването на дълга, постъпленията от приватизация,

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

операциите с чужди средства, операциите по придобиването и реализирането на финансови активи и пасиви, несвързани с приходи и разходи, както и изменението в наличността на паричните средства за съответната бюджетна година, включително от преценка на наличните парични средства в чуждестранна валута. Финансирането е равно на бюджетното салдо с противоположен знак.“

ПРИХОДИ – РАЗХОДИ + (+/-) ТРАНСФЕРИ =
БЮДЖЕТНО САЛДО (ДЕФИЦИТ/ИЗЛИШЪК) =

(-) ФИНАНСИРАНЕ, В Т.Ч. ВРЕМЕННИ
БЕЗЛИХВЕНИ ЗАЕМИ

(временните безлихвени заеми се третираат като финансиращи позиции; те не оказват влияние върху бюджетното салдо – (§ 74-00 - § 78-00)

Финансирането е равно на бюджетното салдо с противоположен знак!

В слайдове от 4 до 6 се дава конкретен пример за осчетоводяване на начислена и касова основа.

Пример 1:

Начисляване на вземане от лице извън бюджетната организация, при установена извършена кражба:

Въпрос: Съществуват ДВЕ счетоводни сметки в СБО за вземания с еднакво наименование, но класифицирани по различен начин:

4885 Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)

и

4887 Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)

Коя от двете сметки да се приложи при осчетоводяването?

Как бихме отчели стопанската операция на касова основа?

При парични постъпления от лицето се съставя операция:

§ 95-07 “Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”/

§ 28-02 “Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)”

Важно!: § 28-02 “Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети” е приходен параграф, поради което избираме и сметка, която е „приходно-разходна позиция“!

Счетоводни статии, които се съставят в този случай, са:

Начисляване на вземането:

Д-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица
(приходно-разходни позиции)

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

При парични постъпления от лицето се съставя операция:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)

§ 95-07 "Наличност в левове по сметки в края на периода (-)"/

§ 28-02 "Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)"

В **слайд 7** се прави извод на база взетите счетоводни операции.

Изводът, който правим в конкретния случай е, че е водещо по какъв начин ще се отчете стопанската операция на касова основа, ако има наличие на касов поток, независимо кога - към момента на осчетоводяване или по-късно.

Чрез дадения пример в слайдове 8 и 9 се доказва, че и на начислена, и на касова основа сметките, ползвани за отчитане на гаранции, следва да са „финансиращи позиции“

Пример 2:

По сметката за чужди средства (набирателна) сметка на бюджетната организация са постъпили суми, които представляват гаранция за участие, платена от физическо лице в обявена процедура за продажба. Съставени са следните счетоводни записвания:

В отч. гр. "ДСД":

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка ???

Изборът на кореспондираща сметка зависи от това дали паричният поток оказва влияние на бюджетното салдо или не. С други думи по кой § от ЕБК трябва да се отчете операцията?

Съгласно указанията на Министерството на финансите, постъпленията от депозити и гаранции следва да се отчитат на касова основа по финансиращ § 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+/-)“, който е част от раздел V „Финансиране“ от ЕБК.

Извод: Следователно и на начислена основа, счетоводните сметки трябва да са „Финансиращи позиции“!

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В **слайд 10** се представя позицията на сметка 4831- временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица.

Счетоводни записвания:

§ 95-07 “Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”/

§ 93-10 “Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+)”

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица

Важно!

В СБО сметка 4831 не е определена дали е „приходно-разходна позиция“ или е „финансираща позиция“, т.е. не е посочена позиция. Разяснения за класификацията на сметките по този признак се съдържат в таблицата към т. 48 от ДДС № 14 от 2013г.

Подтема 2.2. Практически ориентири при прилагане на счетоводните сметки според критериите

В **слайдове от 11 до 21** се представят пред обучаемите практическите ориентири при прилагане на счетоводните сметки според критериите им. Представят се конкретни примери.

В случай, че има касов поток, се избира счетоводната сметка, според параграфа:

За приходите, разходите и трансферите прилаганите параграфи от ЕБК са от § 01-00 до §§ 69-00.

Важно е да се знае, че прилаганите счетоводни сметки, свързани с тези параграфи, следва да са с критерий „приходно-разходни позиции”.

За операциите с финансови активи и пасиви, прилаганите параграфи от ЕБК са финансиращите от §§ 70-00 до §§ 98-00.

Прилаганите счетоводни сметки, свързани с тези параграфи следва да са с критерий „финансиращи позиции”.

В случай, че няма касов поток, се ориентираме за прилагането на сметката по съответната позиция – приходно – разходни позиции (ПРП) или финансиращи позиции (ФП) чрез таблицата, дадена в т. 48 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ.

За сметките, в наименованията, на които липсва изписана съответната позиция, отново се ползва таблицата, дадена в т. 48 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ, за да се избере подходящата сметка в случаите, когато прилаганата сметка е посочена в нея.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Класификация на сметките за финансови активи и пасиви по критерия „приходно-разходни - финансиращи позиции” и кореспондиращите им счетоводни сметки от раздели 6 и 7 (схема към т. 48)

- „приходно-разходни позиции” (ПР) и кореспондиращите им сметки от раздели 6 и 7:

„приходно-разходни позиции”

ПР.1) сметки от раздел 1:

- 158, 159, 168, 1707, 1708;
- 1917, 1918, 1927, 1928;
- 1994 и 1998.

ПР.4) сметки от раздел 4:

- 40, 41, 42;
- 430, 431, 4327, 4328, 433, 435;
- 436, 4379, 438 (без 4382), 439;
- 45 (без 4598), 484, 4851-4853;
- 4857, 4861, 4863, 4865, 4867;
- 487, 4887, 4888, 4897, 4898;
- 4911, 4917, 4918;
- 4940, 495, 496, 497 и 498;

ПР.5) сметки от раздел 5:

- 507, 5139, 5145-5148;
- 518, 522, 523, 538 и 588.

сметки от раздели 6 и 7

(при отчитане на преоценки, прехвърляне на активи/пасиви, отписване и при други събития)

ПР.6) сметки от раздел 6:

- 6711, 6717, 6721, 6727;
- 6901, 6903, 6905;
- 6910, 6911, 6915, 6917;
- 6994 и 6997.

ПР.7) сметки от раздел 7:

- 7614, 7617;
- 7644, 7647;
- 7654, 7657;
- 7674, 7677, 7694, 7697;
- 7803, 7807;
- 7901, 7903, 7905;
- 7911, 7915, 7917;
- 7924, 7994 и 7997.

- „финансиращи позиции” (Ф) и кореспондиращите им сметки от раздели 6 и 7:

„финансиращи позиции”

Ф.1) сметки от раздел 1:

- 151, 152, 162, 165, 166;
- 1701, 1702;
- 1911-1914, 1921-1924;
- 1991-1993, 1995-1997.

Ф.4) сметки от раздел 4:

- 4321, 4322, 4371-4376;
- 4382, 4598, 46;
- 483; 4854, 4858;
- 4862, 4864, 4866, 4868;
- 4885, 4886, 4895, 4896;
- 4915 и 4916.

Ф.5) сметки от раздел 5:

- 500, 501, 502, 508, 509;
- 51 (без 5139, 5145-5148, 518);
- 521, 531, 532, 539;
- 581, 582 и 589.

сметки от раздели 6 и 7

(при отчитане на преоценки, прехвърляне на активи/пасиви, отписване и при други събития)

Ф.6) сметки от раздел 6:

- 6713, 6723;
- 6902, 6904, 6906;
- 6912, 6916, 6918;
- 6995, 6996 и 6998.

Ф.7) сметки от раздел 7:

- 7615, 7618;
- 7645, 7648;
- 7655, 7658;
- 7675, 7678;
- 7695, 7698, 7699;
- 7804, 7808;
- 7902, 7904, 7906;
- 7912, 7916, 7918;
- 7925, 7926, 7995, 7996 и 7998.

При кореспонденциите между сметките, при които няма касов поток, е налице кореспонденция на сметки с едни и същи критерии – ФП с ФП; ПРП с ПРП.

Съгласно т. 43, т 44 от ДДС № 14 от 2013 г., спазването на този класификационен критерий е особено важно да се има предвид при отчитането на разчетите за лихви, които са ПРП, тъй като касовият поток на начислената лихва за даден финансов актив (пасив) влияе

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

на бюджетното салдо (дефицит/излишък), за разлика от неутралния спрямо бюджетното салдо касов поток на „финансиращата позиция” (главница).

Сметки от групи 40, 41 и 42 са винаги с критерий “приходно-разходни позиции”.

Сметките, в наименованието на които липсва определен критерий “ПРП” или “ФП” и които не са определени с критерий в посочените сметки в т. 48 от ДДС № 14/2013 г. (напр. раздели 2, 3 и др.) могат да кореспондират, както със сметки с определена позиция, така и със сметки без позиция. За тях няма правила.

Спазване на взаимовръзките между счетоводните сметки от СБО и параграфите/подпараграфите на Единната бюджетна класификация (ЕБК)

- причини/мотиви за наличие на взаимовръзка между сметките от СБО и параграфите/подпараграфите на ЕБК ;
- случаи на липса на взаимовръзка между сметки и параграфи;
- случаи на равенства;
- примери;
- обобщение и изводи.

Кои са често допусканите грешки в отчетността, допускани от счетоводителите:

1. Неразбиране на правилото, че “взаимовръзката не е задължително равенство”.
2. Неразбиране на логическата взаимовръзка между двете основи – начислена и касова, при отчитане на една и съща стопанска операция и отгук и взаимовръзката между счетоводните сметки от СБО и параграфи/подпараграфи на ЕБК.
3. Непознаване на някои случаи, при които тази връзка не се прилага по указания на МФ.

Мотивите /причините за установяване на тези взаимовръзки/ равенства са следните:

- в т. 13 от Ръководството за прилагането на СБП е указано: „Счетоводната информация на начислена основа следва същата схема и логика, залегнали в отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове, изготвени въз основа на ЕБК”;
- счетоводните сметки от СБО и параграфите на ЕБК изразяват две страни (начислена и касова основа) на една и съща стопанска операция;
- за първи път в закон (в § 44 от Допълнителните разпоредби ЗДБРБ за 2006 г.) беше регламентирано, че „ЕБК е самостоятелно обособена част от СБП”;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

● съгласно Заповед № 1338 от 2015 г. на министъра на финансите, бюджетните организации изготвят финансови отчети, включващи четири елемента, един от които е отчет за касовото изпълнение на бюджета, СЕС и чуждите средства.

Някои случаи, при които тази **взаимовръзка не се прилага** (нарушена) по указания на МФ:

Например:

- поименни абонаментни карти на служители
 - с/ка 6049 и §10-20;
- възстановени транспортни разходи за педагогическия персонал –с/ка 6049 и § 10-20;
- библиотечен фонд - с/ка 2204 и § 10-14;
- активи с историческа и художествена стойност - с/ка 2203 и § 52-19;
- активи, свързани с отбраната и сигурността на страната – с/ка 2099 в отч. гр. “ДСД” и § 10-98 в отчет Б-3;
- отписани задължения към бюджетни организации/или др. лица – подгрупи 790, 791 и § 36-19

Наличие на равенства между сметки и параграфи/подпараграфи - в редки случаи

Например:

- § 36-01 (+/-) = оборотите на Дт с/ка 7391 - Кт с/ка 7391;
- § 25-01 + § 26-00 + 27-00 = Кред. салдо с/ка 7051 + с/ка 7041;
- § 36-19 = Кр. салдо с/ка 7199 + с/ка 7996 +;
- §§ 45-00 + §§ 46-00 = Кр. салдо на с/ките от гр. 74 (без тези за натура и сметка 7450)
- §§47-00 = Кр. салдо на с/ка 7450
- § 37-02 (-) = Дт оборот на с/ка 4512

За целите на анализа и контрола този преглед се извършва от счетоводителите, за да се установят допуснатите грешки, които се съдържат в салдата или оборотите на счетоводните сметки, или в параграфите/подпараграфите и да се коригират същите преди заверката на ГФО от Сметна палата.

Вие като обучаеми, може ли да прецените дали са обхванати изчерпателно начините за прилагане на практически ориентир при избора на коректната счетоводна сметка, за да бъде достоверно осчетоводена дадена стопанска операция и ако не, да допълните?

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Казус 1:

Община „Х“ е сключила договор с фирма за доставка на горива за служебните автомобили. В края на всеки месец фирмата – доставчик представя фактура за заредените количества. Общината следва да извърши плащане по фактурата в 10 дневен срок от получаване на фактурата.

Моля съставете счетоводните статии.

Отговор:

1. при получаване на фактурата

Дт с-ка 6010 Разходи за горива, вода и енергия

Кт с-ка 4010 Задължения към доставчици в страната

2. при пращане на фактурата

Дт с-ка 4010 Задължения към доставчици в страната

Кт с-ка 5013 Текущи банкови сметки в лева

§§10-16 (+) вода, горива и енергия

Оборотът на с-ка 6010 = на оборота на §§ 10-16

Казус 2:

По приходната сметка на Община „Х“ постъпват средства от застрахователно обезщетение за ДМА.

Моля съставете счетоводните статии.

Отговор:

Дт с-ка 5013 Текущи банкови сметки в лева

Кт с-ка 7191 Приходи от застрахователни обезщетения за дълготрайни активи

§§ 36-11 (+) Получени застрахователни обезщетения за ДМА

Оборотът на с-ка 7191 = на оборота на §§ 36-11

ТЕМА 3: СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА НАЧИСЛЕНА И КАСОВА ОСНОВА НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ. АКЦЕНТИ – СТОЙНОСТЕН ПРАГ; ПРИДОБИВАНЕ; РАЗГРАНИЧИМИ АКТИВИ; ЗЕМИ; КОМПЮТЪРНА КОНФИГУРАЦИЯ; ЗНАЧИТЕЛНИ ОТСТЪПКИ; ПРОДАЖБИ; ОСНОВЕН И ТЕКУЩ РЕМОНТ; КЛАСИФИКАЦИЯ; ОБЕЗЦЕНКА, ПРЕОЦЕНКА.

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с актуалната нормативни изисквания, както и със спецификата на счетоводното отчитане на нефинансовите активи.

Описание на съдържанието: Представят се: придобиване; стойностен праг; разграничими активи; земи; компютърна конфигурация; значителни отстъпки; продажби; основен и текущ ремонт чрез външен изпълнител и по стопански начин; класификация; обезценка, преоценка, в 3 подтеми:

- Подтема 3.1. Нормативни изисквания за коректната отчетност на ДМА

- Подтема 3.2. Придобиване на ДМА

- Подтема 3.3. Акценти в отчетността на ДМА

Методите на обучение: Презентация. Решаване на счетоводни казуси Допускани грешки. Дискусия.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания при осчетоводяването, различните начини на придобиване, както и, начините на обезценка и преоценка и прилагането на тези знания в практическата дейност на счетоводителите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 90 минути.

Подтема 3.1. Нормативни изисквания за коректната отчетност на ДМА

Слайд 1 – заглавен.

В слайд 2 учителят представя пред аудиторията важността от значението на коректно съставения ГФО.

Достоверното представяне на ДМА в баланса на бюджетната организация е от съществено значение за коректността на съставения финансов отчет поради следните причини:

- защото е значителен техният относителен дял спрямо общата стойност на актива на баланса.
- защото ДМА могат имат различни стойности: цена на придобиване, себестойност, справедлива стойност, отчетна стойност, остатъчна стойност, амортизируема стойност, балансова стойност, данъчна оценка, застрахователна стойност.
- защото ДМА могат да се отразят и в трите отчетни групи по баланса: „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ (СЕС) и „Други сметки и дейности“ (ДСД).

За да представят достоверно ДМА във финансовите отчети, счетоводителите трябва да имат добри знания в следните направления, представени в слайдове от 3 до 5:

- нормативни изисквания за коректната отчетност на ДМА

Нормативните изисквания са регламентирани в:

А. Счетоводен стандарт (СС) С 16 „Дълготрайни активи“;

Б. т. 16 от ДДС № 20 от 2004 г.;

В. ДДС № 14 от 2013 г.;

Г. Отделни писма с указания на дирекция „Държавно съкровище“ към МФ до БО във връзка с техни запитвания по някои счетоводни казуси;

Д. СБО за коректно прилагане отчитането на начислена основа по счетоводните сметки;

Е. ЕБК за коректно прилагане отчитането на касова основа съответните параграфи/подпараграфи.

- начин на придобиване и основен ремонт на ДМА (чрез външен изпълнител и по стопански начин), като се съобразяват с осчетоводяването в съответствие с дадените указания от МФ

- специфични особености при счетоводното отчитане на:
- компютърната конфигурация;
- закупените ДМА със значителна отстъпка;
- отписването на активи, които не съществуват;
- заприходяване на активи, незаведени в предходен баланс;
- приходите от продажба на ДМА, отчитани по сметките от гр. 22;
- ДМА, свързани със сигурността и отбраната;
- отчитане на бюджетните показатели – ПАР, НВЗР, СФР;
- класификация на някои класове ДМА;
- разбиране на обезценката и преоценката на ДМА;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- отчитане на промените в амортизационния план.

Подтема 3.2. Придобиване на ДМА

В слайдове от 6 до 9 подробно е описан начинът на формиране на цената на ДМА.

ДМА се оценяват и осчетоводяват при тяхното придобиване или възникване по цената на придобиване, себестойност и по справедливата цена, в съответствие с приложимите счетоводни стандарти и указанията на МФ, дадени в ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г.

а) ПО ЦЕНА НА ПРИДОБИВАНЕ

Цената на придобиване е покупната цена плюс всички преки разходи по привеждане на актива във вид, готов за използване.

Преките разходи са регламентирани в т. 4.1 ОТ СС 16 Дълготрайни материални активи. Това са разходите, които са необходими за привеждане на актива в работно състояние. Те са:

- разходи за подготовка на обекта (на терена), където ще се използва активът;
- разходи за първоначална доставка и обработка;
- разходи за монтаж, включително направените през контролните и предпусковите периоди, както и обичайните разходи, свързани с поетапното въвеждане в употреба на ДМА;
- разходи за привеждане в работно състояние на придобития ДМА;
- разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или изграждането, доставката, монтажа, въвеждането в употреба и др. на ДМА;
- предполагаемите разходи до размера на начислената провизия за задължения за: демонтаж и извеждане на актива от употреба; за възстановяване на терена, върху който е бил инсталиран активът;
- разходи, произтичащи от непризнат данъчен кредит, свързан с изброените преки разходи.

Не се включват в първоначалната оценка:

Административните и други общи разходи, с изключение на пряко свързаните с придобиването или привеждането на ДМА в работно състояние.

Разходите за пуск и други подобни предпроизводствени разходи.

Разходите за обучение на персонала за работа с ДМА. Те се отразяват като разходи за квалификация на персонала.

Разходи (допустими и верифицирани), свързани с администрирането на проекти, като разходи свързани с услуги по изготвяне и комплектоване на заявления, правни услуги, *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

подготовка на тръжна документация и др. за подпомагане на изпълнението, не се третират като капиталови разходи, а се отчитат като текущи разходи.

б) ПО СЕБЕСТОЙНОСТ

Себестойността е оценката на произведените (създадените) в предприятието активи, в която не се включват административните разходи, разходите за продажби, финансовите и извънредните разходи или това са фактически натрупаните разходи.

в) ПО СПРАВЕДЛИВА (ПАЗАРНА) СТОЙНОСТ

Справедливата цена е сумата, за която един актив може да бъде заменен или един пасив може да бъде погасен при пряка сделка между информирани и желаещи осъществяване на сделката купувач и продавач.

Тя е продажна цена, борсова цена или пазарна цена.

Познатите случаи в практиката са различни.

Например, по такива стойности се заприходяват: безвъзмездно придобитите активи; установените при инвентаризация излишъци на ДМА; получените без съпроводителен документ дарени активи и др.

Подтема 3.3. Акценти в отчетността на ДМА

В слайдове 10 и 11 са разгледани някои начини на третиране на ДМА.

1. Дълготрайните материални активи, които са балансово признати, се класифицират, когато надвишават утвърдения от ръководителя стойностен праг в счетоводната политика, който може да бъде от 500 до 1000 лв. без включен ДДС (т. 16.16.3 от ДДС № 20 от 2004 г.).
2. Дълготрайни материални активи, които се състоят от разграничими съставни части отговарящи поотделно на критериите за ДМА се третират като самостоятелни активи (т. 3.2 от СС 16).
3. Окончателното завеждане на ДМА се извършва, когато са били в процес на придобиване, след приключване на цялостния процес на придобиване и наличие на изискуемата документацията, удостоверяваща извършването на всички процедури за въвеждане на ДМА в експлоатация.
4. Активите от група 22 (земи, гори, трайни насаждения, инфраструктурни обекти, активи с художествена и историческа стойност и книгите в библиотеките), първоначално се изписват на разход по сметките от подгрупа 607 в отчетна група „Бюджет“/ или „СЕС“, и едновременно се осчетоводяват в отчетна група „ДСД“, като се дебитират сметките от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) ДСД” или сметка от подгрупа 207 срещу кредитиране на сметка 7609 Коректив за капитализирани активи в отчетна група "Други сметки и дейности" (т. 18 и 19 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

5. ДМА, които са в процес на придобиване не подлежат на амортизация (т. 23 от ДДС № 05 от 2016 г.).

Със **слайдове от 12 до 14** се представя пред обучаемите начинът на придобиване и отчитане на земя, в т.ч. принадлежаща към сграда.

6. При придобиване на земя, принадлежаща към чужда сграда, която не е собственост на бюджетната организация, осчетоводяването се отразява по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група „ДСД“, тъй като тази земя не принадлежи към сграда на предприятието (писмо № 08-00-1141 от 30.10.2017 г.).

7. При придобиване на земя с цел бъдещо изграждане на сграда и при наличие на инвестиционен проект, който е възможно да се реализира, осчетоводяването е по сметка 2010 в отчетна група „Бюджет“ (писмо № 08-00-1141 от 30.10.2017 г.).

8. Отчитане на нов акт за общинска собственост (АОС), с който се обединяват земя и сграда !!! По отношение на отчитането на нов АОС, с който се обединяват два съседни имота и новопостроената сграда се намира в новия обединен имот, отчитаната в ДСД преди обединяването на двата имота в един земя следва да се отрази в отчетна група „Бюджет“, тъй като новият обединен имот представлява в крайна сметка сгради и прилежаща към тях земя. !!! За отписването на земята от ДСД и завеждането ѝ в Бюджет може да се използва сметка 7602 или да се възприеме подход чрез използването на сметка 6992 (за отписване в ДСД) и сметка 7992 (за завеждане в „Бюджет“).

В отч. гр. ДСД:

Дт с/ка 6992 или 7602/ Кт с/ка 2201

В отч. гр. Бюджет:

Дт с/ка 2010/ Кт с/ка 7992 или 7602

Земята от новия обединен имот се завежда в „Бюджет“ по сметка 2010. Отчитаната до момента в „Бюджет“ по сметка 2010 земя на единия имот се прехвърля по новата аналитична сметка за земята на обединения имот, без да е необходимо да се използват сметки 6992 и 7992. (№ 08-00-1141 от 30.10.2017 г.)

9. Относно преиздаване на нов АОС за вече заведен дълготраен актив

Преиздаването или издаването на нов АОС за съществуващ и вече заведен дълготраен актив (земя или сграда) не е основание за счетоводни записвания на ниво синтетична сметка, а само на нива аналитична сметка (писмо № 08-00-317 от 12.04.2018 г.).

10. Възможност за прилагане на данъчна оценка вместо справедлива стойност

Фигуриращата в съответния акт данъчна оценка може да се използва при обезценката/ преоценката само доколкото се явява надежден индикатор за справедлива стойност на

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

съответния имот, в противен случай тя не би следвало да се взема предвид. (№ 08-00-317 от 12.04.2018 г.).

В **слайдове 15 и 16** е представено издаването на АОС и случаи, когато трябва да се извърши преактуване на имоти.

11. При преактуване на дълготрайни активи, които имат нови стойности:

Преактуването на активи (сгради/имоти), които до момента са били заведени по стойности, различни от тези в новоиздадените за тях актове, т.е. по същество е отменен стар и е съставен нов АОС за вече заведен (наличен) недвижим имот, при които е налице промяна в стойността или обема на имота, включително и коригиране на грешки, които не са намерили до момента счетоводно отражение), е възможно съставянето на съответни счетоводни записвания в зависимост от контекста на конкретните обстоятелства и възприета счетоводна политика по отношение оценките след първоначално признаване н ДМА (№ 08-00-1222 от 15.08.2019 г.).

12. При издаване на нов АОС, с който се разделя/или обединява съществуващ имот (№ 08-00-1222 от 15.08.2019 г.).

При издаване на нов АОС, с който се разделя съществуващ имот (земя), заведен в отчетността на общината като един, на няколко отделни имота, когато общата стойност на отделните имоти не се променя, отчитаният до момента в отчетна група ДСД имот се прехвърля по новите аналитични сметки за земята на всеки отделен имот, без да се ползват сметки 6992 и 7992 от СБО, а се прилага само сметките от раздел 2.

Същият вариант се прилага и при обединяване на имоти.

В **слайдове от 17 до 20** се представя отчитането на компютърните конфигурации.

13. Отчитане на компютърната конфигурация

Компютърната конфигурация е съвкупност от 4 елемента – компютър, монитор, мишка и клавиатура. Те са компютърна конфигурация само когато тези елементи са свързани помежду си.

Съгласно т. 16.16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. , когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500 лв., те са ДМА и са възможни два варианта на завеждане:

- по съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг.

- или вариант на осчетоводяване като един цялостен ДМА “Компютърна конфигурация”, който включва стойностите на съществените елементи компютър и монитор и на несъществените – мишка и клавиатура.

- Подходът следва да е се унифицира за цялата система на ПРБ (включително и ВРБ).

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Когато стойността на компютърната конфигурация е под 500 лв. без ДДС, същата се осчетоводява като материален запас по сметка от раздел 3, изписва се на разход и се завежда задбалансово за целите на контрола по сметка 9909.

При брак на съществен елемент, например бракува се „монитор“, същият се отписва по отчетна стойност:

Д-т с/ка 6992/ - с балансовата стойност

Дт с/ка от подгрупа 241/ - с амортизацията на актива

К-т с/ка 2041 - с отчетната стойност

В компютърната конфигурация се включва стойността на новия монитор.

Или при следваща подмяна на съществените елементи, следва да е спазено условието, цялата стойност на компютърната конфигурация да надвишава 500 лв.

Разходите за следващата подмяна на несъществените елементи се отчитат като текущи разходи.

Когато се придобива например, монитор с отчетна стойност под утвърдения праг на същественост в счетоводната политика за други дълготрайни активи, доставен и съхранен в склада, същият се завежда като краткотраен актив по сметките от раздел 3, съгласно т. 16.16.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ (3020/ 4010).

В момента, в който мониторът бъде въведен в употреба, като елемент в компютърната конфигурация, същият се прекласифицира от раздел 3 в раздел 2 като ДМА (2041/ 3020).

14. Отчитането на закупени със значителна отстъпка ДМА, е представено в **слайд 21**.

Съгласно т. 2.7 от ДДС № 20 от 2004 г., “При закупуване на материални запаси и други активи със значителна по размер отстъпка” (над 10 %) отстъпката се третира като дарение и се отчита по сметките от група 74.

Дт с/ка от раздел 2

Кт с/ка 7414

Кт с/ка от група 50

В **слайдове от 22 до 24** се представят случаите и начините на отписване на активи.

15. Отписване на активи, които не съществуват

Активи, които са осчетоводени, но на практика не съществуват, се отписват от баланса чрез сметка 6992 (съгласно т. 8.9. от ДДС № 20/2004 г.).

Дт с/ка 6992/ - с балансовата стойност

Дт с/ка от гр. 24 - ако са амортизируеми

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Кт с/ки от р. 2 – с отчетната стойност

16. Отчитане на активи, незаведени в предходен баланс

Незаведени Дълготрайни активи в предходен баланс, се заприходяват чрез с/ка 7992 в отчетна група “ДСД”, без да се отразява като разход в отчетна група “Бюджет” или “СЕС” (съгласно т. 8.9. от ДДС № 20/2004 г.) и се включват в амортизационния план.

Дт с/ка от раздел 2

Кт с/ка 7992 – по справедлива стойност

17. Отчитане на приходите от продажба на ДМА отчитани по сметките от гр. 22

В случай на продажба на отчитани в ДСД активи от група 22 и сметки 207 и 2099, тя следва да се отразява в БЮДЖЕТ, включително и отчетната стойност на продадените активи, която се прехвърля от ДСД в БЮДЖЕТ чрез сметка 7602 (т. 35 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г.)

Отписване на продадените активи става по следния начин:

В отчетна група „ДСД“:

Д-т с/ка 7602 Вътрешни некасови трансфери между “Бюджет” и “ДСД”

К-т с/ка от гр. 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група “ДСД”

В отчетна група „Бюджет“:

Отписване на продадения ДМА по отчетна стойност:

Д-т с/ка от подгрупа 613 Отчетна стойност на продадени активи,
капитализирани в отчетна група “ДСД”, сметки 6147, 6149

К-т с/ка 7602 Вътрешни некасови трансфери между “Бюджет” и “ДСД”

Начисляване на вземанията от клиенти:

Д-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната, с/ка 4887

К-т с/ки 7131, 7132, 7133, 7147, 7149

Постъпления по бюджета на приходите от продажби на ДА от гр. 22:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

§ 95-07 “Наличност в левове по сметки в края на периода(-) ”/

§ 40-40 “Постъпления от продажба на земя (+)”

(§ 40-26 (+); § 40-29 (+)

Много е важно да се прави правилна преценка за това дали на един актив се прави текущ или основен ремонт. За целите на настоящото обучение, това е представено в **слайд 25**.

18. Разбиране на понятията основен и текущ ремонт на ДМА

Легалните определения за основен ремонт, текущ ремонт, подобрения, реконструкции и др. в бюджетната организация са регламентирани в § 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията.

"Основен ремонт" на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация. Санирането, инвеститорски контрол, строителен контрол са разходи за основен ремонт – с тях се подобрява икономическия полезен живот на актива.

"Текущ ремонт" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се засяга конструкцията на сградата; не се извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; не се променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

Спазва се принципа за предимство на съдържанието пред формата, като водеща е начислената основа.

Основният ремонт или придобиването на ДМА се извършва по няколко начина. Същите са разгледани с **слайдове от 26 до 32**, като са дадени и конкретни примери за съставянето на конкретните счетоводни статии.

19. Придобиване на инфраструктурни обекти/или основен ремонт чрез външен изпълнител

В отчетна група „Бюджет” или „СЕС” (при европейско финансиране):

Начисляване на задълженията към доставчиците:

Д-т с/ка 6075 Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни изпълнители

Д-т с/ка 6076 Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Дт с/ка 9200/Кт с/ка 9803

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860

Издължаване към доставчиците:

Д-т с/ка 4010 / К-т с/ки от група 50

§ 52-06, § 51-00/ § 95-07 (+)

В отчетна група „ДСД“:

Д-т с/ка 2071 при незав. строителство или основен ремонт

К-т с/ка 7609 Коректив за капитализирани активи в отчетна група "ДСД"

При завършване на строителството:

Д-т с/ка 2202/ К-т с/ка 2071

20. Изграждане (придобиване) и основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин

Бюджетната организация поддържа информация за структурата на себестойността на придобиваните активи чрез сметките от група 60 “Разходи по икономически елементи”:

Отчетна група “Бюджет”/Б-3:

Дт с/ка от група 6019, 6029, 6044, 6098...

Кт с/ка 4010, 50, 7500

Разходни §§ (§ 10-15, 10-20, 02-02, 10-98)/ § 95-07 (-), § 96-07 (-), § 66-02 (+)

Дт с/ка 9801/Кт с/ка 9803

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860

Идентифициране на разходите (тримесечно и в края на годината) и отнасяне по сметка 6504 или 6508: указания, дадени в т. 9 от ДДС № 05 от 14.04.2015 г.

Д-т с/ка 6075, 6076 / К-т с/ки 6504, 6508

Разходите се капитализират в ДСД:

В отчетна група ДСД:

Дт с/ка 2071/ Кт с/ка 7609

При завършване на процеса на придобиване:

Дт с/ка 2202/Кт с/ка 2071

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

21. Придобиване или основен ремонт на ДМА от група 20 чрез външен изпълнител

За преведената авансово сума на изпълнителя:

Дт с/ка 4020 / Кт с/ка от гр. 50

§ 52-00, или § 51-00 / § 95-07 (+)

Дт с/ка 9200 / Кт с/ка 9803 - с аванса за частично реализиран ангажимент

Дт с/ка 9989 / Кт с/ка 9860 – с аванса

Отразяване на разходите с фактурираното изпълнение:

Дт с/ка 2071/ - с актуваната стойност

Кт с/ка 4020 - с изплатения аванс

Кт с/ка 4010 - с дължимата разлика

Дт с/ка 9200 / Кт с/ка 9803 – с разликата

Дт с/ка 9989 / Кт с/ка 9860 – със задължения по кредита на с/ка 4010

Издължаване на разликата на изпълнителя:

Дт с/ка 4010 / Кт с/ка от гр. 50

§ 52-00, или § 51-00/ § 95-07 (+)

Закриване на сметка 2071:

Дт с/ка от група 203, 204 / Кт с/ка 2071

Класификация на някои ДМА по класове активи:

Язовири – с/ка 2202

Паркове, в т.ч. гробищни – с/ка 2201

Огради и заграждения – с/ка 2099

Съоръжения, извън сградите при язовири, стадиони и др. подобни, свързани с основната дейност – с/ка 2202

Сондажи – с/ка 2202; Земята за сондажите – с/ка 2201; огради –с/ка 2099

Стадион (съвкупност от съоръжения, паркинги, съблекални, сервизни помещения, търговски обекти) разграничено по отделни активи, ако отговарят на критериите за ДМА, като:

а) сервизните помещения, съблекалните и др., които са неразривно свързани с основната дейност на стадиона се отчитат по сметка 2202 заедно със стадиона;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

б) Търговските комплекси и др. се отчитат отделно по сметка 2039, когато не са свързани с основната дейност.

Детски площадки в детски градини и ясли, както и игрища в училищата – с/ка 2099; сметка 2049 (за спортните съоръжения) – по избор на бюджетната организация, утвърден в счетоводната политика.

Спортни и детски площадки игрища и др. в общински паркове и междублокови пространства – с/ка 2202 като инфраструктурни обекти (утвърден подход в счетоводната политика);

Различни видове дървета, храсти и тревни площи (представляващи трайни насаждения) в дворовете на детските градини, детски ясли, училища и др.:

а) Първи подход: не се капитализират – сметки от гр. 60

б) Втори подход: капитализират се, като се включват в стойността на земята по сметка 2010 (когато са придобити със земята)

в) Трети подход: обособено по сметка 2010, отделно от земята

Важно! Подходите следва да се утвърдят в счетоводната политика.

Тротоарни настилки, външни стълбища, огради и други подобни, изградени в посочените дворове - към с/ки 2031, 2049 или отделно по с/ка 2099 (да се утвърдят подходите в счетоводната политика)

Устройствени планове; стратегии за развитие, генерални планове, концепции и схеми за дългосрочно развитие, план за градско възстановяване и развитие, план за безопасност на движението и др.:

а) отчитат се като текущи разходи по сметките от раздел 6 за направените разходи по подготовка и проучвания (напр. хидрогеоложки и инженеро-геоложки проучвания и др. подобни);

б) отчитат се като нематериален дълготраен актив по сметка 2109 (когато отговарят на критерии за признаване на НДА съгласно счетоводен стандарт 38);

в) на касова основа по § 53-09.

ОБЕЗЦЕНКА И ПРЕОЦЕНКА НА ДМА

!!! Активите, които се представят в баланса, не трябва да са надценени, нито пасивите трябва да са подценени.

Бюджетните организации трябва да спазват основното правило: след първоначалното признаване ДМА да се оценяват по стойности, които да бъдат възстановени (реализирани).

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Доколкото се налага обезценка или преоценка на имота, тя би следвало да се извършва по общия ред. Случаите, начините и нормативните основания за извършване на обезценка и преоценка, са представени за целите на настоящото обучение в **слайдове от 33 до 41**. След първоначално признаване, в рамките на бюджетната организация, съгласно от.16.23 от ДДС № 20 от 2004 г. могат да се използват два подхода, като за даден клас активи следва да се прилага само един от тях, а в системата на ПРБ следва да се прилага унифицирана счетоводна политика.

Това са препоръчителен подход или допустим алтернативен подход.

С писмо № 08-00-317 от 12.04.2018 г. на МФ се дава отговор за прилагането на двата подхода (препоръчителен и допустимо алтернативен.)

Препоръчителен подход - 7.1. След първоначалното признаване като актив всеки отделен ДМА следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Допустим алтернативен подход - 7.2. След първоначалното признаване като актив, всеки отделен ДМА трябва да се отчита по преоценена стойност към датата на преоценката, намалена с начислените амортизации, и последвалата натрупана загуба от обезценка.

Важно!

ПРБ следва да унифицира за своите разпоредители с бюджет, кой от двата подхода ще прилага.

АКЦЕНТИ ПРИ ОБЕЗЦЕНКА:

1. При прегледа за обезценка на сгради се вземат предвид пазарните цени и също подобренията в сградите – т. 36.1.2. от ДДС № 20 от 2004 г.
2. Не се извършва тест за обезценка на активи, които са в процес на придобиване/строителство със срок под една година - т. 36.1.5 от ДДС № 20/2004 г.
3. Евентуални последващи преоценки и обезценки на компютърна конфигурация се прилагат спрямо целия актив, а не поединично за отделните компоненти.
4. Съгласно т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г. при извършване на преглед за обезценка за амортизируемите активи се съпоставя балансовата стойност с текущата възстановима стойност.
5. Съгласно т. 86 от ДДС № 07 от 22.12.2017 г. «... бюджетните организации могат да извършват най-малко веднъж на три години преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20/2004 г.» (отпада т. 36.1, съгласно която за нефинансовите активи се извършва преглед за обезценка веднъж на две години...).
6. В т. 82 от ДДС № 08 от 21.12.2018 г. МФ дава следните указания: «...при извършване на преглед за обезценка се съпоставя балансовата стойност на актива с текущата възстановима

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

стойност, съответстваща на оставащия полезен срок и потенциал на икономическа изгода на актива. Обезценка се отчита само тогава, когато е налице траен спад в цените, а не временни спадове и флуктуации. В случай, че е налице траен спад в цените на актива, се отчита обезценка, при което балансовата стойност се коригира до размера на текущата възстановима стойност чрез използването на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ от СБО.

Дт с/ка 7801/Кт с/ка от р. 2

7. Операциите, свързани с отразяване на обезценката на нефинансови дълготрайни активи, се осчетоводяват/ отразяват в края на отчетния период във връзка със съставянето на ГФО, след текущото начисляване на амортизациите за м. декември за 2022 г. по реда на ДДС № 05/2016 г.

АКЦЕНТИ ПРИ ПРЕОЦЕНКА:

Съгласно т. 16.21 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, бюджетните предприятия извършват преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и коригират стойността им в случаите на очевидно нереално занижени или завишени балансови стойности, по които в момента се водят тези активи. Извършената корекция се осчетоводява като преоценка по съответните сметки от група 78.

Преоценките се изпълняват въз основа на справедливите стойности, които се влияят от пазара. В зависимост от това дали балансовата стойност е по-висока или по-ниска от справедливата стойност, те могат да бъдат подоценка (7801/2) или надоценка (2/7801). Преоценките не са задължителни.

Извършват се по решение на ръководството на бюджетната организация и при утвърден подход в счетоводната политика.

ПРАКТИЧЕСКИ СЪПКИ:

1. Издаване на заповед за преглед за обезценка/преоценка на дълготрайни активи - лица, длъжности, обхват, срокове до 31.12.
2. Изготвяне на протокол (по образец, утвърден в счетоводната политика) с колони:
 - балансова стойност;
 - текуща възстановима стойност;
 - разлика;
3. Оформяне на всички реквизити в Протокола и предложение до ръководителя за промяна на балансовата стойност.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ПРОМЕНИ В АМОРТИЗАЦИОННИЯ ПЛАН

Наличие на събития съгласно т. 6.5 от Счетоводен стандарт 4 Отчитане на амортизации:

т. 6.5. Промени в отчитането на амортизациите се правят по изключение и могат да произтичат от:

- а) определяне на нов метод за амортизация на група от сходни амортизируеми активи - при промяна в очаквания модел на икономическите ползи;
- б) определяне на нов срок на годност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалния срок на годност;
- в) изменения в отчетната стойност на налични амортизируеми активи, които могат да бъдат:
 - увеличения на отчетната стойност от извършени от предприятието подобрения, и/или
 - увеличения или намаления на отчетната стойност по реда на друг счетоводен стандарт;
- г) определяне на нова остатъчна стойност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалната остатъчна стойност.

Например:

В случай, че през годината е извършен основен ремонт (например през месец юни 2022 г.) от месец юли 2022 г. се прави промяна в амортизационния план.

С цел математическа точност на изчисленията в годишната амортизационна квота, се прилага следната спомагателна таблица, като една година (12 месеца) се приравнява на коефициент единица. Индивидуалният амортизационен план на актива се отразява на две позиции в амортизационния план – до промяната и след промяната. По този начин след изтичане на срока на годност балансовата стойност на актива ще бъде равна на остатъчната стойност.

12 месеца = 1	6 месеца = 6:12 = 0,50
11 месеца = 11:12 = 0,92	5 месеца = 5:12 = 0,42
10 месеца = 10:12 = 0,83	4 месеца = 4:12 = 0,33
9 месеца = 9:12 = 0,75	3 месеца = 3:12 = 0,25
8 месеца = 8:12 = 0,67	2 месеца = 2:12 = 0,17
7 месеца = 7:12 = 0,58	1 месец = 1:12 = 0,08

Важни правила за амортизацията:

1. Отчетната стойност минус остатъчната стойност е равна на амортизируемата стойност;
2. Отчетната стойност минус акумулираната амортизация е равна на балансовата стойност;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

3. Размер на значителност, утвърден в амортизационната политика.
4. Балансовата стойност не може да е по-малка от остатъчната стойност.
5. Акумулираната амортизация (гр. 24) е до размера на амортизируемата стойност;
6. Годишната амортизационна квота (ГАК) е равна на подгрупа 603 Разходи за амортизация;
7. Амортизационен план – гъвкав, променящ се при наличие на събития по т. 6.5 от НСС 4.

Важно!

8. При установена грешка същата изправя съгласно т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. чрез сметките от гр. 69 и 79 (6992/24; 24/7992).

Вие като обучаеми, може ли да прецените дали са обхванати изчерпателно представените акценти в отчетността на дълготрайните материални активи, за да бъде достоверно осчетоводена дадена стопанска операция за придобиване на ДМА и ако не, да допълните?

Казус: Община „Х“ закупува гребло за оборудване на собствен снегорин за нуждите на снегопочистването на уличните платна в населените места на общината на стойност 6000 лв. с включен ДДС. В договора е заложена клауза, че при сключването му общината следва да заплати 50 % от стойността на греблото. Останалите 50 % ще бъдат издължени след извършване на доставката.

Моля съставете счетоводните статии. Обяснете при кои счетоводни статии следва да има обвързаност с параграфи, при кои не и защо?

Отговор:

Плащане на аванс:

Дт с-ка 4020 Доставки по аванси в страната	3000	
Кт с-ка 5013 Текущи банкови сметки в лева	3000	
§§5203 (+)/§§ 9507(+)		3000 лв.
Дт с-ка 9200 Задължения към доставчици в страната		3000 лв.
Кт с-ка 9803 вътрешни трансфери за поети ангажименти за разходи	3000 лв.	

При представяне на фактура за окончателно плащане:

Дт с-ка 2079 Други ДМА в процес на придобиване	6000 лв.
--	----------

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Кт с-ка 4020 Доставки по аванси в страната	3000 лв.
Кт с-ка 4010 Задължения към доставчици в страната	3000 лв.
Дт с-ка 9200 Задължения към доставчици в страната	3000 лв.
Кт с-ка 9803 вътрешни трансфери за поети ангажименти за разходи	3000 лв.
Дт с-ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	3000 лв.
Кт с-ка 9860 Възникнали нови задължения за разходи	3000 лв.
Дт с-ка 4010 Задължения към доставчици в страната	3000 лв.
Кт с-ка 5013 Текущи банкови сметки в лева	3000 лв.
§§5203 (+)/§§ 9507(+)	3000 лв.

Закриване на с-ка 2079:

Дт с-ка 2049 Други машини, съоръжения, оборудване	6000 лв.
Кт с-ка 2079 Други ДМА в процес на придобиване	6000 лв.

ТЕМА 4: СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА АМОРТИЗАЦИЯТА НА ДМА. ПРОМЕНИ В АМОРТИЗАЦИОННИЯ ПЛАН.

Цели на обучението: Участниците се запознават с нормативните изисквания на национално ниво, както и със спецификата на счетоводното отчитане на разходите за амортизация при промяна на амортизационния план в резултат на възникнали събития по т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизациите. Получаване на основни познания за амортизацията.

Описание на съдържанието: Представят се: наличните събития по т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизациите, пример за промяна, математически модел, в 4 подтеми:

- **Подтема 4.1. Нормативни изисквания за отчитане на амортизации**
- **Подтема 4.2. Амортизационна политика, Амортизационен план**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- **Подтема 4.3. Метод на амортизация**
- **Подтема 4.4. Отписване на амортизируем актив**

Методите на обучение: Презентация. Пример. Разглеждане и обсъждане. Допускани грешки. Дискусия.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания при осчетоводяването на разходите за амортизация, както и познаване на събития, оказващи влияние върху промяната на амортизационния план.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в практиката на счетоводителите.

Продължителност: 60 мин.

Подтема 4.1. Нормативни изисквания за отчитане на амортизации

Слайд 1 – заглавен.

В **слайд 2** учителят представя пред присъстващите нормативните изисквания за отчитане на амортизацията.

1. Закон за счетоводство

Съгласно чл. 65 от Закона за счетоводството “Амортизациите в бюджетните предприятия се начисляват въз основа на акт на Министерския съвет”.

2. СС 4 Отчитане на амортизациите

3. Указания на МФ, дадени в ДДС № 05 от 30.09.2016 г. за отчитане на амортизациите на нефинансовите активи в бюджетните организации

РАЗГРАНИЧАВАНЕ НА ПОНЯТИЯТА ОБЕЗЦЕНКА, ПРЕОЦЕНКА И АМОРТИЗАЦИИ. НЕАМОРТИЗИРУЕМИ АКТИВИ

В **слайдове от 3 до 10** се акцентира върху разграничаването на понятията обезценка, преоценка и амортизации и неамортизируеми активи, като се прави обобщение на понятията.

ОБЕЗЦЕНКА (начинът ѝ на извършване е разработен в ДДС № 20 от 2004 г.)

Обезценката измерва евентуалната загуба от държането на актива в резултат на множество фактори и причини.

Счетоводната загуба от обезценка е сумата, с която текущата балансова стойност на актива превишава неговата възстановима стойност.

Съгласно т. 36.1.1 “За текуща възстановима стойност на тези активи се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода».

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Обезценката не може да бъде заместител на начисляването на амортизациите.

Съществува взаимовръзка между обезценка/ преценка и счетоводният принцип “предпазливост”.

Предпазливостта е, оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат – чл. 26, ал. 1, т. 3 от Закона за счетоводството.

В бюджетните организации това е установяване на изменението на нетните активи за отчетния период, възникнали в резултат на влиянието на редица фактори, като: цени, валутни курсове, инфлация и др.

Пример: за влиянието на обезценката върху балансовата стойност

Преди обезценката:

1200 Отчетна стойност

200 Остатъчна стойност

1000 Амортизируема стойност (1200-200)

333 Акумулирана амортизация (1000/3 г.)

867 Балансова стойност (1200-333)

Обезценка:

867 Балансова стойност

800 Текуща възстановима стойност

- 67 разлика в намаление

Дт с/ка 7801/Кт с/ка от р. 2 67

След обезценката:

1133 Отчетна стойност..... - 67

200 Остатъчна стойност (може и да е променена, ако е в % спрямо отчетната стойност)

933 Амортизируема стойност (1133-200)..... - 67

333 Акумулирана амортизация (1000/3 г.)

800 Балансова стойност (1133-333)..... - 67

АКЦЕНТИ ПРИ ПРЕОЦЕНКА:

1. Съгласно т. 16.21 от ДДС № 20 от 2004 г. на Министерството на финансите, бюджетните предприятия извършат преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и коригират

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

стойността им в случаите на очевидно нереално занижени или завишени отчетни стойности, по които в момента се водят тези активи. Извършената корекция се осчетоводява като преоценка по съответните сметки от група 78.

2. Преоценките се изпълняват въз основа на справедливите стойности, които се влияят от пазара. В зависимост от това дали балансовата стойност е по-висока или по-ниска от справедливата стойност, те могат да бъдат подоценка (7801/2). или надоценка (2/7801). Преоценките не са задължителни. Извършват се по решение на ръководството на бюджетната организация и при утвърден подход в счетоводната политика.

Важно!

3. Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

Важно!

4. Амортизационният план следва да се актуализира при преизчисления, преоценки и други подобни корекции на балансовата стойност, влияещи на процеса на последващо начисляване на амортизациите.

Каква е практиката при извършване на преоценка:

1. Издаване на заповед за съставяне на комисия с длъжностни лица, техните длъжности, обхват, срокове до 31.12.

2. Изготвяне на протокол (по образец, утвърден в счетоводната политика) с колони:

- балансова стойност;
- текуща възстановима стойност (пазарна цена, борсова цена, продажна цена и др.);
- разлика между тях;

Оформяне с всички реквизити в Протокола и предложение до ръководителя за промяна на балансовата стойност.

НАЧИСЛЯВАНЕ НА АМОРТИЗАЦИИ

Начисляването на амортизации е насочено най-вече към отразяването по систематичен начин на потока на потреблението на икономическите изгоди и потенциал на нефинансовия дълготраен актив за периода от придобиването до неговото отписване.

Разходите за амортизация като счетоводен израз **се включват** в разходите за дейността (с/ки от подгрупа 603), докато счетоводните обезценки /или преоценките на нефинансовите активи отразяват ефекта от други събития - загуби (печалби) от държането на актива и не се включват в измерването на разходите за публични услуги и дейности.

ОБОБЩЕНИЕ:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- 1. Обезценка** - Обезценката измерва евентуалната загуба от държането на актива в резултат на множество фактори и причини (Дт с/ка 7801/Кт с/ки от раздел 2).
- 2. Преоценка** - Преоценките се правят въз основа на справедливата стойност, която се влияе от пазарните условия (Дт с/ка 7801/Кт с/ки от раздел 2 и Дт с/ки от раздел 2/Кт с/ка 7801).
- 3. Амортизация** - Начисляването на амортизации е насочено най-вече към отразяването по систематичен начин на потока на потреблението на икономическите изгоди и потенциал на нефинансовия дълготраен актив за периода от придобиването до неговото отписване (Дт с/ки от подгрупа 603/Кт с/ки от група 24).

В слайдове от 11 до 13 са представени неамортизируемите активи и причините за това.

Неамортизируеми активи са:

- а) земи, гори и трайни насаждения - с/ки 2201, 2010;
- б) активи с историческа и художествена стойност (включително музейни експонати) – с/ка 2203;
- в) книги в библиотеките – с/ка 2204;
- г) активи в процес на придобиване – с/ки 2071, 2079, 2107;
- д) придобити и временно съхранявани от бюджетна организация нефинансови дълготрайни активи, които подлежат на разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на първостепенната система/;
- е) приети от държавен/общински орган за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата/общината нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от държавата/общината такива активи на нейни длъжници в производството по несъстоятелност;
- ж) нефинансови дълготрайни активи, които са в процес на реализация (включително и при ликвидация на съответните дейности и обособени звена);
- з) трайно неупотребявани в дейността на бюджетната организация нефинансови дълготрайни активи (за срок над една година)

Условието е бюджетната организация изрично да ги е идентифицирала и да е изготвила реалистична обосновка за това.

В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях продължава (започва) да се начислява амортизация;

Разпоредбата на буква „з“ (трайно неупотребявани) се прилага и в случаите, когато бюджетната организация е получила/придобила актив (например чрез безвъзмездно *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

прехвърляне от други бюджетни организации), който се очаква да бъде реално използван от нея като амортизируем актив в нейната дейност след срок, не по-малък от една година от придобиването му, независимо че преди това прехвърлителят може да е ползвал актива.

и) амортизируеми активи, които след реконструкция, преустройство и/или ремонт или в резултат на други събития са трансформирани в активи по буква „б“ като активи с историческа и художествена стойност (в музеите);

к) активи, за които с указание на МФ изрично е определено да не се амортизират, а да се прилага само обезценка (това положение не изключва възможността за съответните активи да се прилага модел на последваща преоценка, доколкото изрично не е определено друго с указания на МФ);

л) напълно амортизираните (до остатъчна стойност) активи, доколкото балансовата стойност не е увеличена чрез преоценка на актива или не е ревизирана в посока намаление оценката на бюджетната организация за остатъчната стойност на актива;

м) други нефинансови активи, определени със стандартите и/или указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

Определяне на срока на годност и остатъчната стойност на дълготрайните активи

Срокът на годност на един ДМА, нормативното основание за неговото определяне, счетоводните операции за отчитането и остатъчната му стойност, са представени в **слайдове от 14 до 22**.

Срок на годност

Съгласно т. 28 от ДДС № 05 от 2016 г. «За целите на начисляването на амортизациите и разработването на амортизационните планове определянето на срока на годност на амортизируемите активи се извършва от бюджетната организация, като се следват насоките на т. 3 от СС 4, освен в случаите, когато с указания на МФ са определени срокове за определени активи.»

Разбиране на срока на годност:

- срокът на годност е предполагаем;
- той е различен от реалния срок на полезен живот на актива;
- със заповед на ръководителя на бюджетната организация се определя работна група, която описва ДМА и НДА в констативен протокол с два колони – «Срок на годност» и «Основание». В първата колонка се посочва предполагаемия срок на годност на амортизируемия актив, който се отразява в амортизационния план. В колонка «Основание» се посочва някои от изброените фактори (един или повече) в т. 3, букви “а” (физическо износване) и “б” (морално остаряване), въз основа на който е определен срока на годност. Насоките в т. 3 от СС 4 се считат за общ ред при определяне на предполагаемия срок на годност.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Имат се предвид и конкретните указания на МФ, дадени в т. 30 от ДДС № 05 от 2016 г. за определяне на срок на годност две години за дълготрайни активи, които са с отчетна стойност до 1500 лв. За тези активи може да не се определя остатъчна стойност. В амортизационната политика се утвърждава приложението на т. 30 за всички класове активи или само за определени класове активи.

Съгласно т. 65 от ДДС № 05 от 2016 г. при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност на амортизируемите активи се допуска да се определи един и същи срок за еднакви по вид активи, при условие, че активите са придобити в рамките на относително близък период (например три доставки преди 3 г., 2 г., 1,5 години) и са със сходно физическо състояние и разликите в техните очаквани остатъчни срокове на годност варират в близки граници. За тези активи би могло да се определи един и същия срок на годност – 2 години.

Исключение: за дълготрайните активи, за които не може да се прилага т. 30 от указанието за 2-годишен срок на годност, въпреки че са с отчетна стойност до 1500 лв.:

- не се прилага за компютърните конфигурации (активите по т. 16.16.6 от ДДС № 20/2004 г.), освен когато очакваният реален срок на годност е две години (например в случаите на закупени такива активи втора употреба, очевидно морално остарели и др.);
- не се прилага при дълготрайни активи, чиято първоначална отчетна стойност на актива е очевидно нереално занижена и тя би надвишавала 1500 лв. при преценка;
- когато на бюджетна организация безсрочно са предоставени от общините за управление амортизируеми активи и тези активи са заведени по баланса на бюджетната организация-получател (по сметките от раздел 2) и за тях бюджетната организация начислява амортизация по общия ред.
- капитализираните разходи за основен ремонт и реконструкция по задбалансово отчитани от бюджетната организация наети/предоставени й за ползване за определен срок амортизируеми активи се амортизират за по-краткия от двата срока:

а) очакваният икономически полезен живот на капитализираните разходи;

б) остатъчният срок на наема/ползването на актива.

Указанието се отнася за чужди активи, заведени по сметка 9110, на които е извършен основен ремонт/ подобрене, отчетен по сметка 2091.

счетоводни статии:

За заведените чужди дълготрайни активи:

Д-т с/ка 9110/К-т с/ка 9981

За извършения основен ремонт:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 2091/К-т с/ка 4010

Издължаване към доставчика:

Д-т с/ка 4010/К-т с/ка 5013

§ 51-00/§ 95-07 (+)

Начисляване на разходи за амортизация:

Д-т с/ка 6039/ К-т с/ка 2419

Връщане на дълготрайния актив на собственика:

Д-т с/ка 9981/К-т с/ка 9110

Отписване на акумулираната амортизация и капитализираните разходи:

В случай, че е усвоена цялата амортизируема стойност:

Д-т с/ка 2419 - с акумулираната амортизация

К-т с/ка 2091 - с капитализираните разходи

В случай, че не е усвоен целия размер на амортизируемите капитализирани разходи:

Д-т с/ка 2419 - с с акумулираната амортизация

Д-т с/ка от гр. 64 - с балансовата стойност

К-т с/ка 2091 - с капитализираните разходи

За амортизируемите активи, придобити чрез **финансов лизинг**, се определя срок на годност по общия ред. В случай, че към датата на придобиване на актива чрез финансов лизинг е налице голяма вероятност бюджетната организация да върне актива на лизингодателя преди или към края на лизинговия договор, срокът на годност на актива се определя в рамките на срока на лизинговия договор.

По подобен начин се процедира и за амортизиране на капитализираните разходи за основен ремонт на придобит чрез финансов лизинг актив, като в случай, че се очаква активът да бъде върнат в рамките на срока на лизинговия договор, срокът за амортизиране на тези разходи се определя за по-краткия от двата срока:

а) очакваният икономически полезен живот на капитализираните разходи;

б) остатъчният срок на наема/ползването на актива.

Съгласно т. 7.2 от СС 4, предприятието трябва периодично да преразглежда оценката за полезния срок на годност на дълготрайните материални и нематериални активи и ако очакванията се различават значително от предишните оценки, полезният срок на годност следва да се коригира, както и начислената амортизация за текущия и бъдещи периоди.

Остатъчна стойност на амортизируемите активи

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Съгласно т. 9, буква “л” от ДДС № 05 от 2016 г. **остатъчна стойност** е предполагаемата стойност, която се очаква да се получи от амортизируем актив при изтичането на срока му на годност след извеждането му от употреба.

Съгласно т. 40 от ДДС № 05 от 2016 г.,

«За целите на начисляването на амортизациите и разработването на амортизационните планове определянето на остатъчната стойност на амортизируемите активи се извършва от бюджетната организация, като се следват насоките на т. 4.1 и 4.2 от СС 4, освен в случаите, когато с указания на МФ са определени конкретни изисквания за размер или процент на остатъчната стойност».

Практически действия:

а. ПРБ може да унифицира определянето на предполагаемата остатъчна стойност за всички ВРБ в системата на ПРБ за отделни класове активи. Унифицирането се утвърждава в амортизационната политика на ПРБ.

б. Съгласно т. 41 от ДДС № 05 от 2016 г.,

«Определянето на остатъчната стойност се извършва от бюджетната организация, доколкото първостепенният (висшестоящият) разпоредител с бюджет не е определил конкретни унифицирани изисквания в тази насока».

Следователно, ПРБ има право на избор: да унифицира практиката за определяне на остатъчната стойност или да даде право на ВРБ да определят остатъчната стойност в съответствие със спецификата на дейността им.

Подтема 4.2. Амортизационна политика, Амортизационен план

АМОРТИЗАЦИОННА ПОЛИТИКА

Разпоредбите на т. 7.1-7.3 от СС 4 се прилагат на общо основание от бюджетните организации.

Съгласно т. 26 от ДДС № 05 от 2016 г. във връзка с т. 61 от ДДС № 20/2004 г. се препоръчва постигането в максимално възможна степен на унифицираност и съгласуваност по основните въпроси на амортизационната политика.

Когато в системата на съответния ПРБ даден подведомствен разпоредител оперира със специализирани активи, които не се използват в дейността на останалите разпоредители в системата, на него може да се предостави възможността сам да определя амортизационната си политика за тези активи.

Амортизационната политика (нормативното основание за разработването и определянето за нея са представени в **слайдове 23 и 24**) ***е неразделна част от***

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

счетоводната политика. Възможен е вариант да се разработи отделно от счетоводната политика и да се утвърди от ръководителя на бюджетната организация като отделен документ.

Предвид необходимостта от последователно прилагане на счетоводната политика и осигуряване на сравнимост, промяна в счетоводната политика (смяна на метод на амортизация и др.) по принцип следва да се извършва само по изключение, доколкото при конкретните обстоятелства това е оправдано. Промяната в счетоводната политика по отношение на амортизацията се отразява в съответствие с изискванията на т. 8.8 от ДДС № 20/2004 г. Промяна в счетоводната политика не се прилага с обратна сила за минали години, не се преизчислява сравнителната информация за предходни периоди и не се изготвят проформа-отчети.) – т. 47 от ДДС № 05 от 2016 г.

АМОРТИЗАЦИОНЕН ПЛАН

Нормативното основание за разработване на амортизационен план и разпределението на амортизационната квота в него, са представени в **слайдове от 25 до 29**.

При разработване на амортизационния план, съгласно т. 48 от ДДС № 05 от 2016 г., се спазват насоките, дадени в т. 8.1-8.3 от СС 4 относно определяне на реквизитите в амортизационния план за всеки дълготраен актив или група еднородни активи, както и обобщен амортизационен план.

Във връзка с разпоредбите на т. 8.3 от СС 4 са дадени указания от МФ за изготвяне на обобщен амортизационен план на ниво синтетична счетоводна сметка или подсметка, т.е. вместо един обобщен амортизационен план се разработват обобщени амортизационни планове за амортизируемите активи, отчитани по дадена синтетична счетоводна сметка/подсметка – т. 54 от ДДС № 05 от 2016 г.

Разпределението на годишната амортизационната квота може да бъде отразено в обобщените амортизационни планове месечно или по тримесечия – т. 55 от ДДС № 05 от 2016 г.

Амортизационният план следва да се актуализира при преизчисления, преоценки и други подобни корекции на балансовата стойност, влияещи на процеса на последващо начисляване на амортизациите.

Във връзка с т. 9 от СС 4, когато разходите за амортизация за текущата или предходната година са в съществен размер, се оповестява информацията в ГФО относно:

- възприетите методи на амортизация за отделните групи активи;

- обосновка за промяна в методите на амортизация, ако такава е извършена - т. 56 от ДДС № 05 от 2016 г.

Съгласно т. 49 от ДДС № 05 от 2016 г. се допуска да се разработи един амортизационен план за:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- компютърни конфигурации;
- компютърни/комуникационни мрежи;
- други подобни свързани съвкупности;
- отделни сборни блокове (сектори), когато са обособени като един актив съгласно т. 16.15.6 от ДДС № 20/2004 г.;
- групи еднородни по вид и еднакви по стойност амортизируеми активи - когато отделните активи са придобити или въведени в употреба в рамките на месеца, респективно – в рамките на отчетното тримесечие, когато за такива активи е приложена възможността по т. 37;
- други конфигурации от активи, определени със стандартите и/или указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

Бюджетните организации разработват и утвърждават амортизационен план за всеки амортизируем актив или за групи еднородни по вид и еднакви по стойност амортизируеми активи.

Планът съдържа следния минимален брой реквизити:

- дата на придобиване;
- дата на въвеждане в експлоатация;
- срок на годност;
- отчетна стойност;
- остатъчна стойност;
- амортизируема стойност;
- метод на амортизация;
- амортизационна норма;
- годишна амортизационна квота;
- дата на извеждане от употреба;
- година на промяна на метода за амортизация или на полезния срок на годност – по изключение!
- -----
- Други допълнителни реквизити – Наименование на ДА, инвентарен номер, акумулирана амортизация, балансова стойност и др.

Информацията, необходима за попълване на амортизационния план, се получава от аналитичните сметки за съответния амортизируем актив.

Въз основа на индивидуалните амортизационни планове за всеки амортизируем актив се съставя обобщен амортизационен план за отчетния период за всички амортизируеми дълготрайни материални и нематериални активи със следното съдържание:

- номер по ред;

- номер на групата (класа);

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- наименование;
- инвентарен номер на актива;
- отчетна стойност на актива;
- годишна амортизационна квота;
 - общо;
 - по месеци;
- акумулирана амортизация;
- балансова стойност.

Изборът на метод на амортизация е разгледан в **слайдове от 30 до 35**.

Подтема 4.3. Метод на амортизация

При разработването на амортизационния план е важен избора на метода на амортизация.

За избор на конкретен метод на амортизация за даден актив се следват насоките на т. 5.1-5.4 от СС 4, освен в случаите, когато с указания на МФ са определени конкретни изисквания за определяне на методи на амортизация за определени активи.

Изборът на метод на амортизация по принцип следва да отразява модела на потребление на икономическите изгоди и потенциал, съдържащи се в амортизируемия актив.

Важно!

Съгласно т. 44 от указанието, предвид естеството на дейността на бюджетните организации за повечето амортизируеми активи линейният метод на практика е най-подходящия за амортизиране на съответния актив.

Прилаганият метод на амортизация следва периодично да се преразглежда и ако е настъпила значителна промяна в очакваните икономически изгоди от тези активи, методът следва да се промени. Промяната на метода на амортизация се осчетоводява като промяна в приблизителните счетоводни оценки, а амортизационните отчисления за текущия и бъдещите периоди трябва да се коригират – т. 7.3 от СС 4.

Общините може да прилагат различни методи на амортизация за различните групи от сходни по предназначение активи.

За една и съща група сходни активи не се допуска прилагането на различни методи на амортизация.

ЛИНЕЙНИЯТ МЕТОД НА АМОРТИЗАЦИЯТА

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

При линейния метод амортизацията се разпределя пропорционално на периодите, които обхващат предполагаемия срок на годност на амортизируемия актив.

Този метод се прилага тогава, когато предприятието не може да определи ползата от употребата на активите в рамките на срока на годност.

Линейният метод на амортизацията

Годишна амортизационна норма = $100/n$

където n - срок на използване в години

Годишна амортизационна квота = Амортизируемата стойност \times годишната амортизационна норма (%)

Месечната амортизационна квота = Годишната амортизационна квота : 12

В **слайд 36** са представени важни счетоводни правила за начисляване на амортизация.

СЧЕТОВОДНИ ПРАВИЛА ЗА НАЧИСЛЯВАНЕ НА АМОРТИЗАЦИИТЕ

1. Отчетната с/ст минус остатъчната с/ст е равна на амортизируемата с/ст.
2. Отчетната с/ст минус акумулираната амортизация е равна на балансовата с/ст.
3. Размер на значителност, утвърден в амортизационната политика лв. или % спрямо отчетната стойност.
4. Балансовата с/ст не може да е по-малка от остатъчната с/ст.
5. Акумулираната амортизация (гр. 24) се начислява до размера на определената амортизируемата с/ст.
6. Годишната амортизационна квота (ГАК) е равна на сбора на сметките от подгрупа 603 „Разходи за амортизация“.

Счетоводните сметки от сметкоплана на бюджетните организации, използване за начисляване на амортизация, са представени в **слайдове от 37 до 43**.

СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ ЗА НАЧИСЛЯВАНЕ НА АМОРТИЗАЦИИТЕ

В СБО са предвидени два типа сметки за отразяването на двете страни на процеса на амортизацията:

- сметки за отчитане на (разходни) потоци от подгрупа 603 за начислените разходи за амортизация за съответния период;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- сметки за отчитане на наличности (коректив на отчетната стойност на съответните активи) – сметки от група 24 от СБО за акумулираната амортизация към определена дата.
- За осчетоводяване на амортизацията се предвидени следните разходни счетоводни сметки:

СБО – сч. сметка	Наименование
Подгр. 603	Разходи за амортизации
6030	<i>Разходи за амортизации на нематериални дълготрайни активи</i>
6032	<i>Разходи за амортизация на продуктивни и работни животни</i>
6033	<i>Разходи за амортизация на сгради</i>
6034	<i>Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване</i>
6035	<i>Разходи за амортизация на транспортни средства</i>
6036	<i>Разходи за амортизация на стопански инвентар</i>
6037	<i>Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти</i>
6039	<i>Разходи за амортизация на други дълготрайни материални активи</i>

- Сметките от подгрупа 603 Разходи за амортизации са **активни балансови, транзитни сметки.**
- Дебитират се при начисляване на амортизация на съответния амортизируем актив срещу кредитиране на сметки от подгрупи 241 и 242.
- Кредитират се при годишното приключване срещу дебитиране на сметка 1201 Изменение на нетните активи за периода.

Сметките от подгрупа 603 Разходи за амортизации са с режим на приключване като всички останали сметки от раздел 6 Сметки за разходи. Те се приключват в края на годината (след изготвяне на подлежащата на представяне в МФ оборотна ведомост) със сметка 1201 Изменение на нетните активи за периода по общия ред.

- За осчетоводяване на амортизацията се предвидени следните счетоводни сметки от гр. 24 Амортизация на ДА :

СБО – сч. сметка	Наименование
Подгр. 241	Амортизация на дълготрайни материални активи
2412	<i>Амортизация на продуктивни и работни животни</i>
2413	<i>Амортизация на сгради</i>
2414	<i>Амортизация на машини, съоръжения, оборудване</i>
2415	<i>Амортизация на транспортни средства</i>
2416	<i>Амортизация на стопански инвентар</i>
2417	<i>Амортизация на инфраструктурни обекти</i>
2419	<i>Амортизация на други дълготрайни материални активи</i>
Подгр. 242	Амортизация на нематериални дълготрайни активи
2420	Амортизация на нематериални дълготрайни активи

Сметките от подгр. 241 “Амортизация на ДМА” и сметките от подгр. 242 “Амортизация на НМДА” са пасивни балансови, регулиращи сметки.

Кредитират се при начисляване на амортизация за съответната група амортизируеми активи, съгласно амортизационния план на бюджетната организация срещу дебитиране на сметките от подгрупа 603.

Дебитират се при отписване на начислената амортизация на съответния актив при неговата продажба, бракуване, ликвидация и др.

Структурата от сметки от група 24 съответства еднозначно на балансовите позиции за съответните нефинансови дълготрайни активи, което позволява данните от съответната сметка от група 24 да бъдат автоматично отнесени в баланса като коректив (намаление на отчетната стойност) за съответната балансова позиция, без да е необходимо допълнителна идентификация на аналитично ниво.

В **слайд 44** са показани взаимовръзките между счетоводните сметки.

Взаимовръзка между счетоводните сметки

Наименование на ДА/ клас активи	Амортизируемите активи	С/ки за отчет. на разходите за амортизация	С/ки за отчет. на акумулирана та амортизация
НМА	подгр. 201	6030	2420
Продукт. и работни животни	2020	6032	2412
Сгради	подгр. 203	6033	2413
Машини, съоръж. оборудване	подгр. 204	6034	2414
Транспортни средства	подгр. 205	6035	2415
Стопански инвентар	подгр. 206	6036	2416
Инфраструктурни обекти	2202	6037	2417
Други ДМА	подгр. 209	6039	2419

Счетоводните сметки, използвани за начисляване на амортизация на ДМА, са представени в **слайд 45**.

За начислените амортизации на ДМА от група 20:

(продуктивни и работни животни; сгради; машини, съоръжения и оборудване; транспортни средства; стопански инвентар и др. ДМА)

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ки 6032-6036, 6039

К-т с/ки 2412-2416, 2419

За начислените амортизации на НМДА от група 21:

Д-т с/ки 6030/ Кт с/ка 2420

За амортизация на инфраструктурните обекти от сметка 2202:

Д-т с/ки 6037/ Кт с/ка 2417

Базисното положение за обособено отчитане в трите отчетни групи се прилага и за начисляването на амортизацията, т.е. разходът за амортизации се начислява в отчетната група (стопанска област), където е позициониран активът към датата на стартиране на начисляването на амортизацията (“Бюджет” или “ДСД”)

НЕ СЕ НАЧИСЛЯВАТ АМОРТИЗАЦИИ В ОТЧ. ГР. “СЕС”

«СЕС» е финансово-правна форма на публичните финанси, която обхваща финансирането и изпълнението на проектите по програми на Европейския съюз, както и по други международни договори и програми.

Поради това, в СЕС отчитането на нефинансовите дълготрайни активи е ограничено до процесите на тяхното придобиване, временно съхраняване и разпределение/прехвърляне – представено в **слайд 46**. Трайното им завеждане и начисляването на амортизацията (като счетоводен израз на потреблението на тези активи) се отразяват само в БЮДЖЕТ и Други сметки и дейности (ДСД).

Прехвърлянето на активите придобивани чрез «СЕС», от отчетна група «СЕС» в отчетни групи «БЮДЖЕТ» и «ДСД» се извършва (чрез сметки 7601 и 7603) чрез някой от следните подходи (за различни активи и проекти може да се прилагат различни подходи, доколкото е оправдано при конкретните обстоятелства): (т. 36 от ДДС № 03 от 2016 г.)

а) при придобиване на всеки отделен актив;

б) периодично - месечно или тримесечно - за всички придобити за този период активи чрез СЕС;

в) на база на друг подход (например при приключване на проект или относително обособен етап от проекта), при условие, че начисляването на амортизацията за актива започне не по-късно от три месеца от месеца/тримесечието, в който би стартирало начисляването на амортизацията, ако активът беше директно придобит в «БЮДЖЕТ» или «ДСД».

Подтема 4.4. Отписване на амортизируем актив

В **слайд 47** е представен начинът на отписване на ДМА.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

За всички случаи на отписване на нефинансов дълготраен актив, както в резултат на трансакции (чрез продажба, безвъзмездно прехвърляне, други форми на реализация), така и в резултат на други събития (липси, кражби, брак и др.), отписването се извършва по балансова стойност (отчетната стойност, намалена с акумулираната амортизация), като се съставя съответното записване:

Д-т с/ки гр. 24 - акумулирана амортизация (АА)

Д-т с/ки 613, 614, 64, 6992, 7612, 7642, 7652

- балансова стойност (ОС-АА)

К-т с/ки гр. 20, 21, 22 - отчетна стойност (ОС)

ПРОДАЖБА НА ИНФРАСТРУКТУРЕН ОБЕКТ И ДМА, СВЪРЗАНИ С ОТБРАНАТА

Продажбата на инфраструктурен обект и ДМА, свързани с отбраната, е разгледано в **слайд 48**.

В случай на продажба на отчитани в отчетна група «ДСД» амортизируеми нефинансови дълготрайни активи от група 22 (на практика, това са само инфраструктурните обекти, отчитани по сметка 2202 и сметка 2099), тя следва да се отразява в «БЮДЖЕТ», включително и балансовата стойност на продадените амортизируеми активи, която се прехвърля от «ДСД» в «БЮДЖЕТ» чрез сметка 7602 (Указания – т. 35 от ДДС № 03 от 2016 г.).

ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА АМОТИЗИРУЕМИ АКТИВИ МЕЖДУ БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ В РАМКИТЕ НА СИСТЕМАТА НА ПРБ/ДВУ/БАН

Слайдове от 49 до 51 представят на обучаемите прехвърлянето на амортизируеми активи между бюджетни организации в рамките на системата на ПРБ/ДВУ/БАН

Отчитането е по сметки от подгрупи 450 или 760, като се запазва балансовата стойност на отчитане на актива след прехвърлянето.

Получателят може да заведе актива по един от двата подхода:

а) **подход на брутно отразяване на отчетната стойност** и акумулираната амортизация (препоръчителен подход), т.е. по сметките от групи 20, 21 и 22 се отразява досегашната отчетна стойност, а по съответната сметка от група 24 – акумулираната до момента амортизация.

Пример: Отчетна с/ст на ДМА 1500 лв; акумулирана амортизация – 500 лв.

ПРИ ПРЕХВЪРЛИТЕЛЯ:

Д-т с/ка от гр. 24 – с акумулираната амортизация (АА) 500

Д-т с/ки 4500 или 7600 - с балансова стойност (ОС-АА) 1000

К-т с/ки от гр. 20, 21 и 22 - с отчетна стойност (ОС) 1500

ПРИ ПОЛУЧАТЕЛЯ:

Д-т с/ки гр. 20, 21 и 22 – с отчетна стойност (ОС) 1500

К-т с/ки 4500 или 7600 – с балансова стойност (ОС-АА) 1000

К-т с/ки гр. 24 – с акумулирана амортизация (АА) 500

В т. 37 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г. са дадени указания за приключване на с/ка 4500 със с/ка 7600 преди годишното приключване.

б) подход на директно завеждане по нетна (балансирана) стойност – активът се завежда по съответната сметка от групи 20, 21 и 22 директно с балансовата му стойност (съществуващата до момента отчетна стойност, намалена с акумулираната амортизация).

Пример:

При прехвърлителя в системата на ПРБ:

Намаление на отчетната стойност с АА:

Д-т с/ка 241, 242 - с акумулираната амортизация 500

К-т с/ки от 20, 21, 2202, 2099 – с акумулираната амортизация 500

Прехвърляне на активите на БО в системата на ПРБ:

Д-т с/ка 4500 или 7600 – с балансова стойност 1000

К-т с/ка от гр. 20, 21, 2202, 2099 – с балансова стойност 1000

Записването в бюджетната организация-получател:

Д-т с/ки гр. 20, 21, 2202, 2099 - с балансова стойност 1000

К-т с/ки 4500 или 7600 - с балансова стойност 1000

И при двата подхода получателят в системата на ПРБ може да продължи да амортизира актива като заложи същия остатъчен срок на актива и същите параметри на останалите компоненти от досегашния амортизационен план на прехвърлителя (въз основа на предоставена от прехвърлителя информация) или да заложи изцяло нов амортизационен план въз основа на негова преценка за съответните компоненти.

Прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в системата на различни ПРБ/ДВУ/БАН

Изискванията на т. 20.6 от ДДС № 20 от 2004 г. продължават да се прилагат и в случаите на безвъзмездно, като прехвърлянето се отразява от прехвърлителя и получателя по съответните сметки 76Х2 по досегашната балансова стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация-прехвърлител.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ПРИ ПРЕХВЪРЛИТЕЛЯ :

Д-т с/ки от подгр. 241, 242	500
Д-т с/ка 7612, 7642, 7652	1000 - балансова стойност
К-т с/ки гр. 20, 21 и 22	1500

ПРИ ПОЛУЧАТЕЛЯ :

Д-т с/ки от гр. 20, 21 и 22	1000 - балансова стойност
К-т с/ка 7612, 7642, 7652	1000- балансова стойност

Забележка: при прехвърляния на активи между различни ПРБ получателят не може да завежда актива чрез подхода на брутно отразяване.

След прехвърлянето получателят може да направи преоценка на актива съгласно т. 20.6.9 от ДДС № 20/2004 г. и следва да амортизира нефинансовия дълготраен актив в съответствие със счетоводната си политика.

Важно! – слайд 52

т. 69 от ДДС № 05 от 2016 г.

С въвеждането на амортизациите на нефинансовите дълготрайни активи не се извършва прекласификация на нефинансов дълготраен актив в краткотраен актив поради спад на стойността под прага на същественост.

т. 70 от ДДС № 05 от 2016 г.

В тази връзка, считано от 01.01.2017 г., разпоредбата на т. 16.16.9 от ДДС № 20/2004 г. се прилага само за случаите, при които се налага прекласифициране на краткотраен в дълготраен актив поради трайни и съществени промени в стойността на съответните активи. (р-л 2/р-л 3).

В слайд 53 са представени *промените в амортизационния план при наличие на събития по т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизации.*

Наличие на събития – основен ремонт, подобрения, модернизация, реконструкция, обезценка, преоценка, промяна на срока на годност, промяна на метода на амортизация, промяна на остатъчната стойност.

Обучаемите дават пример за промяна при основен ремонт на нефинансов актив. Правят извод и заключение.

В слайдове от 54 до 57 се представят на участниците в обучението събития съгласно т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизации Запознават се с конкретни примери.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Наличие на събития съгласно т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизации:

т. 6.5. Промени в отчитането на амортизациите се правят по изключение и могат да произтичат от:

а) определяне на нов метод за амортизация на група от сходни амортизируеми активи - при промяна в очаквания модел на икономическите ползи;

б) определяне на нов срок на годност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалния срок на годност;

в) изменения в отчетната стойност на налични амортизируеми активи, които могат да бъдат:

- увеличения на отчетната стойност от извършени от предприятието подобрения, и/или

- увеличения или намаления на отчетната стойност по реда на друг счетоводен стандарт;

г) определяне на нова остатъчна стойност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалната остатъчна стойност.

Пример:

В случай, че през годината е извършен основен ремонт (например през месец юни 2022 г.) от месец юли 2022 г. се прави промяна в амортизационния план. С цел математическа точност на изчисленията в годишната амортизационна квота, се прилага следната спомагателна таблица, като една година (12 месеца) се приравнява на коефициент единица.

- 12 месеца = 1
- 11 месеца = $11:12 = 0,92$
- 10 месеца = $10:12 = 0,83$
- 9 месеца = $9:12 = 0,75$
- 8 месеца = $8:12 = 0,67$
- 7 месеца = $7:12 = 0,58$
- 6 месеца = $6:12 = 0,50$
- 5 месеца = $5:12 = 0,42$
- 4 месеца = $4:12 = 0,33$
- 3 месеца = $3:12 = 0,25$
- 2 месеца = $2:12 = 0,17$
- 1 месец = $1:12 = 0,08$

Пример:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Наличие на събитие за промяна на амортизационния план: Отчетната стойност на ДМА през 2021 г. е 2000 лв. Извършен основен ремонт на ДМА през юни 2022 г. за 1800 лв.

Отчетната стойност на актива: от м. юли 2022 г. се увеличава от 2000 лв. на 3800 (2000 + 1800) (Дт с/ка 203./Кт с/ка 2071);

Остатъчната стойност: увеличава се от м. юли 2022 г. от 200 лв. на 380 (10 % от 3800);

Амортизируемата стойност от м. юли за 2022 г. е: 3800 – 380 – 540 (360 + 180) = 2880 (нова отч. ст. – нова остат. ст. – акум. аморти. до промяната);

Срокът на годност: в случая не е променен, но може да бъде променен от постоянната работна група, назначена със заповед на ръководителя (съгласно т. 7.2 и т. 7.3 от СС 4 Отчитане на амортизациите), която проследява движението на ДМА и периодически преразглежда метода на амортизация и срока на годност. (срок на годност 5 г. – 1,5 изминали = 3,5 г.);

Амортизационната норма: $100 : 3,5 \text{ г.} = 28,6 \%$;

ГАК : $28,6\% \times 2880 = 823 \text{ лв.}$ - аморти. норма \times амортизируема ст.

Годи ни	Срок на год ност	От- чет- на стой ност	Оста тъч. ст. - 10 %	Амор тизи руема стой ност	ГАН %	ГАК	Аку му лира на амор/я на 01.01.	Акуму лирана аморти зация към 31.12.	Балан сова стой- ност
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5=3- 4-9</i>	<i>6</i>	<i>7=5x6</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10=3-9</i>
2021	5	2000	200	1800	20	360	-	360	1640
2022- от 01 -06	5	2000	200	1800	10 <i>(20x0,5)</i>	180 <i>(1800x10)</i>	360	540	1460
2022 – от м. 07 до м.12	3,5	3800	380	2880 <i>(3800- 380- 540)</i>	14,3 <i>(28,6x0,5)</i>	411 <i>(2880x 14,3)</i>	540	951	2849

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

2023	3,5	3800	380	2880	28,6	823	951	1774	2026
2024	3,5	3800	380	2880	28,6	823	1774	2597	1203
2025	3,5	3800	380	2880	28,6	823	2597	3420	380

Представяне на обучаемите нопмативната уредба, уреждаща ИЗПРАВЯНЕ НА ДОПУСНАТИ ГРЕШКИ ПРЕЗ МИНАЛИ ГОДИНИ – **слайд 58**

Важно!

Допусната грешка се изправя по общия ред, съгласно т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. чрез сметките от гр. 69 и 79.

(Дт с/ка 6992/Кт с/ка от гр.24 или

Дт с/ка от гр. 24/Кт с/ка 7992)

Следва дискусия!

ТЕМА 5: СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ПРИХОДИТЕ НА НАЧИСЛЕНА И КАСОВА ОСНОВА В БЮДЖЕТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Цели на обучението: Участниците се запознават с актуалната нормативни изисквания на национално ниво за коректна отчетност на:

- данъци, такси и административни глоби и санкции;
- приходи от собственост и лихви;
- помощи и дарения от страната и чужбина;
- трансфери;
- временни безлихвени заеми
- финансираня.

Описание на съдържанието: Представя се коректното отчитане на приходите в съответствие с правилата на финансово отчитане.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Методите на обучение: Презентация. Примери. Решаване на счетоводни казуси.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания при осчетоводяването на различните видове приходи.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в практиката на счетоводителите.

Продължителност: 45 мин.

Слайд 1 – заглавен.

В слайдове 2 и 3 учителят представя пред обучаемите класифицирането на приходите, по вид, по източник на финансиране и според отчитането им.

Съгласно чл. 45, ал. 1, т. 1 от Закона за публичните финанси, общинският бюджет включва приходи от:

- а) местни данъци - при условия, по ред и в граници, установени със закон;
- б) такси - при условия и по ред, установени със закон;
- в) услуги и права, предоставяни от общината;
- г) разпореждане с общинска собственост;
- д) глоби и имуществени санкции;
- е) лихви и неустойки;
- ж) други постъпления;
- з) помощи и дарения;

Отчитането на приходите е групирано както следва:

- приходи от данъци, такси и административни глоби и санкции;
- приходите от лихви;
- помощи и дарения от страната и чужбина;
- трансферите между бюджетни сметки, сметки на СЕС и чужди средства;
- прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката;
- увеличение/намаление на нетните активи от преценка;
- увеличение на нетните активи от други събития.
- взаимовръзки между счетоводни сметки и приходни параграфи/подпараграфи.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Според източника на финансиране, приходите се класифицират като:

- бюджетни - когато постъпват от други бюджети и се отчитат в отчетна група „Бюджет“;
- приходи по сметките за средства от Европейския съюз – когато постъпват от европейските фондове и от международни организации и се отчитат в отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз“;
- чужди средства – когато постъпват от физически лица, небюджетни предприятия и бюджетни организации и имат характер на временни депозити и гаранции, и се отчитат в отчетна група „ДСД“.

Според отчитането им по съответните параграфи и подпараграфи в съответствие с изискванията на ЕБК, приходите се класифицират като:

- данъчни приходи - когато постъпват в резултат на данъчното законодателство;
- неданъчни - когато постъпват по бюджета в резултат на приходи и доходи от собственост, такси, глоби, санкции, наказателни лихви, застрахователни обезщетения и други неданъчни приходи;
- помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми.

Сметките за приходи и трансфери се класифицират в девет групи, видно от слайдове от 4 до 10 – групирани в отделни групи от СБО :

Сметки от група 70 Приходи от данъци, такси и административни глоби и санкции

Сметки от група 71 Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия

Сметки от група 72 Приходи от лихви и финансови услуги

Сметки от група 73 Постъпления от приватизация и други финансови операции – нето

Сметки от група 74 Помощи и дарения от страната и чужбина

Сметки от група 75 Трансфери между бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства

Сметки от група 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката

Сметки от група 78 Увеличение/намаление на нетните активи от преценка

Сметки от група 79 Увеличение на нетните активи от други събития

1. Сметките от група 70 „Приходи от данъци, такси и административни глоби и санкции“ са предвидени за отчитане на приходите от данъци и такси.

2. Приходите от продажби, които постъпват по сметките на бюджетните организации са резултат от тяхната дейност. Отразяват се в отчетна група „Бюджет” по сметките от група 71. Сметките са с характер на пасивни сметки. При увеличение на приходите сметките се кредитират и при годишното им приключване се дебитират срещу сметка 1201 „Изменение на нетните активи за периода”. При намаление (възстановяване) на приходите, сметките се дебитират. Сметките се класифицират в осем подгрупи по видове - от подгрупа 711 до подгрупа 719.

3. По сметките от група 72 се отразяват приходите от лихви, които постъпват по бюджета. По характер сметките са пасивни. При увеличение на приходите от лихви, сметките се кредитират, а при намаление (възстановяване) и при годишното приключване се дебитират. Сметките се класифицират в девет подгрупи по видове - от подгрупа 720 до подгрупа 729.

4. Сметките от група 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина” по характер са пасивни сметки. Сметките се кредитират се срещу дебитиране на сметките от раздели 2, 3 и сметките от група 50 „Парични средства” при получаване на помощи и дарения в натура и парични дарения. Сметките се дебитират срещу кредитиране на сметка 1201 при годишното счетоводно приключване и срещу сметките от група 50 при възстановяване на неусвоени средства от помощи и дарения.

С указанията, дадени в ДДС № 14 от 2013 г. се въвеждат процедури за признаването или непризнаване на приходите от помощи и дарения.

В края на годината следва да се установи сумата на неусвоените средства от получените помощи и дарения, отчетени като приход по сметки от група 74 (подгрупи 741, 745, 747, 748 и 749) – от физически лица и юридически лица, изразили своята воля на дарение.

Към 31 декември на отчетната година:

Д-т с/ки от подгрупа 740 Коректив на приходите от помощи и дарения

К-т с/ка 4989 Коректив за неусвоени помощи и дарения

В следващата година – червено сторно на статията.

5. Сметките от група 75 се използват от бюджетната организация за отчитане на трансферите между бюджетни сметки, сметки на СЕС и чужди средства. По характер сметките са пасивни сметки.

Дебитират се срещу кредитиране на сметка 1201 при годишното счетоводно приключване, сметките от подгрупа 501 при възстановени трансфери, сметка 7011 при взаимоотношенията на общините с данъчната администрация.

Кредитират се срещу дебитиране на сметка 1201 при годишното счетоводно приключване, сметки от подгрупа 501 при получени трансфери и сметки от подгрупа 508 при преводи в процес на сепълмент.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

6. Сметки от група 76 „Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката”

Когато безвъзмездно се прехвърлят активи и пасиви между бюджетни организации на различни първостепенни разпоредители, при отчитането на тези операции по съответните сметки от група 76 се има предвид следното:

- отчетените по съответните сметки от група 76 суми на прехвърлените/поетите балансово признати активи и пасиви, както при прехвърлителя, така и при получателя, следва да са в равен размер;

- получателят следва да бъде уведомен от прехвърлителя за стойността на прехвърлените активи и пасиви, отчетени по сметки от група 76 от прехвърлителя. С тази стойност получателят първоначално вписва в неговата отчетност получените/поетите активи и пасиви в кореспонденция със сметки от група 76.

7. Сметки от група 78 „Увеличение/намаление на нетните активи от преценка”

В СБО са структурирани следните сметки:

с/ка 7801 Преоценки на нефинансови дълготрайни активи

с/ка 7802 Преоценки на материални запаси

с/ка 7803 Преоценки на финансови активи (ПРП)

с/ка 7804 Преоценки на финансови активи (ФП)

с/ка 7807 Преоценки на пасиви (ПРП)

с/ка 7808 Преоценки на пасиви (ФП)

Ефектът от преоценката на активите се отразява чрез сметките за увеличение/намаление на отчетната стойност на активите.

От 2018 г. – обезценка на активите се извършва най-малко веднъж на 3 години.

9. Сметки от група 79 „Увеличение на нетните активи от други събития”.

Към тази група сметки са класифицирани следните подгрупи:

Сметки от подгрупа 790 Отписани задължения към бюджетни организации

Сметки от подгрупа 791 Отписани задължения към други лица

Сметки от подгрупа 792 Приходи от конфискувани активи

Сметки от подгрупа 799 Увеличение на нетните активи от други събития

Сметките от подгрупите имат пасивен характер. Те се кредитират срещу дебитиране на сметките от раздели 2, 3, 4, 5 и се дебитират при годишното счетоводно приключване срещу сметка 1201 „Изменение в нетните активи за периода”.

Сметките от тази подгрупа 799 се използват и при счетоводно изправление на грешки, произтичащи от неотчетени активи, или от отчетени несъществуващи пасиви (т. 8.9 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на МФ), както и при установени излишъци на активи.

Със **слайдове от 11 до 18** обучителят представя пред обучаемите взаимовръзките между счетоводни сметки и параграфи, отчитащи собствените приходи на общините, като обръща внимание на групирането на видовете приходи.

Взаимовръзка между счетоводни сметки и приходни параграфи

1. В съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 7.24 от ДДС № 20 от 2004 г., за дейностите на столове, павилиони, барчета, бюфети, помощни стопанства и други подобни (стопанска дейност) се изисква правилно нетно отчитане на приходите и разходите по приходен § 24-04 „Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция (+/-)”. Приходите от продажбите на стоки, услуги и продукция се отразяват по § 24-04 със знак (+), а разходите за тяхното закупуване/добиване със знак (-).

Отчетените нетни приходи по § 24-04 са във взаимовръзка с разликата между кредитните салда на сметките от подгрупа 711 „Приходи от продажби на услуги, стоки и продукция, по които се отчита продажната стойност на материалните запаси и дебитните салда на сметките от подгрупа 611 „Отчетна стойност на продадени материални запаси”, по които се отразява отчетната стойност на продадените стоки, продукция и др., но не са равни.

Причините са:

- данък добавена стойност се отчита по § 24-04, но не се осчетоводява по сметките от подгрупи 711 и 611, тъй като за данъка е предвидена в СБО отделна сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност”;

- отчетната стойност на непродадените активи, заприходени в обектите и отразени с отрицателен знак по § 24-04, до момента на тяхната продажба са все още неизписани и неосчетоводени като разход по сметките от подгрупа 611 „Отчетна стойност на продадени материални запаси”;

- стойността на активите, получени от дарения, се осчетоводяват по сметките от раздел 3 „Сметки за материални запаси и конфискувани активи”, но не се отразяват по § 24-04 със знак „минус”, тъй като за тях не са изразходвани бюджетни средства; пазарната стойност на тези активи ще се отрази след тяхната продажба по § 24-04 със знак „плюс” и по сметките от подгрупи 611 и 711.

- други причини.

Стопанската дейност се отчита в отчетна група „Бюджет”.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

2. Изисква се правилно отчитане на приходите от наеми по приходен § 24-05 „Приходи от наеми на имущество” (с ДДС) и взаимовръзка на отчетените с осчетоводените суми по кредита на сметка 7121 „Приходи от наеми на имущество”(без ДДС). При установяване на тази взаимовръзка оказва влияние:

- начисления ДДС по счетоводни сметки;
- начислените приходи в предходната година, но внесени през отчетната година;
- начислените приходи през отчетната година, но внесени през следващата година.

3. Спазване на указанията на МФ, дадени в т. 7.13 от ДДС № 20 от 2004 г. за отчитане на възстановените (върнатите) надвнесени касови приходи по бюджета на бюджетната организация, включително и от минали години в намаление на съответния приходен параграф от ЕБК - посочват се със знак „минус” по параграфа, по който първоначално са били отчетени постъпилите суми. Съгласно т. 8.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, намалението на прихода се отразява на начислена основа, като се дебитираща съответната приходна сметка от раздел 7 „Сметки за приходи и трансфери” срещу кредитиране на банкова, разчетна или друга сметка.

4. Спазване на изискването за взаимовръзка при отчитането на приходите от: държавните такси по § 25-01 „Такси за административни и други услуги и дейности”, съдебните такси по § 26-00 „Съдебни такси”, общинските такси по § 27-00 с кредитното салдо на сметка 7051 „Приходи от такси в лева”. За общинските такси се има предвид и сметка 7041, по която се отчитат такси битови отпадъци, които са с данъчен характер.

5. Взаимовръзка на отчетените суми по § 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви и обезщетения и начети” с кредитните салда на сметки 7090 „Приходи от административни глоби и санкции” (при сключени договори по силата на нормативни актове), 7198 „Приходи от неустойки, начети и обезщетения” (при сключени договори при трудови, облигационни, търговски и др. взаимоотношения).

6. В съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 7.9 от ДДС № 20 от 2004 г., се изисква правилно отчитане на реализираните курсови разлики от продажба на валута:

- реализираната курсова разлика от валутни операции при увеличение се отразява по § 36-01 „Реализирани курсови разлики от валутни операции” със знак (+). На начислена основа сумата се осчетоводява по кредита на сметка 7391 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи”;

- реализирана курсова разлика от валутни операции при намаление се отразява по § 36-01 „Реализирани курсови разлики от валутни операции - нето” със знак (-). На начислена основа сумата се осчетоводява по дебита на сметка 7391 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи”.

- отчетената сума по § 36-01 „Реализирани курсови разлики от валутни операции” (+/-) е равна на разликата между дебитното и кредитно салдо на сметките от подгрупа 739 „Реализирани курсови разлики от операции с валута – нето”.

При сделки с валута, когато между фактурирането и датата на плащането се променя курса на валутата и при други валутни операции спрямо централния курс на БНБ се отчитат реализирани курсови разлики.

7. Изисква се правилно отчитане на установените при инвентаризация касови излишъци по § 36-19 „Други неданъчни приходи” (от разшифровката на § 36-19 в отчета за касово изпълнение на бюджета) и отразяването им по сметка 7996 „Увеличение на паричните средства от други събития”. Между сметката и подпараграфа е налице равенство, след елиминиране на отчетените други неданъчни приходи от разшифровка на разходите по подпараграфа в отчета за касовото изпълнение.

Спазване на принципното изискване за отчитане по § 36-19 „Други неданъчни приходи” на всички приходи, за които няма конкретни приходни параграфи (например приходите от продажба на тръжна документация, продажби от продажби на вторични суровини, включително и бракувани автомобили, депозити за вещи лица с изтекъл давностен срок и др.) и съответно взаимовръзка с осчетоводените суми по сметка 7199 „Други приходи”, сметка 7996, подгр. 790 и 791 (за прехвърлените чужди средства в бюджета) и др.

8. Внесеният ДДС в Националната агенция за приходи (НАП) се отчита по приходен § 37-01 „Внесен ДДС” със знак (-) и е във взаимовръзка със дебита на сметка 4511 Разчети с ДДС.

- подлежащият на внасяне от бюджетната организация ДДС се прихваща с надвнесено публично държавно вземане, като операцията се отразява по § 37-01 „Внесен ДДС (-)” и в кореспондиращо записване по съответния параграф, по който подлежи на отчитане надвнесеното вземане.

9. Правилно определяне и отчитане на данъка върху приходите от стопанска дейност в съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 7.12 от ДДС № 20 от 2004 г.: изчислява се на начислена основа и се отчита по приходен § 37-02 „Внесен данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия” със знак (-) при внасянето му в НАП, като възстановяването му се отчита по същия подпараграф, но със знак (+).

Сумата на внесения данък върху приходите, отразена по § 37-02 е равна на отразената сума по дебитния оборот на сметка 4512 „Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност след елиминиране на начисления данък върху приходите през предходната година, но внесен в текущата година).

Данъчните ставки са: 2 на сто за общините; 3 на сто за всички останали бюджетни организации, включително и за общинските и държавни училища. Училищата са делегирани бюджети и попадат в хипотезата на данъчно задължени лица като юридически лица, поради което сами начисляват и превеждат данъците на НАП.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В **слайд 19** е конкретизирано кои приходи се облагат с корпоративен данък и нормативното основание за това.

Съгласно измененията на чл. 251, ал. 1 и на чл. 253 от ЗКПО, когато подлежат на облагане с данък върху приходите, бюджетните организации подават годишна данъчна декларация по образец от 1 март до 30 юни на следващата година и внасят дължимия данък в срок до 30 юни на следващата година.

Декларирането на данъка върху приходите се извършва по образец на годишната данъчна декларация по чл. 252 от ЗКПО, който е утвърден със Заповед № ЗМФ-1013 от 18.12.2020 г. на министъра на финансите, обнародвана в неофициалния раздел на ДВ бр. 110 от 29.12.2020 г.

Обучителят представя начинът на отчитане на даренията и глобите в общините – **слайдове 20 и 21.**

10. Спазване на изискването за равенство на отчетените суми за дарения по приходните подпараграфи на § 45-00 „Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми от страната” и § 46-00 „Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми от чужбина” с кредитните салда на сметките от група 74 „Помощи и дарения от страната и чужбина” (без сметките за отчитане на дарения в натура - 7413, 7414, 7473, 7474, 7484, 7493 и 7494).

Отчитането на касова основа на даренията и безвъзмездно получените суми се извършва само въз основа на писмено съобщение от дарителя в момента на неговото получаване. Аналогично се отчита и отпускането на банкови заеми чрез директно превеждане на сумите на доставчиците и др. кредитори.

Важно!

Съгласно указанията на МФ, дадени в т. 7.4.5 от ДДС № 20 от 2004 г., превеждането на парични дарения директно на доставчика, без да преминава сумата по банковата сметка на бюджетната организация, се отчита едновременно като приходи по параграфите/подпараграфите за дарения (§ 45-00, § 46-00) и като разход по параграфите/подпараграфите за разход, без да се отразява по параграфите за наличности по банкови сметки.

11. В ЕБК е предвиден приходен подпараграф 28-09 „Наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски” с оглед отграничаването на приходите от наказателни лихви върху данъци и осигурителни вноски от останалите суми от санкции, които се отчитат по § 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети”.

При начисляване на вземания от лихви по просрочени публични вземания (включително и от бюджетни организации, съгласно т. 96 от ДДС № 14 от 2013 г.), бюджетната организация съставя статията:

Д-т с/ка 4303 Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ка 7277 Приходи от лихви върху просрочени публични вземания

Постъпване на сумите:

Д-т с/ки от подгрупа 50 Парични средства

К-т с/ка 4303 Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (-), (§ 96-07 (-)“

§ 28-09 „Наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски“

Темата приключва с решаване на казус.

Казус:

Към 30.06 в приходната сметка на Община „Х“ са постъпили неданъчни приходи, както следва:

нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция

такса за ползване на домашен социален патронаж и други общински социални услуги

такса за ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, улични платна и др.

приходи от наеми на имущество

приходи от наеми на земя

приходи от дивиденди

приходи от лихви по текущи банкови сметки

такса за битови отпадъци

Моля да групирате на касова основа правилно видовете приходи и да отразите по кой подпараграф се отчитат.

Отговор:

Група „Приходи и доходи от собственост“:

§§ 2404 нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция

§§ 2405 приходи от наеми на имущество

§§ 2406 приходи от наеми на земя

§§ 2407 приходи от дивиденди

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

§§ 2408 приходи от лихви по текущи банкови сметки

Група „Общински такси“:

§§ 2704 такса за ползване на домашен социален патронаж и други общински социални услуги

§§ 2705 такса за ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, улични платна и др.

§§ 2707 такса за битови отпадъци

ТЕМА 6: СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ НА НАЧИСЛЕНА И КАСОВА ОСНОВА В БЮДЖЕТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ – ТЕКУЩИ И КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ.

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, с видовете разходи и тяхното коректно отчитане.

Описание на съдържанието: Представя се коректното отчитане на разходите в съответствие с правилата на финансово отчитане в 5 подтеми:

- **Подтема 6.1. Въведение**
- **Подтема 6.2. Отчитане на разходите по икономически елементи**
- **Подтема 6.3. Отчитане разходите за персонал**
- **Подтема 6.4. Отчитане разходите за издръжка**
- **Подтема 6.5. Отчитане на капиталовите разходи**

Методите на обучение: Презентация. Примери. Обсъждане. Решаване на счетоводни казуси.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания при осчетоводяването на различните видове разходи.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в практиката на счетоводителите.

Продължителност: 60 мин.

Подтема 6.1. Въведение

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Слайд 1 – заглавен.

Със **слайдове 2 и 3** учителят представя накратко на обучаемите счетоводното отчитане на разходите в бюджетната организация по счетоводни сметки от раздел 6. Обръща внимание за задължителната взаимовръзка между счетоводни сметки и параграфи от ЕБК, отчитането на разходите на начислена и касова основа.

Съгласно чл. 45, ал. 2 от ЗПФ, разходите в общинския бюджет са разходи за делегирани от държавата и за местни дейности, както и във функционален разрез съгласно единната бюджетна класификация, са за:

- а) персонал;
- б) издръжка;
- в) лихви;
- г) помощи и обезщетения за домакинства;
- д) текущи субсидии;
- е) капиталови разходи

Счетоводно отчитане на разходите в бюджетната организация по счетоводни сметки от раздел 6 «Сметки за разходи»:

- разходи за материали;
- разходи за външни услуги;
- разходи за амортизация;
- разходи за заплати и възнаграждения;
- разходи за данъци и такси;
- други
- примери.

Взаимовръзки между счетоводни сметки и разходни параграфи/подпараграфи.

В съответствие с чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч общината изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Отчитането на разходите се организира в счетоводството на общината и нейните разпоредители на начислена основа по счетоводните сметки и на касова основа по разходни параграфи/подпараграфи.

В **слайдове 4 и 5** са представени сметките от СБО по икономически елементи. Разходите в общината като първостепенен разпоредител с бюджет и нейните второстепенни/третостепенни разпоредители са основен обект на счетоводно отчитане. За отчитането на разходите по икономически елементи, в СБО са предвидени сметки от раздел 6 „Сметки за разходи” в следните групи:

Сметки от група 60 Разходи по икономически елементи

Сметки от група 61 Отчетна стойност на продадени запаси, дълготрайни активи и конфискувано и придобито по залог имущество

Сметки от група 62 Разходи за лихви и финансови услуги

Сметки от група 64 Пенсии, социални помощи и обезщетения, субсидии и капиталови трансфери

Сметки от група 65 Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин

Сметки от група 67 Разходи за провизии – нето

Сметки от група 69 Намаление на нетните активи от други събития

Подтема 6.2. Отчитане на разходите по икономически елементи

Сметките от група 60 “Разходи по икономически елементи” са активни, операционни сметки.

Дебитират се с извършените разходи по икономически елементи.

Кредитират се с възстановените разходи и със сметка 1201 „Изменение на нетните активи за периода” при годишното счетоводно приключване.

Сметки от подгрупа 601 „Разходи за материали”

Със **слайд 6** се представят конкретните счетоводни статии, които бюджетният счетоводител следва да вземе за осчетоводяване на разходите за материали.

Чрез сметките от подгрупа 601 „Разходи за материали” се отчитат изразходваните горива, вода и енергия, канцеларски материали, храна, медикаменти и лекарства, учебни материали и помагала, постелен инвентар и работно облекло, строителни материали, консумативи и резервни части за хардуер, други резервни части, други материали.

Сметките от подгрупа 601 са във взаимовръзка с подпараграфите на § 10-00 „Издръжка”.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Счетоводни статии:

Д-т с/ки от подгрупа 601 Разходи за материали

К-т с/ка 3020 Материали или

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове или

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Разходен § 10-00 „Издръжка” /Финансиращ § 95-07,„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Сметки от подгрупа 602 „Разходи за външни услуги”

Със **слайд 7** се представят конкретните счетоводни статии, които бюджетният счетоводител следва да вземе за осчетоводяване на разходите за външни услуги.

Чрез сметките от подгрупа 602 „Разходи за външни услуги” се отчитат ползваните услуги от общините, като пощенски услуги, съобщения, такси за телефон, поддържане на офис-техника, абонаментни такси, консултантски услуги, квалификация на персонала, наеми на помещения и други. Когато бюджетната организация е сключила договор за медицинско обслужване на неговия персонал се ползва сметка 6029 „Други разходи за външни услуги”.

Сметките от подгрупа 602 са във взаимовръзка с подпараграфи: 10-20 „Разходи за външни услуги”; 10-30 „Текущ ремонт” и 10-91 „Други разходи за СБКО” на ЕБК.

Счетоводно отчитане на разходите за външни разходи:

Начисляване на разходите:

Д-т с/ки от подгрупа 602 Разходи за външни услуги

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Издължаване на разходите:

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

К-т с/ки от група 50 Парични средства или

Разходен § 10-00 „Издръжка” /

Финансиращ § 95-07,„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизация”

В **слайдове 8 и 9** са представени счетоводните сметки и варианти за отчитане на амортизация.

Чрез сметките от подгрупа 603 „Разходи за амортизация” се отчитат разходите за амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи.

Разходът за амортизации се начислява в отчетната група, където е позициониран активът към датата на стартиране на начисляването на амортизацията („Бюджет” или „ДСД”). В отчетна група „СЕС” не се начисляват амортизации, тъй като отчитането на нефинансовите дълготрайни активи в тази група по съответните проекти е временно. Прехвърлянето в отчетна група „Бюджет” се извършва чрез сметка 7601 :

Варианти:

- при придобиване на всеки отделен актив;
- периодично (например за придобитите активи чрез “СЕС” за съответното тримесечие)
- на база на друг подход (например при приключване на съответния проект или относително обособен етап от проекта).

Важно!!!

Съгласно т. 17 от ДДС № 05 от 2016 г. следва да се стартира начисляването на амортизацията до 3 м. след прехвърлянето им от отчетна група “СЕС” в отчетна група “Бюджет”.

Разбиране на срока на годност, който се включва в амортизационния план:

Определянето на срока на годност на амортизируемите активи се извършва, като се следват насоките на:

- т. 3 от СС 4 (общ ред) – физическо износване и морално остаряване;

Срокът на годност е предполагаем.

Срокът на годност е различен от полезния живот на актива.

Срокът на годност е остатъчният срок на годност за наличните активи, определен в амортизационния план.

Срокът на годност за активи, на които са извършени подобрения, основен ремонт и др. се определя като се направи експертна оценка, за да се прецени още колко години полезен живот има този актив и съответно се определя предполагаемия полезен срок на годност, който се залага в амортизационния план.

- указанията на МФ, дадени в т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. – 2 годишен срок за ДА със стойност до 1500 лв.

Със **слайдове от 10 до 12** учителят представя разбирането на предполагаемата остатъчна стойност.

Съгласно т. 9, буква “л” от ДДС № 05 от 2016 г. остатъчна стойност е предполагаемата стойност, която се очаква да се получи от амортизируем актив при изтичането на срока му на годност след извеждането му от употреба.

Съгласно т. 40 от ДДС № 05 от 2016 г.,

За целите на начисляването на амортизациите се следват насоките на т. 4.1 и 4.2 от СС 4,

ПРБ определя и степента на значителност на остатъчната стойност, която се игнорира (в лева или в % спрямо отчетната стойност).

- Сметките от подгрупа 603 “Разходи за амортизации” – сметките са активни балансови, транзитни сметки.
- Дебитират се при начисляване на амортизация на съответния амортизируем актив срещу кредитиране на сметки от подгрупи 241 и 242.
- Кредитират се при годишното приключване срещу дебитиране на сметка 1201 “Изменение на нетните активи за периода”

Кореспондиращите сметки със подгрупа 603 са сметките от подгрупи 241 “Амортизация на ДМА” и 242 “Амортизация на НМДА”, които са пасивни балансови, регулиращи сметки.

Кредитират се при начисляване на амортизация за съответната група амортизируеми активи, съгласно амортизационния план на бюджетната организация срещу дебитиране на сметките от подгрупа 603.

Дебитират се при отписване на начислената амортизация на съответния актив при неговата продажба, бракуване, прехвърляне и др.

Спецификата при амортизацията на активите е представена в слайд 13.

Извършен основен ремонт на дълготраен актив (например сграда)

т. 33 от ДДС № 05 от 2016 г.

«Когато на бюджетна организация безсрочно са предоставени от държавата/общините за управление амортизируеми активи и тези активи са заведени по баланса на бюджетната организация-получател, амортизациите се начисляват от нея, като срокът на годност за тези активи и капитализираните разходи за основен ремонт и реконструкция се определят по общия ред.»

За извършен/издължен на изпълнителите основен ремонт:

Дт с/ка 2071/Кт с/ка 4010

Дт с/ка 4010/Кт с/ка гр. 50

За закриване на сметка 2071:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Дт с/ка 2031, 2039/Кт с/ка 2071 – промяна на амортизационния план и начисляване на амортизация по нова амортизируема стойност

Със **слайдове 14 и 15** се представя отчитането на основен ремонт на инфраструктурните обекти, съгласно т. 51 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

“За инфраструктурни обекти като пътища, мостове и друга подобна инфраструктура може да се възприеме подход за амортизиране чрез разработ-ване на отделен амортизационен план на извършените и капитализирани разходи за основен ремонт/реконструкция за съответната година на съответния обособен актив.»

Подходи:

- може с/ка 2071 да е с отделен индивидуален амортизационен план от сметка 2202;
- може сметка 2071 да е в един индивидуален план (общо) със сметка 2202.

Основен ремонт на задбалансово отчитани в общината чужди активи

т. 34. от ДДС № 05 от 2016 г.

Капитализираните разходи за основен ремонт и реконструкция по задбалансово отчитани от бюджетната организация наети/предоставени й за ползване за определен срок амортизируеми активи се амортизират за по-краткия от двата срока:

- а) очакваният икономически полезен живот на капитализираните разходи;
- б) остатъчният срок на наема/ползването на актива.

За сметка 2091 се съставя индивидуален амортизационен план. Срокът на годност се определя за по-краткия от двата срока: полезен живот на капитализираните разходи или остатъчният срок на наема.

На слайд 16 са представени сметките от подгрупа 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала”

Чрез сметките от подгрупа 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала” се отчитат разходите по:

- служебни, трудови и приравнени на тях правоотношения - сметки 6041, 6042, 6043;
- извънтрудови правоотношения – сметка 6044;
- разходи за провизии на персонал – сметка 6047;
- сторнирани разходи за провизии на персонал – сметка 6048;
- разходи за възнаграждение на персонала в натура – сметка 6049.

Счетоводните сметки от подгрупа 604 са във взаимовръзка с параграфите/подпараграфите 01-00 “Заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови и служебни правоотношения” и 02-00 “Други възнаграждения и плащания на персонала”.

Сметките от подгрупа 606 „Разходи за данъци и такси” са представени на **слайд 17**.

За отчитането на разходите за данъци и такси, в СБО са предвидени сметки от подгрупа 606 „Разходи за данъци и такси”, в т.ч. :

Сметките от тази подгрупа са във взаимовръзка с § 19-00 “Платени данъци, такси и административни санкции”.

с/ка 6061 Разходи за държавни такси - § 19-01

с/ка 6062 Разходи за общински такси - § 19-81

с/ка 6063 Разходи за съдебни такси в страната - § 19-01

с/ка 6064 Разходи за държавни данъци - § 19-01

с/ка 6065 Разходи за общински данъци - § 19-81

с/ка 6067 Разходи за такси в чужбина - § 19-91

с/ка 6068 Разходи за съдебни такси в чужбина - § 19-91

с/ка 6069 Разходи за данъци в чужбина - § 19-91

Важно!

По подпараграфите 19-01, 19-81 и 19-91 се отчитат освен данъци и такси, и наказателните лихви (гр. 62) и административни санкции (с/ка 6095)

На **слайд 18** обучителят представя сметки от подгрупа 609 „Други разходи”

Чрез сметката от подгрупа 609 се отчитат разходите за служебни пътувания и командировки, глоби и неустойки, членски внос и други вноски в международни организации и други разходи.

Сметките от подгрупа 609 са във взаимовръзка с §§:

- 10-51 “Командировки в страната”;
- 10-52 “Краткосрочни командировки в чужбина”, § 10-53 ;
- 10-92“Разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноси”;
- 10-98 “Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи”;
- 46-00 “Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности”.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ СМЕТКИ И РАЗХОДНИ ПАРАГРАФИ

Подтема 6.3. Отчитане разходите за персонал, представена в **слайдове от 19 до 28**. Включва отчитане на разходи за заплати, осигурителни вноски, други плащания, в т. . ваучери за храна, представително облекло, транспорт на персонала до местоработата му.

1. Изисква се взаимовръзка на отчетените суми по § 01-00 „Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения” и § 02-00 „Други възнаграждения и плащания за персонала” със сумите, отразени като дебитни салда по счетоводните сметки от подгрупа 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала”, включително сметка 6049 „Разходи за възнаграждения на персонал в натура”, когато сумите имат характер на възнаграждения за персонала в лева (без сметки 6047 „Разходи за провизии за персонал”, 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал” и частта от сметка 6049, при която разходите с характер на възнаграждения на персонала се отчитат в натура).

Примерна схема за установяване на взаимовръзките между параграфи и сметки:

Важно!

§ 01-00 + § 02-00 = (с/ки от 6041 до 6046 + с/ка 6049 при съставяне на счетоводна статия: Д-т с/ка 6049/ К-т с/ки от група 50); не се вземат предвид с/ки: 6047, 6048, с/ка 6049 за възнагражденията в натура при съставяне на счетоводни статии: Д-т с/ка 6049/ К-т с/ки от раздел 3)

2. Предметните награди на персонала, по повод годишнини и юбилеи, се отчитат като разходи за материали (под утвърдения стойностен праг на същественост) или капиталови разходи (над утвърдения стойностен праг на същественост), като се съставя статията (2.10.5 от ДДС № 20 от 2004 г.):

Д-т с/ки 6019 Разходи за други материали (или група 20)

К-т с/ки от група 50 Парични средства

§ 10-15 „Материали” или

§ 52-00 „Придобиване на дълготрайни материални активи”/

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

3. Отчетената информация по § 02-05 „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение” е във взаимовръзка с отразените суми по счетоводните сметки от подгрупа 604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала”.

Първата част от наименованието на подпараграфа е „Изплатени суми от СБКО...”. СБКО се планира по бюджета по § 10-91 „Други разходи за СБКО” до провеждане на общото събрание на служителите. На основание взетото решение на общото събрание за начина на

разходване на СБКО, документиран с протокол, средствата се коригират по съответните разходни параграфи на бюджета.

Например: общото събрание взема решение средствата от СБКО да се разходват: към заплатите (§ 02-05); за придобиване на ДМА (§ 52-00); за закупуване на материални запаси (§ 10-15); за здравноосигурителни вноски (§ 05-60); за покриване на разходите на служителите за лечение на болни и скъпоструващи лекарства (§ 02-05) – съгласно на чл. 24, ал. 2, т. 10 от ЗДДФЛ тези суми не се облагат с ДДФЛ; други разходи, например абонамент за медицинско обслужване, за които няма конкретни разходни параграфи в ЕБК (§ 10-91) и др. По същите параграфи/подпараграфи се извършва и тяхното отчитане. Отчетените суми по подпараграфите са във взаимовръзка с отразените суми по съответните сметки от раздел 6 „Сметки за разходи”. Изплатената сума от СБКО към заплатите на служителите е доход и се облага по реда на ЗДДФЛ.

4. Втората част от наименованието на подпараграфа е „...за облекло...”.

4.1. За предоставеното облекло на служителите, с нормативен акт (закон):

При отчитането на предоставените парични средства за представително и униформено облекло, които се изплащат ежегодно на служителите се прилага правилото на т. 19.3.5 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, според което предоставените към възнагаждания средства за облекло се отчитат като разходи за парични възнагаждания на персонал. На служителите се предоставя сума, определена с вътрешен акт (например утвърдени от ръководителя вътрешни правила) чрез списък, заповед или по друг начин. Средствата по характер представляват доход за служителя. Отчитат се на касова основа по § 02-05 „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнагаждание” и на начислена основа по сметките от 6041 до 6046. Сумите не подлежат на данъчно облагане.

При начисляване на разходите:

Д-т с/ки от 6041 до 6046 /К-т с/ка 4211

При изплащане на сумите:

Д-т с/ка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал м.л

К-т с/ки от група 50 Парични средства

§ 02-05 „Изплатени суми от СБКО, работно облекло и др. с характер на възнагаждание”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)

5. Третата част от наименованието на подпараграф 02-05 е „...и други на персонала, с характер на възнагаждание”.

Например такива са:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- предоставените ваучери за храна на персонала, които се отчитат по реда на изискванията на т. 60.3.1 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

В съответствие с изискванията на т.19.3.8 от ДДС 20 от 2004 г. предоставените ваучери за храна и други подобни бонуси се отчитат на начислена основа като разходи за персонала в натура.

Сумата на заплатената от бюджетната организация номинална стойност на ваучери за храна, които се предоставят на персонала от средствата за СБКО, се отчита на касова основа по разходен § 02-05 „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение”. На начислена основа сумата на предоставените на персонала ваучери за храна се отчитат по сметка 6049 „Разходи за възнаграждения на персонала в натура”.

Възнаграждението на оператора на ваучери за храна се отчита на касова основа в съответствие с икономическия характер на този разход - като за външни услуги по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по сметка 6029 “Други разходи за външни услуги”.

Вариант 1: пример

Превеждане на оператора номиналната стойност на ваучерите :

Д-т с/ка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (ПРП)

К-т ска гр. 50 Парични средства

§ 02-05/ § 95-07 (+)

Превеждане аванс на оператора:

Д-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т ска гр. 50 Парични средства

§ 10-20/§ 95-07 (+)

Доплащане за отпечатване :

Д-т с/ка 6029 Други разходи за външни услуги

К-т ска 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т ска 4010 Задължения към доставчици от страната

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

К-т ска от гр. 50 Парични средства

§ 10-20/§ 95-07 (+)

Осчетоводяване на получените ваучери по номинал:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 9978 Други задбалансови активи

К-т ска 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Предоставяне на персонала:

Д-т с/ка 6049 Разходи за възнаграждения на персонал в натура

К-т ска 4887 Вземания от други дебитори - местни лица (ПРП)

Д-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

К-т ска 9978 Други задбалансови активи

Стойността на ваучерите за храна не се облага с ДДФЛ съгласно изискванията на чл. 24, ал. 2, т. 1, буква „е“ от ЗДФЛ и върху стойността на ваучерите за храна не се внасят осигурителни вноски съгласно чл. 1, ал. 7 от Наредбата за елементите на възнагражденията и за доходите.

От 01.01.2021 г. не се облагат с данък социалните разходи по чл. 204, ал. 1, т. 2, буква “б” в размер до 80 лв. месечно, предоставени под формата на ваучери за храна на всяко наето лице, когато са налице едновременно следните условия:

- договореното основно месечно възнаграждение на лицето в месеца на предоставяне на ваучерите е не по-малко от средномесечното договорно основно възнаграждение на лицето за предходните три месеца;
- към края на месеца, през който са начислени разходите за ваучери, ДЗЛ няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения; за горните цели не са налице задължения, когато към края на месеца, през който са начислени разходите, задълженията не са отразени в данъчно-осигурителната сметка или не са отразени като предявени за принудително изпълнение в НАП.
- ваучерите са предоставени на ДЗЛ от лице, получило разрешение за осъществяване на дейност като оператор от министъра на финансите въз основа на конкурс.
- Срокът за внасяне на данък върху разходите е до 30 юни на следващата година.
- Разходи за ваучери за храна от 01 април са определени в размер до 200 лв. Освен за храна с тях могат да се плащат и сметки за парно, вода, ел. енергия.

Счетоводно отчитане на данъка върху социалните разходи:

Начисляване на данъка:

Д-т с/ка 6064 Разходи за държавни данъци

К-т с/ка 4518 Разчети за други държавни данъци

Внасяне на данъка:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 4518 Разчети за други държавни данъци

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

Отразяване на касова основа:

§ 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

6. Когато бюджетната организация заплаща на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата му и обратно, включително и за поименни абонаментни карти на служителите за пътуване, вкл. безплатните билети на учителите се съставя статията (т. 19.3.7 от ДДС № 20 от 2004 г.):

Д-т с/ки 6049 Разходи за възнаграждения на персонал в натура

К-т с/ка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица

При изплащане на сумите:

Д-т с/ка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 10-20 „Разходи за външни услуги”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

(т. 19.3.9 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и указанията, дадени в т. 37 от ДДС № 07 от 29.09.2011 г. на МФ)

Когато абонаментните карти, закупени от бюджетната организация се използват за целите на нейната дейност, (например за дейността на касиерката при представяне на документи до банките, или дейността на домакина, снабдителя до стоковата борса и др.), разходите за тях се отчитат като разходи за външни услуги по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по сметка 6022 „Разходи за транспорт”.

Когато превозването се извършва от служебен транспорт, тези разходи се отчитат по сметките за съответния вид разход – например изразходваното гориво за служебната кола на директора на общинско предприятие - по сметка 6010 „Разходи за горива, вода и енергия” и § 10-16 „Вода, горива и енергия” и др.

Подтема 5.4. Отчитане разходите за издръжка

Обучителят представя правилното отчитане на разходите за храна , представено на **слайд 29**.

7. Изисква се правилно отчитане на извършените разходи за храна по § 10-11 „Храна” и взаимовръзка със сумата, получена като аритметичен резултат от крайното дебитно салдо към 31 декември на счетоводна сметка 6012 „Разходи за храна”, минус началното дебитно

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

салдо на 01 януари на подсметка „х” „Храна” към сметка 3020 „Материали”, плюс крайното дебитно салдо на същата подсметка към 31 декември.

Обективна причина за наличие на разлика между отчетените суми по подпараграфа и сметка 6012, коригирана с материалните подсметки са начислените разходи по корективни сметки за месец декември от предходната година, но платими в следващата година в съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 49 от ДДС № 20 от 2004 г.

Даренията в натура също оказват влияние, тъй като се отчитат само на начислена основа – храната, придобита като дарения, се заприходява по сметка 3020 „Материали”, подсметка „х” „Храна” или се изписва чрез сметка 6012 „Разходи за храна”, но не се отразява на касова основа по § 10-11 „Храна”.

Предоставената храна на персонала за целите на дейността на бюджетната организация (по време на дежурства, при вредни условия, предпазна храна, по време на занятия, тренировки, лагери и др.), се отчита, като се спазват указанията на МФ, дадени в т. 2.10.3 от ДДС № 20 от 2004 г.

Съставят се статиите:

Заприходяване на доставените хранителни продукти:

Д-т с/ка 3020 Храна

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

Влагане на хранителните продукти в производството на храна:

Д-т с/ка 6012 Разходи за храна

К-т с/ка 3020 Материали , подсметка „х” Храна

§ 10-11 „Храна”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

8. Изискването за правилно отчитане на извършените разходи за медикаменти по § 10-12 „Медикаменти” и взаимовръзка със сумата, получена като аритметичен резултат от крайното дебитно салдо към 31 декември на счетоводна сметка 6013 „Разходи за медикаменти и лекарства”, минус началното дебитно салдо на 01 януари на сметка 3020 „Материали”, подсметка „х” „Медикаменти и лекарства”, плюс крайното дебитно салдо. на същата подсметка към 31 декември, е представено чрез **слайд 30**.

Обективна причина за наличие на разлика между отчетените суми по подпараграфа и сметка 6013, коригирана с материалните подсметки са начислените разходи по корективни сметки за месец декември от предходната година, но платени през отчетната година, както и начислените разходи по корективни сметки през отчетната година, но платими в следващата година в съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 49 от ДДС № 20 от 2004 г. Даренията

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

в натура също оказват влияние, тъй като се отчитат само на начислена основа. Придобитите медикаменти като дарения, се заприходяват по сметка 3020 „Материали”, подсметка „х” „Медикаменти и лекарства” или се изписват чрез сметка 6013 „Разходи за медикаменти и лекарства”, но не се отразяват на касова основа по § 10-12 „Медикаменти”.

Отчитане на доставените медикаменти:

Д-т с/ка 3020 Материали, подс/ка Медикаменти и лекарства

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове , или с/ка 4010

Изписване на употребените:

Д-т с/ка 6013 Разходи за медикаменти и лекарства

К-т с/ка 3020 Материали, подсметка „х” Медикаменти и лекарства

§ 10-12 „Медикаменти”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Със **слайдове от 31 до 35** обучителят представя на обучаемите правилното отчитане на постелен инвентар и облекло, нормативното основание за извършване на този вид разходи.

9. Изисква се правилно отчитане на извършените разходи за постелен инвентар и облекло по § 10-13 „Постелен инвентар и облекло” и равенство/ взаимовръзка със сумата, получена като аритметичен резултат от крайното дебитно салдо към 31 декември на счетоводна сметка 6015 „Разходи за постелен инвентар и работно облекло” минус началното дебитно салдо на 01 януари на сметка 3020 Материали, подсметка „х” „Постелен инвентар и работно облекло” плюс крайното дебитно салдо на същата подсметка към 31 декември.

Обективна причина за наличие на разлика между отчетените суми по подпараграфа и сметка 6015, коригирана с материалните подсметки са начислените разходи по корективни сметки за месец декември от предходната година, но платени през отчетната година, както и начислените разходи по корективни сметки през отчетната година, но платими в следващата година в съответствие с указанията на МФ, дадени в т. 49 от ДДС № 20 от 2004 г.

Даренията в натура също оказват влияние, тъй като се отчитат само на начислена основа. Придобитите постелен инвентар и облекло като дарения, се заприходяват по сметка 3020 Материали, подсметка „х” „Постелен инвентар и работно облекло” или се изписват чрез сметка 6015 „Разходи за постелен инвентар и работно облекло”, но не се отразяват на касова основа по § 10-13 „Постелен инвентар и облекло”.

За предоставеното облекло на служителите, в изпълнение на Наредбата за безплатното и униформено облекло, приета на основание чл. 296, ал. 1 от Кодекса на труда (ДВ бр. 9 от 2011 г.):

Съгласно чл. 5, ал. 1 от наредбата „работното и униформеното облекло е краткотраен актив на предприятието и се отчита като материали по установения ред до момента на предоставянето му на правоимащите работници и служители.”

Съгласно ал. 2 на същия член раб. и униформено облекло се изписва на разход в издръжката на бюджетната организация след получаването му от работниците и служителите, като за срока на неговото износване може да се води оперативна (извънсчетоводна) отчетност.

В изпълнение на чл. 6, ал. 2 „след предварителни консултации с представителите на синдикалните организации, с представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от КТ и с комитета/групата по условия на труд работодателят писмено определя:

- работните места и видовете работа, за които се осигурява раб. и/или униформено облекло;
- работниците и служителите, които имат право на работно и/или униформено облекло;
- вида, характеристиките и отличителните знаци на работно и/или униформено облекло;
- срока за износване на работното и/или униформеното облекло;
- условията за ползване.

Условията по ал. 2 могат да се договорят и с колективен трудов договор.

Съгласно чл. 8, ал. 4 от наредбата не се допуска заменянето на работно и/или униформено облекло с пари.

Забележка: В случаите, на замяна на облеклото с пари, (незаконосъобразно управленско решение), сумата се отчита по сметките 6041-6046 и по § 02-05 и подлежи на облагане с ДДФЛ и на начисляване на вноски за ДОО.

В случаите, когато на служителите се предоставя закупено от бюджетната организация работно облекло или униформено облекло, или се предоставя левовата равностойност за пряко (лично) закупуване съобразно конкретни размери от определени търговски обекти, за която покупка се представя в счетоводството фактура, се прилага правилото на т. 19.3.3, съответно т. 2.10.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и разходите се отчитат като разходи за издръжка.

На касова основа разходите се отчитат по § 10-13 „Постелен инвентар и облекло” и на начислена основа - по дебита на сметка 6015 „Разходи за постелен инвентар и работно облекло”.

Съгласно т. 2.13 от указанията на МФ, за целите на контрола и отчетността на материално отговорните лица, изписаното работно облекло може да се отрази задбалансово по сметка 9909 „Други активи в употреба, изписани като разход”.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Съставят се статиите:

С придобиването на облеклото:

Д-т с/ка 3025 Постелен инвентар и облекло

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове, или с/ка 5011

Изписване на работното облекло:

Д-т с/ка 6015 Разходи за постелен инвентар и работно облекло

К-т с/ка 3025 Постелен инвентар и облекло

§ 10-13 „Постелен инвентар и облекло”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

(или § 95-11 (+))

Завеждане задбалансово – не е задължително

Д-т с/ка 9909 Други активи в употреба, изписани като разход

К-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Съгласно чл. 14, ал. 1 от наредбата, работникът или служителят връща на работодателя предоставеното му работно и/или униформено облекло:

- при прекратяване на трудовото правоотношение;
- при преминаване на друга работа в организацията, за която не е необходимо носенето на предоставеното облекло;
- след приключване на работата в организацията, когато е работник или служител в организация, която осигурява временна заетост; след изтичане срока на износване.

Съгласно ал. 2 на същия член, в случаите по ал. 1 работникът или служителят може да задържи облеклото при условия, определени от работодателя (например при смъртен случай, при пенсиониране, при износване и др.).

В счетоводната практика възниква въпрос: В случай, че работникът напусне преди да е изтекъл срока на ползване на работното облекло, има ли работодателят право да удържи от заплатата стойността на работното облекло, което не е върнато.

Срокът на износване на работното облекло започва да тече от деня на предоставянето му на работника или служителя. При отсъствие повече от 3 месеца работодателят може да удължи срока на износване на работното и/или униформеното облекло.

Съгласно чл. 272, ал. 1 от Кодекса на труда без съгласието на работника или служителя не могат да се правят удръжки от трудовото му възнаграждение освен за:

- получени аванси.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- надвзети суми вследствие на технически грешки;
- данъци, които по специални закони могат да се удържат от трудовото възнаграждение;
- осигурителни вноски, които са за сметка на работника или служителя, осигурен за всички осигурителни случаи;
- запори, наложени по съответния ред;
- удръжки в случая по чл. 210, ал. 4.

Като се вземе в предвид, че работното облекло подлежи на връщане, както и удръжките, които работодателят има право на прави без съгласие на работника или служителя, то от тук следва, че работодателят няма право да удържа стойността на работното облекло от дължимите на лицето възнаграждение и обезщетения.

В случая работодателят може писмено да покани работника или служителя да върне предоставеното му работно облекло или да заплати остатъчната му стойност.

10. Изисква се правилно отчитане на извършените разходи за вода, горива и енергия по § 10-16 „Вода, горива и енергия” и взаимовръзка със сумата, получена като аритметичен резултат от крайното дебитно салдо към 31 декември на счетоводна сметка 6010 „Разходи за горива, вода и енергия”, минус началното дебитно салдо на 01 януари на сметка 3020 „Материали”, подсметка „х” „Горива” плюс крайното дебитно салдо на същата подсметка към 31 декември. Всичко това обучителят представя чрез **слайд 36**.

Влиянието за разлика спрямо касовата основа оказват начислените разходи за месец декември от предходната година, но платени през текущата отчетна година и начислените в отчетната година, които ще се платят в следващата година в съответствие с указанията на МФ, са дадени с т. 49 от ДДС № 20 от 2004 г.

11. Правилно отразяване на разходите на персонала за обучение и отчитането на текущите ремонти обучителят представя със **слайд 37**.

Правилното отразяване на разходите на персонала за обучение - отчитат се по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по дебита на сметка 6025 „Разходи за квалификация и преквалификация на персонала”, когато обучението е осъществено от външен изпълнител и е налице документална обосновааност (фактура).

В случаите на обучение на служителите в бюджетната организация, разходите за закупените учебни материали и пособия се отчитат по § 10-14 „Учебни и научноизследователски разходи и книги за библиотеките” и по сметка 6014 „Разходи за учебни материали и помагала”.

В случаите на командировка с цел обучение извън седалището на работното място, разходите (пътни, дневни и квартирни) се отчитат като разходи за командировка, а разходите за наетото помещение (конферентна зала) – като разходи за външни услуги.

12. Правилно отчитане на разходите за текущ ремонт с характер на външна услуга по § 10-30 „Текущ ремонт” и взаимовръзка (или равенство, когато няма неразплатени разходи) с отразените суми по счетоводна сметка 6021 „Разходи за текущ ремонт”.

Със **слайдове 38 и 39** обучителят представя заплащането от бюджетните организации на данъци и такси, наказателни лихви и постановления.

13. В случаите, когато бюджетните организации заплащат такса за подлежащи на обнародване обявления, съобщения и др. известия в неофициалния раздел на „Държавен вестник“, регламентирана в чл. 7, ал. 1 от Закона за „Държавен вестник“ (ЗДВ) в размер, определен от председателя на Народното събрание с разпореждане на основание на чл. 9, ал. 2 от ЗДВ, и същите постъпват по бюджета на Народното събрание, разходите за задължителното обнародване на обяви в „Държавен вестник“, заплащани чрез тези такси, по същество представляват държавна такса и следва да се отчитат като държавни такси на касова основа по § 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции”, а на начислена основа – по сметка 6061 „Разходи за държавни такси” от СБО.

Правилно отчитане на платените от бюджетната организация ДДС, акцизи, мита и митнически сборове при внос по разходен § 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции” със знак (+).

Правилно отчитане на възстановения данъчен кредит по § 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции” със знак (-);

Използване на правото на подлежащия на връщане данъчен кредит да се прихваща с дължимо публично държавно вземане в намаление на § 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции” със знак (-) и в кореспондиращо записване по съответния параграф, по който подлежи на отчитане надвнесеното вземане.

Със **слайд 40** обучителят обръща внимание на обучаемите кои такси се отчитат като външна услуга.

15. В случаите, когато общините заплащат такси, които независимо че са нормативно регламентирани по отделни закони с тарифи, не постъпват и не се отчитат като приходи по консолидираната фискална програма, заплащането се третира като цена за предоставяне на услуга (например нотариални такси, таксите за частни съдебни изпълнители, съобщения в ежедневници и др. подобни) и се отчита като разходи за външни услуги, съответно на касова основа – по § 10-20, а на начислена основа – по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги”.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Извършването на разходи за командировка е представено на **слайд 41**.

16. Изисква се правилно отчитане на разходите за командировка по § 10-51 „Командировки в страната”, § 10-52 „Краткосрочни командировки в чужбина” и § 10-53 „Дългосрочни командировки в чужбина” в съответствие с вида на командировката и взаимовръзка със съответните счетоводни сметки за начисляване на разходите за командировки - 6093 „Разходи за командировки в страната” и 6094 „Разходи за командировки в чужбина”.

Обективна причина за наличие на разлика между отчетените суми по подпараграфа и сметките са получените аванси от подотчетни лица през предходната година и отчетени през текущата година, както и получените аванси през текущата година, но отчетени в следващия отчетен период.

Отчитането на застраховките обучителят представя със **слайд 42**.

17. Изисква се правилно отчитане на изразходваните средства за застраховки по § 10-62 „Разходи за застраховки”, когато са преведени на застрахователните институти, включително и в случаите на сключени застраховки при командировки на служители в чужбина. По сметка 6203 „Разходи за застраховане” разходите се начисляват в периода, за който се отнасят.

При плащане на разходите в отчетната година, когато се отнасят за бъдещ отчетен период, същите се отчитат като предоставени аванси по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната”. В следващата година се отчитат като разход:

С вноските в застрахователните институти се съставя статията:

Д-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 10-62 „Разходи за застраховки”/

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Начисляване на разходите в следващата отчетна година:

Д-т с/ка 6203 Разходи за застраховане

К-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

По същия начин се отчитат платения абонамент, авансови суми по договори и др., когато се отнасят за следващ отчетен период.

В **слайд 43** е представен начинът на отчитане на останалите, другите разходи, неклассифицирани другаде.

18. Правилно отчитане на установените при инвентаризация касови липси: по § 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи” и отразяването им по дебита на сметка 6996 „Намаление на парични средства от други събития”. В частта на *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

установените липси в касата е налице равенство между сметката и отразената сума в подпараграфа.

19. Спазване на принципното изискване за отчитане по § 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи” на всички разходи, за които не са предвидени конкретни разходни параграфи в ЕБК и взаимовръзка на отчетените суми с отразените по сметки 6098 „Други разходи в страната”, 6099 „Други разходи в чужбина” и сметка 6996 „Намаление на парични средства от други събития”.

Подтема 6.5. Отчитане на капиталовите разходи

Обучителят представя пред обучаемите отчитането на капиталовите разходи – основен ремонт – **слайд 44**, придобиването на дълготрайни материални активи – **слайдове 46 и 46** и придобиването на НДА и земя – **слайд 47**.

20. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи” и взаимовръзка на отчетените суми по параграфа с отразените суми по дебитните обороти на сметките от подгрупа 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт”, когато ремонтът е извършен чрез възлагане или сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки”, когато ремонтът е извършен на инфраструктурни обекти чрез външни доставки.

В случаите, когато ремонтът е извършен по стопански начин и разходите са осчетоводени по сметка 6507 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи по стопански начин” или сметка 6508 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин”, разходите не се отразяват по § 51-00, а се отчитат по подпараграфите по икономически елементи. Същото правило се отнася и за придобиване на ДМА по стопански начин.

Разходите за саниране на сгради, строителен и инвеститорски контрол се отчитат на касова основа по § 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи” и на начислена основа по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт” и съответно по сметките от подгрупа 203 „Сгради”.

21. Подпараграф 52-01 „Придобиване на компютри и хардуер” е взаимовръзка със сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване”;

§ 52-02 „Придобиване на сгради” е във взаимовръзка със сметки от подгрупа 203 „Сгради” (2031, 2032, 2038, 2039) при покупка на сгради, както и със с/ка 2071 при незавършено строителство (за отчета за капиталовите разходи с/ка 2071 се третира като инфраструктурни обекти и се отразява по § 52-06);

§ 52-03 „Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения” е във взаимовръзка със сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване”;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

§ 52-04 „Придобиване на транспортни средства” е във взаимовръзка със сметки 2051 „Леки автомобили” и 2059 „Други транспортни средства”;

§ 52-05 „Придобиване на стопански инвентар” е във взаимовръзка със сметка 2060 „Стопански инвентар”;

§ 52-19 е във взаимовръзка на отчетените разходи с отразените суми по сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи” - отчетни групи „Бюджет” и „СЕС”, както и с/ка 2203.

22. Разходите за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външен изпълнител се отчитат на касова основа по § 52-06 „Изграждане на инфраструктурни обекти” и същите са във взаимовръзка със сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки”. Изписват се на разход в отчетни групи „Бюджет” или „СЕС”, като едновременно се завеждат като активи в отчетна група „ДСД” по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти”(съгласно указанията, дадени от МФ в т. 16.3 от ДДС № 20 и т. 18 и 19 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Разходите за строителен надзор, вкл. авторски и инвеститорски контрол на инфраструктурни обекти се отчитат на касова основа по § 52-06 „Изграждане на инфраструктурни обекти” и на начислена основа по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки”.

23. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 53-00 „Придобиване на нематериални дълготрайни активи” и взаимовръзка на отчетените суми по параграфа с отразените суми по дебитните обороти на сметките от група 21 „Нематериални дълготрайни активи”.

24. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 54-00 „Придобиване на земя” и взаимовръзка на отчетените суми по параграфа със сумите, отразени по дебитните обороти на сметки 6077 „Разходи за придобиване на земя в страната” и 6078 „Разходи за придобиване на земя в чужбина”.

Със слайд 48 обучителят приканва обучаемите да вземат участие в дискусия. Следва решаване на казус.

Казус 1:

На служителите от помощното звено на Община „Х” се предоставя закупено **работно облекло**, за която покупка се представя в счетоводството фактура. Към фактурата е прикачено Искане за изписване на материали, на което поименно са се подписали служителите, получили облеклото. Моля да се съставят счетоводни статии и да се извърши взаимовръзка със съответните параграфи.

Отговор:

При придобиване на облеклото:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 3025 *Постелен инвентар и облекло*

К-т с/ка 5013 *Текущи банкови сметки в левове, или с/ка 5011*

При изписване (предаване на работниците) на работното облекло:

Д-т с/ка 6015 *Разходи за постелен инвентар и работно облекло*

К-т с/ка 3025 *Постелен инвентар и облекло*

§ 10-13 *„Постелен инвентар и облекло”*

§ 95-07 *„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”* (или **§ 95-11 (+)**)

Завеждане задбалансово – не е задължително

Д-т с/ка 9909 *Други активи в употреба, изписани като разход*

К-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

Казус 2:

Съгласно Закона за общинската собственост, публичната общинска собственост задължително се застрахова. В тази връзка Община „Х“ прави застраховка на притежаваната от нея публична общинска собственост към 30.06. на обща стойност 12 000 лв. за период от една година. Моля да се съставят правилните счетоводните статии, отчитащи изразходваните средства за **застраховки**.

Отговор:

При плащане на разходите в отчетната година, когато се отнасят за бъдещ отчетен период, същите се отчитат като предоставени аванси по **сметка 4020** *„Доставчици по аванси от страната”*. В следващата година се отчитат като разход:

С вноските в застрахователните институти се съставя статията:

Д-т с/ка 4020 *Доставчици по аванси от страната* 12000 лв.

К-т с/ка 5013 *Текущи банкови сметки в левове* 12000 лв.

§ 10-62 *„Разходи за застраховки”/*

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Начисляване на разходите в следващата отчетна година:

Д-т с/ка 6203 <i>Разходи за застраховане</i>	6000 лв.
К-т с/ка 4020 <i>Доставчици по аванси от страната</i>	6000 лв.

ТЕМА 7: ЗАДБАЛАНСОВО ОТЧИТАНЕ НА ДВАТА БЮДЖЕТНИ ПОКАЗАТЕЛИ – ПОЕТИ АНГАЖИМЕНТИ ЗА РАЗХОДИ И НОВИ ВЪЗНИКНАЛИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА РАЗХОДИ.

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, с характеристиката на бюджетните показатели (поети ангажменти за разходи – потоци и с новите възникнали задължения за разходи) и изискванията за тяхното правилно отчитане.

Описание на съдържанието: Представя се правилното отчитане на двата бюджетни показателя в съответствие с правилата на финансово отчитане, дадени от Министерството на финансите в съответствие със СБО, в 3 подтеми:

- **Подтема 7.1** *Поети ангажменти за разходи*
- **Подтема 7.2** *Нови задължения за разходи*
- **Подтема 7.3.** *Допускани грешки през минали години*

Методите на обучение: Презентация. Примери. Решаване на счетоводни казуси.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на актуалната нормативните изисквания и прилагането им в практиката на счетоводителите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 75 мин.

Слайд 1 – заглавие на темата.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Със **слайд 2** учителя прави кратък увод към темата.

Темата визира счетоводна отчетност на задбалансовите сметки за поети ангажименти за разходи (сметки 9200, 9800, 9801, 9803, 9808, 9809), като се акцентира върху:

- понятия;
- видове договори;
- счетоводни статии.

Обучителят представя пред обучаемите понятието „поети ангажименти за разходи“, отразено в **слайдове 3 и 4** на презентацията.

Подтема 7.1 Поети ангажименти за разходи

Текущо през годината записванията по всички сметки от подгрупа 980 „Поети ангажименти за разходи – потоци“ (с изключение на сметка 9801) се взимат в кореспонденция със сметка 9200 - като при увеличение на поетите ангажименти, съответната сметка от подгрупа 980 се дебитира срещу кредитиране на сметка 9200, а при намаление и анулиране (канцелиране) се съставя обратно записване – сметка 9200 се дебитира срещу кредитиране на сметка от подгрупа 980.

В края на годината всички сметки от подгрупа 980 (включително и сметка 9801) се приключват със сметка 9989 заедно с приключването на сметките от раздели 6 Сметки за разходи и 7 със сметка 1201 Сметка за приходи и трансфери.

"Поети ангажименти за разходи" са клаузи на договори, разпоредби на нормативни и административни актове, съдебни и арбитражни решения, които обвързват бюджетните организации с бъдещи плащания за разходи и/или нови задължения за разходи с определена стойност, с изключение на: разходите за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания (т. 27 от § 1 на ДР на ЗПФ).

- **обвързват** – означава, че е налице поет ангажимент само в размера на очакваното/реално финансиране на договора, по който бюджетната организация очаква / или се обвързва да извърши определени плащания, т.е. толкова колкото очакваме да платим по даден договор за 1, 2 или повече години.

- **с определена стойност** - договор, в който има други параметри , но няма точно определена стойност; или договор, в който съществува запис „до.....лв.“

!!! Или *определената стойност* е точно фиксираната сума в договора, а *определена стойност* е приблизителната стойност, с която бюджетната организация е обвързана с бъдещо плащане/или задължение.

Със **слайдове 5 и 6** се представят пред обучаемите конкретни примери за осчетоводяване.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Примери:

1. Рамков договор – само договор с текст, без параметри:

Например договор с НЕК, с В и К, Топлофикация и др. (без количества, ед. цена и стойност).

Тъй като в обхвата на договора не са включени параметри, изпълнението се третира като незабавна реализация с всяка получена фактура и всяко регулярно плащане. Не се прилага сметка 9200.

Начисляване на разходите:

Д-т с/ка 6010 Разходи за горива, вода и енергия

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Издължаване на доставчика:

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

К-т с/ка от група 50 Парични средства

§ 10-16/ § 95-07 (+)

Осчетоводяване по задбалансови сметки:

Д-т с/ка 9801 Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация

К-т с/ка 9803 Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение

При възстановяване на разходи от друг потребител, освен балансовото записване (Дт с/ка от гр. 50/Кт с/ка 6010 – съгласно т. 7.14 и т. 8.6. от ДДС № 20 от 2006 г.) § 95-07 (-)/§ 10-16 (-) се съставя и втора сторнировъчна статия за задбалансовото отчитане:

Д-т с/ка 9801 Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация

К-т с/ка 9803 Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение – червено сторно

2. Договор с определена точно фиксирана стойност - например 10 000 лв.

Д-т с/ка 9800 Възникнали ангажименти за разходи

К-т с/ка 9200 Поети ангажименти за разходи - наличности

3. Договор с определима стойност - например ”до 10 млн. лв.”

Д-т с/ка 9800 Възникнали ангажименти за разходи

К-т с/ка 9200 Поети ангажименти за разходи – наличности

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

(например приблизителна стойност, с която общината се обвързва за бъдещи разходи в размер на 50 000 лв.)

4. Договор с параметри – количество (бр., м, кг, тонове, литри), ед. цена, (без стойност)

Д-т с/ка 9800 Възникнали ангажименти за разходи

К-т с/ка 9200 Поети ангажименти за разходи – наличности

(например получената приблизителна стойност в размер на 40 000 лв., определена по дадените параметри в договора - количество и единична цена)

Конкретните счетоводни статии за различните етапи за осчетоводяване на договор, са представени в **слайд 7**.

Счетоводни статии:

Д-т с/ка 9800/ К-т с/ка 9200 – поемане по договор

Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9803 – реализиране по договор

Д-т с/ка 9801/ К-т с/ка 9803 – незабавна реализация

Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9804 – прехвърляне/вътрешни разчети

Д-т с/ка 9804/ К-т с/ка 9200 – поемане вътрешни разчети

Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9805, 9806 – прехвърляне извън ПРБ

Д-т с/ка 9805,/ К-т с/ка 9200 – поемане от др. ПРБ

Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9808 – коригиране на приблизителна с/т в нам.

Д-т с/ка 9808/ К-т с/ка 9200 – коригиране на прилизителна с/т в увел.

Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9809 – анулиране/канцелиране на ангажимента

Подтема 7.2 Нови задължения за разходи

Що е то „нови задължения за разходи“, обхватът им, счетоводните сметки, чрез които се отчитат, нормативното описание, обучителят представя със слайдове от **8 до 11**.

Осчетоводяването на бюджетния показател “Нови задължения за разходи” при превеждане на авансови суми по сключен договор с доставчици/ изпълнители, е регламентирано в Указания на МФ – БЮ- 4 от 23.08.2018 г. и ДДС № 08 от 21.12.2018 г. и е изискване на ЗДДС – чл. 113, ал. 4

Възможни подходи при разходи за командировки и аванси на подотчетни лица, класифицирани като нови ангажименти за разходи.

Съставяне на счетоводни статии.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

"Нови задължения за разходи" са паричните задължения за разходи, които възникват през текущата година, независимо от това дали са платени, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии и приравнени на тях плащания, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания. Не са нови задължения за разходи провизиите за задължения съгласно счетоводното законодателство, приложимо за бюджетните организации, задълженията от предходни години, задълженията, които представляват дълг, както и поетите ангажименти за разходи (т. 22 от § 1 от ДР на ЗПФ).

Важно! Обхватът на разходите, попадащи в този показател, е идентичен с този на показателите за поети ангажименти.

Сумата на възникналите нови задължения се отразява по кредита на сметка 9860 срещу дебитиране на сметка 9989.

Сметката може да се дебитира, когато се налага да се коригира този показател в посока на намаление (например, при корекция на окончателно задължение към доставчик чрез издадено от него кредитно известие) срещу кредитиране на сметка 9989.

Сметка 9860 се приключва в края на годината със сметка 9989.

БЮ- 4 от 23.08.2018 г. – извлечение:

“Всички ангажименти, които се предвижда да бъдат реализирани през съответните години представляват нови задължения за разходи по съответните години.”

Обръщаме внимание, че предвид дефиницията за нови задължения за разходи (§ 1, т. 22) за 2019 г. и следващите години в този показател **задължително** трябва да се включват сумите, представляващи авансови плащания по съответните договори (всички плащания по договор/ангажимент, включително авансово плащане, които бюджетната организация е задължена да извърши, съгласно договорения ангажимент, следва да се третират по един и същ начин, тъй като всяко плащане представлява договорно задължение, независимо от това, кога ще бъде извършено”).

т. 90. от ДДС № 08 от 21.12.2018 г.:

С оглед унифицирането и привеждането на практиката по отчитането на показателя „нови задължения за разходи“ в съответствие с изискванията на ЗПФ с указание на МФ БЮ-№ 4/23.08.2018 г. се конкретизира, че от 2019 г. в изпълнението на този показател следва да се отразяват и съответните суми от ангажимента, които се реализират като авансови плащания, тъй като тези плащания също представляват договорно задължение, независимо от това, кога ще бъдат извършени.

В тази връзка при извършването на такива плащания, съответното счетоводно записване по сметка 4020 за тези плащания следва да се съпроводи и със съответните

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

който отчитането на реализацията на ангажимента и новите задължения за разходи да се извършва на стадия на предоставяне на аванса на служителя. В случай, че е налице неувоен аванс, неувоената сума следва да се сторнира от първоначално отчетената по съответните задбалансови сметки.

Друг възможен подход е отчитането на поетите ангажименти и новите задължения за разходи при командировки за сметка на отпуснатия на служителя аванс за командировка да се извършва след отчитането на аванса.

Пример:

При подход: на етап предоставяне на аванс на командированото лице 1000 лв.

Д-т с/ка 4261/К-т с/ка гр. 50	1000
Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803	1000
Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860	1000
Усвоен аванс	800
Д-т с/ка от гр. 50/К-т с/ка 4261	200
Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803	200
Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860	200

При подход: на етап отчитане на разходите за командировка за 2200 лв.

Д-т с/ка 4261/К-т с/ка гр. 50	1000
Д-т с/ка подгр. 609/	2200
К-т с/ка 4261	1000
К-т гр. 50	1200
Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803	2200
Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860	2200

Важно! Подходът следва да е унифициран за цялата система на ПРБ!

От МФ няма указание, но по аналогичен начин следва да се третира и предоставянето на аванси на други подотчетни лица - например за закупуване на материални запаси (гориво, канцеларски материали, хранителни продукти и др.).

При подход: отчитане на разходите за закупуване на материални запаси за 2000 лв.:

Д-т с/ка 4261/К-т с/ка 5011 2000 – с аванса

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 3020/К-т с/ка 4261	2000 – с доставката
Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803	2000 - при незабавна реализация
Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860	2000

Подтема 7.3. Допускани грешки през минали години

Със **слайдове от 16 до 21** обучителят обръща внимание на обучаемите за допускане на грешки при осчетоводяването на различните етапи на отчитането на ангажиментите и начините на изправяне.

1. Допускат се грешки при осчетоводяването на предоставените аванси по договори, като се осчетоводява неправилно получената фактура от доставчика/изпълнителя, без да е налице данъчно събитие (не е преведен аванс).

Некоректно се съставя статията:

Д-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

В този случай се кредитира неправилно пасивна сметка за задължение, а в същност такова няма, тъй като все още не е преведена авансовата сума. Пасивната сметка е наличие на обстоятелство, което изисква и задбалансово отчитане на реализирани поети ангажименти за разходи по кредита на сметка 9803, както и нови задължения за разходи по сметка 9860, а такива все още няма.

Обикновено при превеждане на аванса на доставчика се закрива сметка 4010 като се дебитира, но бюджетните показатели вече са осчетоводени преди превода, което води до некоректен финансов отчет към тази дата.

Коректната счетоводна статия при превеждане на аванса е следната:

Д-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т с/ка от гр. 50 Парични средства

За правилното осчетоводяване на стопанската операция, при която се превежда аванс на доставчик или изпълнител е необходимо да се спазват разпоредбите на ЗДДС, а именно:

Според чл. 113, ал. 4. от ЗДДС фактурата се издава задължително не по-късно от 5 дни от датата на възникване на данъчното събитие за доставката, а в случаите на авансово плащане - не по-късно от 5 дни от датата на получаване на плащането.

На основание именно на тази законова разпоредба коректното осчетоводяване при преведена авансова сума на доставчик/изпълнител е:

Д-т с/ка 4020/

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ка от гр. 50.

Извод:

Основанието за превеждане на аванса е клауза в сключения договор, а не получената фактура преди плащането.

2. Не се прави разлика между сметки 9808 и 9809, които се прилагат при различни счетоводни ситуации. Сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи” се прилага в случаите, при които се коригира приблизителната стойност на поетия ангажимент за разходи до неговата фактическа стойност. Сметка 9809 „Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи” се прилага в случаите, когато цялостно или частично се прекратява изпълнението на вече сключен договор, с който е поет определен ангажимент за разходи.

3. Между балансовите и задбалансовите сметки при отчитане на поетите ангажименти и новите възникнали задължения за разходи съществува взаимовръзка. Допускат се грешки, като не се проследява намалението или увеличението по балансовите сметки и в тази връзка не се коригират задбалансовите бюджетни показатели при промяна на обстоятелствата.

Например при префактуриране на еленергия на външен потребител, коректните записвания са:

Начислени разходи за електрическа енергия в общината за 2000 лв.:

Д-т с/ка 6010 Разходи за горива, вода и енергия 2000

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната 2000

Издължена сумата на НЕК:

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната 2000

К-т с/ка от гр. 50 Парични средства 2000

§ 10-16 „Вода, горива и енергия” 2000

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)” 2000

Осчетоводяване на двата бюджетни показателя:

Д-т с/ка 9801 Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация 2000

К-т с/ка 9803 Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/
възникване на задължение 2000

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви 2000

К-т с/ка 9860 Възникнали нови задължения за разходи 2000

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Префактурирана на друг потребител на електрическа енергия за 200 лв. и отчитане ѝ като възстановен разход:

Д-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната, гр. 50	200
К-т с/ка 6010 Разходи за горива, вода и енергия	200
§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)“	200
§ 10-16 „Вода, горива и енергия“ (-)	200

Червено сторно на префактурираната сума при бюджетните показатели:

Д-т с/ка 9801 Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация	200
К-т с/ка 9803 Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/ възникване на задължение - червено сторно	200
Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	200
К-т с/ка 9860 Възникнали нови задължения за разходи - червено сторно	200

4. Друга грешка е, че по кредита на сметка 9200 при поемане на ангажимент за разходи чрез сключен договор за повече от една година неправилно се отразява в кредита по сметка 9200 само тази част от него, която се отнася за отчетната година, а не цялата стойност на договора.

Коректното записване е, да се осчетоводи цялата стойност на договора, която се погасява с неговото изпълнение за всяка отчетна година.

Със слайд 22 обучителят приканва обучаемите към дискусия.

Следва решаване на казус.

Казус: Във връзка с предстоящото снегочистване и опесъчаване на улични платна, Община „Х“ е сключила договор за доставка на солена пясък на стойност 25000 лв. Съгласно клауза от договора, общината следва да заплати аванс в размер на 25 % в десетдневен срок от сключването на договора.

Моля да се съставят правилните счетоводни статии за сключването на договора и плащанията, като се опишат етапите и се обърне внимание на счетоводното отразяване на поетите ангажименти за разходи и възникналите нови задължения за разходи.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Отговор:

Сключване на договор: Д-т с/ка 9800/К-т с/ка 9200	25 000
Издаване на фактура от доставчика за авансово плащане, съгласно договор:	
Превеждане на аванса : Д-т с/ка 4020/ К-т с/ка 5013	6250
Реализиран ангажимент: Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9803	6250
Нови възникнали задължения Д-т с/ка 9989/ К-т с/ка 9860	6250
Доставени са материали: Д-т с/ка 3020	25 000
К-т с/ка 4020	6 250
К-т с/ка 4010	18 750
Реализиран ангажимент: Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9803	18 750
Ново възникнало задължение: Д-т с/ка 9989/ К-т с/ка 9860	18 750
Изплатена разликата на доставчика: Д-т с/ка 4010/К-т с/ка 5013	18 750

Важно е да се знае, че равнение между сметка 9860 и 9803 във всеки момент следва да е на лице!

ТЕМА 8: ЗАДБАЛАНСОВО ОТЧИТАНЕ НА СТАТИСТИКАТА НА ФИНАНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО СМЕТКИТЕ ОТ ПОДГРУПА 994

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, със структурираните сметки от Сметкоплана на бюджетните организации в подгрупа 994, както и с коректното им прилагане в счетоводната практика.

Описание на съдържанието: Представя се правилното отчитане на статистиката на разходите в съответствие с правилата на финансово отчитане, дадени от Министерството на финансите, като се разглеждат възможните варианти в 2 подтеми:

- **Подтема 8.1. Правилен прочит за коректно прилагане на съответните сметки от подгрупа 994;**
- **Подтема 8.2. Особенности при отчитането**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Методите на обучение: Презентация. Примери. Решаване на задача в два варианта – с приключване на проекта и след приключване на проекта.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на актуалната нормативните изисквания и прилагането им в практиката на счетоводителите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 90 мин.

Слайд 1 – заглавие на темата.

Със **слайд 2** от настоящата тема учителят представя пред обучаемите коректното отчитане на статистиката на финансиране на разходите за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори по задбалансовите сметки от подгрупа 994. Акцентира върху:

- правилен прочит за коректно прилагане на съответните сметки от подгрупа 994;
- особености при отчитането;
- обобщение.

На **слайд 3** е представена т. 85 от ДДС № 14 от 2013 г., чрез която се представя заложената в Сметкоплана на бюджетните организации (СБО) подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори”, по чиито сметки бюджетната организация-бенефициент ще отразява дела на общината, Европейския съюз и останалите донори при финансирането на разходите и придобиването на активи по програми на Европейския съюз, както и по други международни програми и проекти.

Сметките от подгрупа 994 се кредитират срещу дебитиране на сметка 9989 с припадащата се сума на съответното финансиране (национално, на Европейския съюз и от други донори) в общия размер на разходите (включително и сумите за придобиване на активи) – **слайдове 4 и 5** от презентацията.

В определени случаи на корекции, ревизиране на приблизителни оценки и др. е възможно сметките от тази подгрупа да се дебитират.

Сметките от подгрупа 994 Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори се приключват в края на годината в кореспонденция със сметка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви.

Записванията по тези сметки не е необходимо да се взимат при всеки извършен разход. Те могат да се извършват периодично, като се допускат и приблизителни оценки при изчисляването на относителния дял на съответния източник за финансиране, когато не може да се определи точно.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Следва да се има предвид, че сумата на съответното съфинансиране се изчислява, като заложеният в съответните програми и договори относителен дял (процент) на съответния източник на финансиране се приложи спрямо сумата на извършените за съответния период разходи и придобиване на активи, независимо как са финансирани плащанията до момента (т. 89 от ДДС № 14 от 2013 г.)

Със **слайд 6** се представя т.90 от ДДС № 14 от 2013 г. - сметка 9940 „Недопустими разходи за сметка на бенефициента” се предвижда да се използва за отчитане на недопустимите разходи, като в зависимост от конкретния случай тази сметка може да се кредитира в кореспонденция с други сметки от подгрупата или със сметка 9989.

По същество недопустимите разходи увеличават относителния дял на националното или осигуреното от бенефициента - бюджетна организация финансиране, тъй като те не се покриват от осигуреното от донорите финансиране.

Със **слайдове 7 и 8** обучителят приложението на сметките от подгрупа 994.

Сметка 9949 „Финансиране на разходи за сметка на бенефициента” се предвижда да се използва за отчитане на предвиденото в съответните програми и договори финансиране за сметка на бенефициента-бюджетна организация, което се явява извън (или в допълнение на) националното съфинансиране (т.91 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Сметките от подгрупа 994 не се прилагат за разпределените и преведени от бюджетна организация средства по международни програми към други бюджетни организации под формата на трансфери (т.92 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Сметките от подгрупа 994 се прилагат за всички получени от бюджетните организации средства от Европейския съюз и по други международни програми, включително и когато бюджетните организации получават такива суми (и свързаното с тях национално съфинансиране) под формата на трансфери от други бюджетни организации (т. 93 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Предвид наличието на множество донорски програми, както и на различни подходи и начини на администриране на тези средства, изложените по горе общи насоки и принципи за отчитане по сметките от подгрупа 994 е възможно допълнително да бъдат модифицирани или конкретизирани от МФ по отношение на определени програми/проекти и бюджетни организации-бенефициенти/администратори на такива средства (т.94 от ДДС № 14 от 2013 г.).

Подтема 8.1. Правилен прочит на сметките от подгрупа 994, представен от обучителя със слайд 9.

9940 Недопустими разходи за сметка на бенефициента (непризнати разходи от УО)

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- 9941 Финансиране на разходи за сметка на национално съфинансиране (от ЦБ)
- 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от Европейския съюз (от фондовете на ЕС)
- 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации (по програми от МО)
- 9946 Финансиране на разходи за сметка на средства от други държави (от държави, които не са членки на ЕС)
- 9947 Финансиране на разходи за сметка на други донори от чужбина (от физически и юридически лица от чужбина)
- 9948 Финансиране на разходи за сметка на други донори от страната (от физически и юридически лица от страната)
- 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента (от бюджета на БО)

Обобщението, което прави учителят със **слайд 10** е, че :

1. По сметките от подгрупа 994 не се отразява предоставено финансиране под формата на заем, а само сумите, които се предоставят безвъзмездно – т. 87 от ДДС № 14 от 2013 г.
2. Преди одобрение на проекта при предварително извършени разходи от бюджета, подгрупа 994 не се води – т. 84 от ДДС № 14 от 2013 г.
3. При одобрен проект и не получено европейско финансиране, но извършване на разходи с бюджетни средства, подгрупа 994 се води само в “СЕС” - т. 88 от ДДС № 14 от 2013 г.
4. При получаване на трансфер от администратора в друг отчетен период вече осчетоводените разходи по сметките от подгрупа 994 не се сторнират и не се завеждат отново – т. 89 от ДДС № 14 от 2013 г.
5. Сметките от подгрупа 994 се прилагат за всички получени от бюджетните организации средства от Европейския съюз и по други международни програми, включително и когато бюджетните организации получават такива суми (и свързаното с тях национално съфинансиране) под формата на трансфери от други бюджетни организации – т. 92 от ДДС № 14 от 2013 г.

Подтема 8.2. Особенности при отчитането

Особеностите при отчитането на средства от Европейския съюз и по други международни програми, включително и бюджетните организации, учителят разглежда в няколко примера – **слайдове от 11 до 22**:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Пример 1: В случай, че недопустимите разходи са установени в отчетния период, в който приключва проекта.

Проект на бенефициент "х" е за 100 000 лв., от които 80 % са предвидени да се финансират от Европейски съюз (ЕС), 10 % - от други международни организации (МО) и 10 % от бюджета на бенефициента. Към 31 март са извършени разходи от бюджета и придобити активи за 5000 лв.

(През годината текущо с припадащата се сума на съответното финансиране (относителният дял се умножава по обема на разходите към определен период)

Разпределяне на разходите съгласно относителните дялове по договора към 31 март:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	5000
К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от ЕС	4000
К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации	500
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента	500

В края на същата година извършените разходи по проекта са за 100 000 лв., но 10 000 лв. след проверка на контролните органи са определени като недопустими и същите остават за сметка на финансиране от бюджета на бенефициента.

Общата сума на финансирането от ЕС и МО по проекта е 90 000 лв., но същата следва да се коригира в посока на намаление с размера на недопустимите разходи 10 000 лв. и остава окончателно 80 000 лв. Съотношението на средствата по източници на финансиране се разпределя както следва:

	ЕС:	МО:	Общо:
По проекта	80000	10000	90000
Отн. дял	88,89%	11,11%	100 %
След корекцията:	71112	8888	80000

Относителен дял на финансирането от ЕС $80\,000/90\,000 \times 100 = 88,89\% \times 80\,000 = 71\,112$

Относителен дял на финансирането от МО $10\,000/90\,000 \times 100 = 11,11\% \times 80\,000 = 8888$

Разпределяне на разходите съгласно относителните дялове, като недопустимите разходи остават за сметка на бенефициента. Приспадат се текущо отчетените през годината:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

пасиви	95 000
К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от Европейския съюз (71112 – 4000= 67112)	67 112
К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации (8888 – 500 = 8388)	8 388
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента (10000 – 500= 9500)	9 500
К-т с/ка 9940 Недопустими разходи за сметка на бенефициента	10 000
Закриване на сметка 9940 и прехвърляне на сумата по сметка 9949:	
Д-т с/ка 9940 Недопустими разходи за сметка на бенефициента	10 000
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента	10 000
В края на годината сметките от подгрупа 994 се приключват чрез сметка 9989 “Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви”:	
Д-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от Европейския съюз	71 112
Д-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации	8 888
Д-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента	20 000
К-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	100 000

Пример 2: Разглеждаме случай, в който недопустимите разходи са установени в следващия отчетен период, когато проектът е приключил.

Проект на бенефициент “х” е за 100 000 лв., от които 80 % са предвидени да се финансират от ЕС, 10 % - от други международни организации и 10 % от бюджета на

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

бенефициента. Към 31 март са извършени разходи от бюджета и придобити активи за 5000 лв.

(През годината текущо с припадащата се сума на съответното финансиране (относителният дял се умножава по обема на разходите към определен период)

Разпределяне на разходите съгласно относителните дялове по договора към 31 март:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за

задбалансови пасиви 5 000

К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на
средства от Европейския съюз 4 000

К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на
средства от международни организации 500

К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на
бенефициента 500

Разпределяне на останалите разходи, като се приспадат се текущо отчетените през годината:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви 95 000

К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на
средства от Европейския съюз 76 000

К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на
средства от международни организации 9 500

К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на
бенефициента (10000 – 500= 9500) 9 500

Приключване в края на годината:

Д-т с/ка 9944 80 000

Д-т с/ка 9945 10 000

Д-т с/ка 9949 10 000

К-т с/ка 9989 100 000

В следващата година 10 000 лв. след проверка на контролните органи са определени като недопустими и същите остават за сметка на финансиране от бюджета на бенефициента.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Общата сума на финансирането от ЕС и МО по проекта е 90 000 лв., но същата следва да се коригира в посока на намаление с размера на недопустимите разходи 10 000 лв. и остава окончателно 80 000 лв.

	ЕС:	МО:	Общо:
По проекта	80000	10000	90000
Отн. дял	88,89%	11,11%	100 %
След корекцията:	71112	8888	80000

Относителен дял на финансирането от ЕС $80\,000/90\,000 \times 100 = 88,89\% \times 80\,000 = 71\,112$

Относителен дял на финансирането от МО $10\,000/90\,000 \times 100 = 11,11\% \times 80\,000 = 8\,888$

Недопустими разходи за 10 000 лв. в следващия отчетен период в отчетна група "СЕС":

Д-т с/ка 9944/ 8888

Д-т с/ка 9945/ 1112

К-т с/ка 9940 10000

Закриване на сметка 9940 и прехвърляне на сумата по сметка 9949:

Д-т с/ка 9940/ К-т с/ка 9949 10 000

Допълнение: т. 85 от ДДС № 14 от 2013 г.

Сметките от подгрупа 994 се кредитират срещу дебитиране на сметка 9989 с припадащата се сума на съответното финансиране (национално, на Европейския съюз и от други донори) в общия размер на разходите (включително и сумите за придобиване на активи). В определени случаи на корекции, ревизиране на приблизителни оценки и др. е възможно сметките от тази подгрупа да се дебитират.

т. 89 от ДДС № 14 от 2014 г.: Сметка 9940 „Недопустими разходи за сметка на бенефициента“ се предвижда да се използва за отчитане на недопустимите разходи, като в зависимост от конкретния случай, тази сметка може да се кредитира в кореспонденция с други сметки от подгрупата или със сметка 9989.

Приключване на сметките от подгрупа 994 в края на годината:

Дт ска 9989 10 000

К-т с/ка 9944 8 888

К-т с/ка 9945 1112

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 9949/ К-т с/ка 9989 10 000

В следващия отчетен период, в който проекта е приключил, но са установени недопустимите разходи в ГФО

Сметка 9944		Сметка 9945		Сметка 9940		Сметка 9949		Сметка 9989	
Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
8888		1112			10000				
				10000			10000		
	8888		1112					10000	
						10000			10000
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Рекапитулация на сметките общо за 2-та отчетни периоди - обороти и салда по пример 2:

Сметка 9944 – К-т: $4000 + 76000 = 80\ 000$

Д-т: 8 888

Салдо: 71 112

Сметка 9945 – К-т: 10 000

Д-т: 1 112

Салдо: 8 888

Сметка 9949 – К-т: $10\ 000 + 10\ 000 = 20\ 000$

О Б Щ О по проекта: 100 000

След представяне на примерите, обучителят приканва обучаемите към дискусия.

Следва решаване на казус.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Казус:

На Община “Х” ѝ предстои да реализира проект на стойност 200 000 лв., от които 80 % са предвидени да се финансират от ЕС (по оперативни програми), 10 % - от други международни организации и 10 % от собствения ѝ бюджет (собствено съфинансиране). Към 31 март са извършени разходи от бюджета и придобити активи за 10 000 лв. В края на същата година извършените разходи по проекта са за 200 000 лв., но 20 000 лв. след проверка на контролните органи са определени като недопустими и същите остават за сметка на финансиране от бюджета на бенефициента.

Моля да бъдат съставени счетоводните статии, отразяващи статистиката на финансиране на разходите за целия период на реализиране на проекта

Отговор:

Разпределяне на разходите съгласно относителните дялове по договора към 31 март:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	10 000
К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от ЕС	8 000
К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от МО	1 000
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента	1 000

Осчетоводявания в края на годината:

Общата сума на финансирането от ЕС и МО по проекта е 180 000 лв., но същата следва да се коригира в посока на намаление с размера на недопустимите разходи 20 000 лв. и остава окончателно 160 000 лв.

	ЕС:	МО:	Общо:
По проекта	160 000	20000	180 000
Отн. дял	88,89%	11,11%	100 %
След корекцията:	142 224	17 776	160 000

Относителен дял на финансирането от ЕС $160000/180000 \times 100 = 88,89\% \times 160000 = 71112$

Относителен дял на финансирането от МО $20000/180000 \times 100 = 11,11\% \times 160000 = 17776$

Разпределяне на разходите съгласно относителните дялове, като недопустимите разходи остават за сметка на бенефициента. Приспадат се текущо отчетените през годината:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви	190 000
--	---------

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от Европейския съюз	(142 224 – 8000= 134 224)	134 224
К-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от международни организации	(17776 – 1000 = 16776)	16 776
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента	(20000 – 1000= 19000)	19000
К-т с/ка 9940 Недопустими разходи за сметка на бенефициента		20 000
Закриване на сметка 9940 и прехвърляне на сумата по сметка 9949:		
Д-т с/ка 9940 Недопустими разходи за сметка на бенефициента		20 000
К-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента		20 000
В края на годината сметките от подгрупа 994 се приключват чрез сметка 9989 “Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви”:		
Д-т с/ка 9944 Финансиране на разходи за сметка на средства от ЕС		142 224
Д-т с/ка 9945 Финансиране на разходи за сметка на средства от МО		17 776
Д-т с/ка 9949 Финансиране на разходи за сметка на бенефициента		40 000
К-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви		200 000

ТЕМА 9: ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ В БЮДЖЕТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ. ЕТАПИ.

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, със сроковете за инвентаризиране на активите и пасивите в съответствие с дадените указания в ДДС № 10 от 2017 г. от Министерството на финансите.

Описание на съдържанието: Представя се правилното провеждане на инвентаризацията на активите и пасивите, етапите на инвентаризиране, осчетоводяване на резултатите в 4 подтеми:

- **Подтема 9.1. Подготовка за провеждане на инвентаризация;**
- **Подтема 9.2. Провеждане на инвентаризация;**
- **Подтема 9.3. Документиране на инвентаризацията;**
- **Подтема 9.4. Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията.**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Методите на обучение: Презентация. Примери. Допускани грешки.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания и прилагането им в практиката на счетоводителите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 45 мин.

Слайд 1 – заглавен.

Със **слайдове 2 и 3** учителят представя пред аудиторията процесът на инвентаризация на натуралните и стойностните параметри на активите и пасивите на предприятието към точно определена дата.

Подтема 9.1. Подготовка за провеждане на инвентаризация

Съществените моменти от Указание ДДС 10/28.12.2017 год., учителят представя чрез **слайдове от 4 до 6**.

Съгласно т. 5 от § 1 от ДР на Закона за счетоводство (ЗСч) „**Инвентаризация**“ е процесът на подготовка и фактическа проверка чрез различни методи на натуралните и стойностните параметри на активите и пасивите на предприятието към точно определена дата, съпоставяне на получените резултати със счетоводните данни и установяване на евентуални разлики.”

или:

- **всяка проведена инвентаризация доказва**, че наличните активи и пасиви са осчетоводени и намират обективно отражение по счетоводните сметки, което е предпоставка за тяхното вярно и честно представяне във финансовите отчети, в съответствие с изискването на чл. 24, ал. 1 от ЗСч.

Министърът на финансите е издал указания с ДДС № 10 от 28.12.2017 г. на (на основание чл. 66 от ЗСч) за провеждане на инвентаризация.

“Чл. 66. За бюджетните предприятия министърът на финансите може да определи срокове за извършване на инвентаризация, различни от посочените в този закон.”

Кои са съществените моменти от ДДС № 10 от 28.12.2017 г.:

1. *Активите и пасивите в бюджетните организации се инвентаризират в следните срокове:*

1.1. **дълготрайните материални и нематериални активи** - най-малко веднъж на три години, като се допуска стъпаловидно прилагане на процедурите за инвентаризиране по

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

отделни класове нефинансови дълготрайни активи и/или по техни местонахождения (населени места, сгради или други териториално обособени места).

При избор на такъв подход, той следва да се прилага последователно.

1.2. *книгите в библиотеките* - най-малко веднъж на пет години, като се допуска стъпаловидно прилагане на инвентаризациите по отделни библиотеки в системата на първостепенния разпоредител;

1.3. *активи в употреба, изписани като разход* - най-малко веднъж на две години, като се допуска и подход на стъпаловидно прилагане на процедурите на инвентаризиране за такива активи по отделни местонахождения. При избор на такъв подход, той следва да се прилага последователно.

1.4. *материалните запаси* - най-малко веднъж в годината;

1.5. *останалите активи и пасиви* - най-малко веднъж в годината.

2. По решение на ръководството на бюджетната организация може да се прилагат и по-кратки срокове на инвентаризация за съответните активи и пасиви.

3. Препоръчва се в системата на ПРБ в максимално възможна степен да се унифицира или координира прилагането на подходите на стъпаловидно инвентаризиране и опцията за по-кратки срокове за инвентаризиране.

Важно! “Чл. 16. (1) Ръководителят на предприятието:.....т. 7. определя реда и начина за извършване на инвентаризация...”

Редът и начинът на провеждане на инвентаризацията следва да бъдат описани в Счетоводната политика на бюджетната организация.

С чл. 39, ал. 3 от Закона за Сметна палата (ЗСП) «Одиторите на Сметната палата могат да изискват извършване на инвентаризации във връзка с одитите.»

Провеждането на годишната инвентаризация преминава през 4 етапи: подготовка, провеждане, документиране и осчетоводяване.

Първи етап: Подготовка за годишна инвентаризация, е представен на **слайд 7**.

Подготовката за инвентаризация включва издаване на заповед от ръководителя на бюджетната организация за извършване на инвентаризация на активите и пасивите. В нея се определят комисиите, които ще проведат инвентаризацията. В съответствие с обекта на инвентаризиране, в инвентаризационните комисии се включат счетоводители и подходящи специалисти/експерти.

В заповедта на ръководителя на бюджетната организация се посочва:

- проверяваният обект, неговия вид и обхвата , като се конкретизира неговото местонахождение (в седалището на бюджетната организация или извън него);

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- определят се датата на започване на инвентаризацията, както и датата на нейното приключване.

Проверяваното МОЛ не може да е член на комисията. Преди започване на инвентаризацията МОЛ подписва декларация, че всички документи са предадени в счетоводството и че няма незаприходени, неописани или чужди ценности.

Такава декларация се изисква и от лицата, на които са отпуснати подотчетни суми за придобиване на активи или на които са дадени пълномощни за получаване на активи.

Подтема 9.2. Провеждане на инвентаризация

Вторият етап това е **провеждане на годишната инвентаризация**, който включва измерване, претегляне и преброяване (фактическа и документална проверка на активите и пасивите).

Със **слайд 8** обучителят представя инвентаризирането на ДМА и материалните запаси.

1. ДМА и материалните запаси

От определените комисии със заповед на ръководителя на бюджетната организация (кмет, директор, министър) се инвентаризират чрез преброяване, измерване и претегляне към края на отчетния период.

Описват се индивидуално по:

- местонахождение на обекта и по МОЛ;
- по инвентарни номера;
- наименование;
- отчетна стойност.
- фактическа наличност с данни за количество, единична цена и стойност.

2. *Заеми и финансираня* – инвентаризацията се извършва чрез документална проверка по съответните счетоводни регистри (представено е на **слайд 9**), която включва:

- уточняване на поетите заеми;
- сроковете и възможностите за тяхното уреждане;
- полученото финансиране;
- оставащото за получаване;
- наличностите на неусвоените заеми и финансираня – национални, европейски и по международни програми към 31 декември.

3. Нематериалните дълготрайни активи - слайд 10:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- инвентаризацията се извършва чрез проверка на документите за тяхното придобиване и на документите за собственост, тъй като много от тях нямат друг материален носител освен специфичния документ – разрешителното за ползване или собственост (при тези, за които е възможно се извършва и преброяване);

Например, лицензии, патенти и др., т.е. такива, които нямат веществен характер и не могат да се измерят, преброят или претеглят. На тях се извършва документална инвентаризация чрез преглед на създадената документация във връзка с тяхното придобиване и използване в бюджетната организация.

4. Касовата наличност – слайд 11:

Инвентаризацията се извършва чрез преброяване на паричните наличности в лева и във валута, ценните книжа, наличните таксови марки и други ценности, които се намират в касата на бюджетната организация.

Валутата, намираща се в касата се преброява по видове.

При инвентаризация на касата не се включват документи или разписки.

Чужди пари и други движими ценности, които са постъпили в касата без законово основание, се считат за собственост на организацията, тъй като в касата не се съхраняват ценности, които са чужда собственост до доказване на противното.

За резултатите от инвентаризацията се съставя акт за касова наличност, в който се посочва: датата на извършване на инвентаризацията, трите имена на членовете на комисията и на касиера, основанийето за извършването на инвентаризацията, фактически остатък и остатъкът по данни на счетоводството в деня на инвентаризацията.

5. Задбалансово отчитани активи – представено на слайд 12:

На инвентаризиране подлежат и задбалансово отчетените активи, включително и активите, осчетоводени по задбалансова сметка 9909 „Други активи в употреба, изписани като разход”, като същите не се обезценяват по реда на т. 36 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

Инвентаризират се всички останали задбалансови сметки. Резултатите от инвентаризацията се документират по общия ред за другите активи.

6. Разчети

Начинът на инвентаризиране на разчетите обучителят представя чрез слайд 13.

Бюджетната организация инвентаризира разчетите си чрез писма, които изпраща до контрагентите си (всички физически или юридически лица), с които има неуредени разчети към 31 декември.

Извлеченията с остатъците по аналитични счетоводни сметки и писма-искания за потвърждаване на остатъците се изпращат от бюджетната организация до контрагентите,

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

които трябва да потвърдят информацията за салдата по сметките или да възразят в срока, определен в писмото на бюджетната организация.

При различия между двете страни (по натуралните и стойностни параметри), същите се уточняват отново.

При невъзможност да се постигне съгласие със съответните контрагенти за уреждане на констатираните различия в счетоводните записвания, организацията, която е заинтересована, поставя проблема за решаване по съдебен ред.

7. Движимите културни ценности

На **слайдове 14 и 15** са представени нормативното основание и начинът на извършване на инвентаризация на движимите културни ценности.

Инвентаризацията на движимите ценности в музеите се извършва съгласно изискванията на издадената от Министерството на културата Наредба № Н- 6 от 11 декември 2009 г. за формиране и управление на музейните фондове. (ДВ бр. 2, 2010 г.). По-важните акценти на Наредбата са:

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2020 г., в сила от 09.10.2020 г.)

(1) Инвентаризацията на движимите културни ценности по чл. 29, ал. 2, т. 1 се извършва, както следва:

1. пълна инвентаризация на основния и обменния фонд - един път на пет години, като се включват всички движими културни ценности, а когато те са не повече от 400 - ежегодно;

2. инвентаризация на движимите културни ценности от благородни метали и скъпоценни камъни или украсени с тях, както и на вписаните в регистъра по чл. 102, ал. 1 от ЗКН - ежегодно;

3. инвентаризация по репрезентативния метод - ежегодно.

(2) Инвентаризацията по репрезентативния метод се извършва в рамките на всяка календарна година на всички движими културни ценности от основен и обменен фонд, като при музейни фондове с повече от 400 движими културни ценности тя включва проверка, както следва:

1. при движими културни ценности от 401 до 5000 се проверяват най-малко 400;

2. при движими културни ценности от 5001 до 10 000 се проверяват най-малко 800;

3. при движими културни ценности от 10 001 до 15 000 се проверяват най-малко 1000;

4. при движими културни ценности над 15 000 се проверяват най-малко 1200.

(3) Инвентаризация по репрезентативния метод се извършва всяка година на различни движими културни ценности спрямо предходната и обхваща всички специализирани отдели.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Чл. 30а. (Нов - ДВ, бр. 87 от 2020 г., в сила от 09.10.2020 г.) Инвентаризацията на предметите и други материали от значение за изследователската, експозиционната и образователната дейност на музея по чл. 29, ал. 2, т. 1 се извършва, както следва:

1. пълна инвентаризация - един път на десет години, като се включват всички предмети;
2. инвентаризация по репрезентативния метод - на период и в обем, определен със заповед на директора на музея.

Подтема 9.3. Документиране на инвентаризацията

Третият етап това е *Документиране на инвентаризацията*. Обучителят представя етапа със **слайдове 16 и 17**.

Самото провеждане на годишната инвентаризация (измерване, преброяване и претегляне) е свързано със съставяне на инвентаризационните описи и приключва от определените със заповед от ръководителя на бюджетната организация инвентаризационни комисии в определените срокове до 31 декември.

Инвентаризационните описи се подписват от всички членове на комисията и от материално отговорните лица. Върху всеки отделен опис МОЛ подписва декларация, че посочените в описа ценности са проверени в натура от комисията и вписани в описа в тяхно присъствие, поради което нямат възражения и, че описаните ценности се намират под тяхно отговорно пазене.

Останалата документация - сравнителните ведомости, протоколи и други, съставени във връзка с инвентаризацията, задължително се оформят с всички реквизити, включително и подписи от съответните длъжностни лица, подреждат се и се класират в счетоводната документация до датата на съставяне и предаване на годишния финансов отчет в МФ и Сметната палата.

В сравнителната ведомост се посочват и съпоставят данни за фактическата и счетоводна наличност в стойност и натурални измерители, както и установените разлики между тях, с информация за натура, единични цени, стойност.

Подтема 9.4. Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията

Четвъртият – заключителен етап, това е *Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията* – липси, излишъци, компенсирани на липси и излишъци, кражби.

Резултатите от проведените годишни инвентаризации на активите и пасивите се осчетоводяват задължително за отчетната година.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Бюджетните организации осчетоводяват резултатите от проведената инвентаризация по съответните счетоводни сметки и ги включват се в годишния финансов отчет за годината.

Възможните резултати от проведената инвентаризация са представени в **слайд 18**.

- **Липси** - за сметка на бюджетната организация (без вина на материално - отговорното и/или друго лице); по вина на материалноотговорното и/или друго лице.

- **Излишъци;**

- **Компенсирание на липси с излишъци;**

- **Кражби.**

Установени липси на дълготрайни активи – осчетоводяването им обучителят представя със слайдове **19 и 20**.

Осчетоводяването на липсите на дълготрайни активи, установени при проведена инвентаризация, е в съответствие с указанията, дадени в т. 2.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

При установени липси на дълготрайни активи – **без вина на МОЛ**, липсата е за сметка на бюджетната организация. Установява се с протокол за липси на дълготрайни активи. Намалението на дълготрайните активи се отразява като намаление от други събития по тяхната отчетна стойност, по която са заведени по счетоводни сметки и регистри.

Съставя се следната счетоводна статия:

Д-т с/ка от гр. 24 Амортизация на дълготрайни активи

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни активи от др. събития

К-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи

К-т с/ки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

К-т с/ки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“

При установени липси на дълготрайни активи **по вина на материалноотговорното лице** или друго лице, липсата е за сметка на лицето. Съставя се Акт за начет.

Освен първата счетоводна статия за изписване на липсите на активите от баланса на бюджетната организация, се съставя още една – втора счетоводна статия, за да се персонифицира вземането от виновното лице. Отчита се като приход по кредита на сметка 7198 „Приходи от неустойки, начети, обезщетения” на по-високата от двете стойности на липсващия актив - отчетната, по която са заведени дълготрайните активи или тяхната справедлива стойност.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Начисляване на вземанията:

Д-т с/ка 4213, 4261, (сметка 4262), 4887, (сметка 4888)

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 5011 Касови наличности в левове (сметка 5013)

К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-)” § 95-07 (-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)”

Осчетоводяването на установените липси на *материални запаси* са представени на **слайдове 21 и 22**.

Осчетоводяването на липсите на материалните запаси, установени при проведена инвентаризация, е в съответствие с указанията, дадени в т. 2.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

При установени липси на материални запаси – без вина на материалноотговорното лице, липсата е за сметка на бюджетната организация. Установява се с протокол за липси. Липсите на материалните запаси се отразява като намаление от други събития по тяхната отчетна стойност, по която са заведени по счетоводни сметки и регистри.

Съставя се следната счетоводна статия:

Д-т с/ка 6993 Намаление на материални запаси от други събития

К-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки

К-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за угояване

К-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция

К-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения МЗ

При установени липси *по вина на материалноотговорното лице*, освен първата, се съставя и втора счетоводна статия, за да се персонифицира вземането. Осчетоводява се по сметка 7198 „Приходи от неустойки, начети, обезщетения” на по-високата от двете стойности на липсващите активи - отчетната, по която са заведени материалните запаси или тяхната справедлива стойност. Съставя се счетоводната статия:

Д-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица или с/ки 4261, 4262, 4887, 4888

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети,

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 5011 Касови наличности в левове (или сметка 5013)

К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в кр. на периода (-)”или § 95-07 (-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)

Със **слайдове 23 и 24** обучителят представя осчетоводяване на **липса на парични средства в касата**

Съгласно дадените указания от МФ в т. 7.28 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. **липсата на парични средства в касата** на бюджетната организация се отразява веднага при нейното установяване от инвентаризационната комисия.

Съставя се счетоводната статия:

На начислена основа с установената липса:

Д-т с/ка 6996 Намаление на парични средства от други събития

К-т с/ка 5011 Касови наличности в левове

На касова основа:

§ 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи”/

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (+)”

Виновното материалноотговорно лице (касиера) възстановява липсващата парична сума, установена при инвентаризация и сумата по акта за начет, определена от ръководителя на бюджетната организация.

Внасяне на липсата на парични средства и начета в брой в касата:

Д-т с/ка 5011 Касови наличности в левове

К-т с/ка 6996 Намаление на парични средства от други събития (парични средства за възстановяване)

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения (сума по начета)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-)”

§ 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи” (-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)”

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Осчетоводяването на установените излишъци на дълготрайни активи и материални запаси са представени на слайд 25.

При установени излишъци на дълготрайни активи, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия със справедливата стойност на установените излишъци на дълготрайни активи:

Д-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи

Д-т с/ки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Д-т с/ки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група(стопанска област)
„Други сметки и дейности"

К-т с/ка 7992 Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития

Установени излишъци на материални запаси

При установени излишъци на материални запаси, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия със справедливата стойност на установените излишъци на материални запаси:

Д-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки

Д-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за угояване

Д-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция

Д-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения МЗ

К-т с/ки от подгрупа 7993 Увеличение на материални запаси от др. събития

В случай на установени излишъци на парични средства, се вземат счетоводни статии, представени в **слайд 26**.

При установени **излишъци на парични средства**, на основание инвентаризационния опис, се съставя следната счетоводна статия с намерените в повече парични средства в касата:

Д-т с/ка 5011 Касови наличности в левове

К-т с/ка 7996 Увеличение на парични средства от други събития

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-)"

§ 36-19 „Други неданъчни приходи (+)"

Обучителят преминава към разясняване на компенсирането на липси на материални запаси с излишъци – слайд 27.

Компенсиране на липси на материални запаси с излишъци

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Компенсацията на липсите с излишъците се извършва с едни и същи количества, при наличие на причинно-следствена връзка между активите, по натурални и стойностни измерители в Протокол за компенсация на липси и излишъци.

Когато стойността на липсите е по-висока, разликата се урежда по решение на ръководителя на бюджетната организация.

Важно!

В протокола за установяване на липсите ясно и категорично следва да е разписано заключението на инвентаризационната комисия - за чия сметка се отнасят липсите и каква компенсация на липси с излишъци може да се направи.

Със **слайдове от 28 до 34** обучителят представя на обучаемите конкретни ситуации, които биха възникнали по време на инвентаризация и начините им на осчетоводяване.

Признаване на естествени фири

Нормите за естествените фири се прилагат само веднъж, независимо че материалните запаси могат да се прехвърлят от един обект на друг обект (склад, павилион, магазин и др.) на основание Наредба № 13-а 10403 за пределните размери на естествените фири, брака и липсите на стоково-материалните ценности при съхраняването и транспортирането им (1959 - 2007 г.)

Важно !!!

Не се допуска отписване на материалните запаси до пределните норми преди да са установени липси от тях. Когато при инвентаризацията не се установят липси, естествени фири не се признават.

Приспадането на естествени фири се извършва до размера на липсите, установени при инвентаризацията след компенсирането им с излишъците.

За целта резултатите от инвентаризацията след компенсирането се пренасят от Протокола за компенсация на липси и излишъци в Протокола за одобряване на естествени загуби (фири) и на липси за сметка на бюджетната организация.

Одобрените естествени фири се документират в отделен опис/ведомост.

Установяване на неотчетени пасиви

Ако при инвентаризацията се установи, че не са отразени по счетоводни сметки някои задължения или ако са отразени на по-ниска стойност, на база на протокола, съставен от инвентаризационната комисия, се съставя статията:

С документално установената стойност или с разликата между действителната и отразената по счетоводните сметки сума се съставят статията:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 6998 Увеличение на пасиви (финансиращи позиции) от други събития - за главницата

Д-т с/ка 6997 Увеличение на пасиви (ПРП) от други събития - за лихва:

К-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

Установяване на отчетени в повече пасиви

Възможно е да се установи, че съществуват задължения, които са погасени, но това не е отразено по счетоводни сметки или съществуват задължения в по-голям размер.

Съставят се следните статии:

Д-т с/ките, чрез които са отчетени задълженията

К-т с/ки 7998 Намаление на пасиви (финансиращи позиции) от други събития – за главница

К-т с/ки 7997 Намаление на пасиви (ПРП) от други събития – за лихва

Установена кражба от неизвестен извършител

При установена кражба с неустановен извършител, първата счетоводна статия се съставя, за да се отрази намалението на активите от баланса на бюджетната организация по отчетна стойност:

При кражба на дълготраен актив:

Д-т с/ка от гр. 24 Амортизация на дълготрайни активи – с АА

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни – с балансова стойност - активи от други събития

К-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи – с отчетната стойност

К-т с/ки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

К-т с/ки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група(стопанска област) „Други сметки и дейности"

При кражба на материални запаси: с отчетната стойност

Д-т с/ка 6993 Намаление на материални запаси от други събития

К-т с/ки от група 30 Материали, продукция, стоки

К-т с/ки от група 31 Млади животни и животни за угояване

К-т с/ки от група 32 Запаси на държавен резерв и изкупена продукция

К-т с/ки от подгрупа 333 Конфискувани и придобити от обезпечения материални запаси

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Евентуалното вземане се отразява задбалансово:

Д-т с/ка 9289 Други дебитори по условни вземания

К-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Ако с полицейското разследване възникнат обстоятелства за реализиране на вземането и същото може да се персонифицира към определено лице (служител, подотчетно лице, друго лице), задбалансовото отчитане се отписва, като се съставя обратна статия.

Задбалансовото отчитане се сторнира:

Д-т с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

К-т с/ка 9289 Други дебитори по условни вземания

Вземането се отразява от материалноотговорните/ или други лица с по-високата от отчетната и справедливата стойност:

Д-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица или 4261, 4262, 4887, 4888

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети, обезщетения

При внасяне на стойността на липсите:

Д-т с/ки от група 50 Парични средства

К-т с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица (или сметки 4261, 4262, 4887, 4888)

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края на периода (-)” или § 95-07 (-)

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети (+)”

Със **слайд 35** обучителят дава възможност на обучаемите да вземат участие в дискусия.

ТЕМА 10: БРАКУВАНЕ НА АКТИВИТЕ

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, с указанията на МФ за извършване на бракуване от назначена комисия и начините на разпореждане с тях.

Описание на съдържанието: Представя се правилното провеждане на процеса бракуване, начините на разпореждане с бракуваните активи и тяхната ликвидация в 4 подтеми.

- **Подтема 10.1. Бракуването на активите като резултат от инвентаризацията в рамките на отчетната година;**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- **Подтема 10.2. Последователност при бракуването на нефинансовите активи;**
- **Подтема 10.3. Кога и как се бракуват нефинансовите активи и материалните запаси;**
- **Подтема 10.4. Начини на унищожение на бракуваните активи.**

Методите на обучение: Презентация. Решаване на счетоводни казуси. Допускани на грешки.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на нормативните изисквания и прилагането им в практиката на счетоводителите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в пряката дейност на експертите.

Продължителност: 45 мин.

Слайд 1 – заглавен.

С настоящата тема обучителят разгледа процеса на бракуване на материалните активи. В **слайдове 2 и 3** дава разяснение третира ли се бракуването на активи като резултат от инвентаризацията в рамките на отчетната година.

С писмо № 12-00-650 от 20.08.2015 г. Министерството на финансите даде разяснения за разбиране на процеса „бракуване” в бюджетните организации. Тези разяснения засягат някои от следните въпроси:

Подтема 10.1. Бракуването на активите като резултат от инвентаризацията в рамките на отчетната година

За разлика от инвентаризацията, дефинирането на процеса по бракуване, както и условията, реда, начина, сроковете и процедурите по извършване на бракуването на нефинансовите активи се определя от самата бюджетна организация със съответен вътрешен акт (например: вътрешни правила за бракуване на нефинансови активи; раздел, включен в счетоводната политика; заповед за бракуване на дълготрайни и краткотрайни активи; инструкция за бракуване на нефинансови активи; вътрешни правила и др.), утвърден от ръководителя на бюджетната организация.

По преценка на съответните разпоредители с бюджет (първостепенен/второстепенен), вътрешните правила за извършване на бракуване на нефинансови активи могат да бъдат утвърдени като отделен вътрешен документ или да бъдат обединени в един общ документ с правилата за провеждане на инвентаризацията в два раздела.

Във вътрешните правила за инвентаризация и бракуване следва да е регламентирано, че инвентаризацията и бракуването се извършват от комисии, назначени с отделни заповеди.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

За разлика от инвентаризацията, това е продиктувано от целите на бракуването и различните компетентности на членовете на комисията, както и различните документи (протоколи), които се изготвят и подписват от съответните комисии. Работата на комисията приключва със съставяне на протокол/акт за брак на дълготрайни активи.

Възможни са случаи, когато в процеса на инвентаризация на дълготрайни активи са открити негодни за употреба активи (физически износени и/или морално остарели).

Инвентаризационната комисия изготвя списъци с предложения за бракуване на съответните активи. Списъците имат индикативен характер за ръководителя на бюджетната организация, който утвърждава само протоколираните резултати от инвентаризацията, подлежащи на отразяване във финансовите отчети.

В **слайд 4** се прави разяснение на предназначението на списъците с предложения за бракуване.

Предназначението на тези списъци (описи) е да информират ръководството на бюджетната организация за наличието на неупотребяеми (негодни) активи и съответно да подпомогнат комисията за брак при идентифицирането на активите, които следва да се бракуват. Установените по време на провеждане на инвентаризацията негодни активи подлежат на бракуване от назначена с друга заповед комисия за бракуване на активите.

Процедурата по извършване на брак изисква технологично време, което в много случаи прави невъзможно приключването на процеса на бракуване и ликвидация по време на годишната инвентаризация, поради което не е предвидено нормативно този процес и резултатите от него да се включват и отчитат едновременно с резултатите от инвентаризацията.

Доколкото годишната инвентаризация приключва с осчетоводяване на резултатите от нея, в случаите, когато процесът по бракуване не е финализиран с изготвени за целта протоколи/актове за брак в рамките на сроковете за годишно счетоводно приключване на бюджетните организации, съответните описи/ предложения за брак не се осчетоводяват към датата на нейното приключване и това не оказва влияние върху достоверността на представянето на активите в ГФО, тъй като по същество представените от комисииите по инвентаризацията описи/предложения за брак не представляват документално основание за бракуване на активите – представено в **слайд 5**.

Със **слайд 6** се представя, че бракуването е отделен процес и не е резултат от инвентаризацията и може да се извърши през цялата година.

Разходите за брак не са резултат от инвентаризацията и не е задължително да се отчитат в отчетния период. Възможно е бракуването да се отчете в следващата година, както и самото унищожаване/ликвидация на негодните активи.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В бюджетните организации, може да се извърши бракуване на активите през годината, ако обстоятелствата налагат това.

Извод:

Бракуването е отделен процес и не е резултат от инвентаризацията и може да се извърши през цялата година.

Подтема 10.2. Последователност при бракуването на нефинансовите активи

Бракуването на нефинансовите активи преминава през няколко стъпки, представени със **слайдове от 7 до 11**:

Първа стъпка: Въз основа на предоставената от инвентаризационната комисия с опис индикативна информация с предложения за брак, ръководителят на бюджетната организация назначава с отделна заповед комисия за бракуване на негодните нефинансови активи.

В нея се определят членовете на комисията, включително и експерт, който трябва да изрази независимо експертно становище, че активите са негодни, както и сроковете за приключване на бракуването на активите.

Втора стъпка: Комисията след приключване на съответните процедури съставя протокол за установените негодни за употреба – физически износени и/или морално остарели активи, които не могат да се ползват в дейността и от използването на които не се очаква бъдеща икономическа изгода.

Неразделна част от протокола е изразеното независимо писмено становище на експерта за негодността на актива.

Трета стъпка: Протоколът съдържа мотивирано предложение за начина на разпореждане с негодните активи:

- възмездно чрез продажба на търг

или

- безвъзмездно чрез дарение на други бюджетни организации.

И в двата случая е необходима публичност на обявите (за провеждане на търг или за дарение) до населението.

Общините провеждат търг за продажба по реда на наредба, приета с решение на общинския съвет.

На физически лица не се даряват активи, а само на бюджетни организации.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Четвърта стъпка: Следващата стъпка е бракуване на негодните активи. За да се извърши бракуване, в предложението на комисията следва да се включи мотивирана обосновка за невъзможността активите да бъдат продадени на търг, както и доказателства, че няма постъпили искания от ведомства и други организации на бюджетна издръжка за безвъзмездното им предоставяне. Чрез обосновката също може да се докаже, че за освобождаването от подобен род негодни (физически износени и/или морално изхабени) за използване активи, бюджетната организация би извършила повече разходи за осъществяване на търгове за продажба на движими вещи – частна държавна собственост или практическа невъзможност те да бъдат продадени, отколкото получаване на приходи от евентуалните им продажби.

Така практически с протокола/акта за брак по неоспорим начин се доказва невъзможност за реализация на бъдеща икономическа изгода при използването на активите, както и невъзможност за реализацията им при сделка за продажба.

Протоколът/актът за брак се утвърждава от ръководителя на бюджетната организация.

Изводи:

Стъпките при бракуването на негодни активи (нефинансови активи и материални запаси) са:

- издаване на заповед от ръководителя;
- изразяване на независимо становище от експерт (вътрешно или външно лице);
- съставяне на протокол, който съдържа мотивирано предложение за начина на разпореждане с негодните активи (възмезден – продажба чрез търг или безвъзмезден – дарение на др. бюджетни организации) или бракуване на активите;
- утвърждаване на протокола/акта за брак от ръководителя на бюджетната организация.

Подтема 10.3. Кога и как се бракуват нефинансовите активи и материалните запаси

Кога и как се бракуват нефинансовите активи и материалните запаси, обучителят представя със слайдове от 12 до 14.

1. Дълготрайните материални активи се бракуват, когато са физически износени или морално остарели, независимо дали е изтекъл/или не е изтекъл срока на годност. Същите се бракуват по предложение на назначената със заповед на ръководителя на бюджетната организация комисия за бракуване. В нея може да участват външни/ или вътрешни експерти със специална квалификация или знания в област, свързана с конкретните активи, подлежащи на бракуване. Експертът изготвя становище за негодността за ползване на дълготрайните активи. Становището на експерта е неразделна част от протокола. Комисията изготвя протокол, който се подписва от нейните членове.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

2. Материалните запаси подлежат на бракуване тогава, когато са налице случаи, при които не могат да се използват по първоначалното си предназначение, за което са придобити, поради това че са станали негодни за ползване поради разваляне, счупване, разсипване и др. При установен брак на материални запаси, същият може да бъде отчетен като:

- разход за сметка на бюджетната организация без вина на материалноотговорното лице;
- вземане от материалноотговорно лице (подотчетно лице), допуснало брак по негова вина;
- вземане от трето лице за причинен брак.

Протоколът за бракуване на материалните запаси се съставя веднага след констатиране на неизползваемостта на материалните запаси. Бракуваните материални запаси се отделят от останалите (годните). Съхраняват се в отделно помещение до окончателното им унищожаване или предоставяне на други лица/организации съгласно начина, утвърден от ръководителя на бюджетната организация.

Допуснатият брак по вина на материалноотговорното лице означава, че системите за финансово управление и контрол не функционират, а за тях носи отговорност ръководителят на бюджетната организация.

Изводи:

Дълготрайните материални активи се бракуват, когато са физически износени или морално остарели;

Материалните запаси подлежат на бракуване тогава, когато не могат да се използват по първоначалното си предназначение;

Лекарствата и медикаментите, млечни продукти, месни продукти и др. се унищожават от лицензирана фирма.

10.4. Начини на унищожение на бракуваните активи

Начините за унищожаване на бракуваните активи са подробно описани и се представят от обучителя със **слайдове от 15 до 18**.

На основание на протокола за брак съответните активи се отписват от баланса и се унищожават по ред, начин и срокове, регламентирани с утвърдените вътрешни правила. В акта за брак следва да се регламентира начина на унищожение (ликвидация) на активите.

В практиката са познати няколко начина за използване/ или унищожаване на бракуваните активи:

- част от бракуваните активи могат да се определят като годни за използване или така наречените полезни отпадъци. При наличие на използваеми материални запаси от бракувани

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

активи, същите се заприходяват с изготвената за целта складова разписка, чийто номер се вписва в протокола и се осчетоводяват по сметка 3020 Материали.

- останалите, които са негодни за използване се унищожават по утвърдения от ръководителя на бюджетната организация начин.

Компютърната техника - сървъри, компютри, монитори, принтери, копирна техника, лаптопи, скенери, UPS устройства и др. се унищожават при спазване на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване и Наредба за условията и реда за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване във връзка с ограниченията за употреба на определени опасни вещества.

Бракуването на нематериалните дълготрайни активи може да е в резултат на невъзможност за по-нататъшно използване.

Продажбата на дълготрайните активи на вторични суровини се извършва също от лицензирано предприятие, което събира, транспортира, оползотворява или обезврежда отпадъци в съответствие със ЗУО.

Лекарствата и медикаментите, млечни продукти, месни продукти и др. се унищожават от лицензирана фирма в съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Унищожаването на бракуваните активи следва да се документира - при разкомплектоване и продажба на части и/или предаване на вторични суровини, както и чрез физическо унищожаване (начупване, изгаряне и пр.), предаване на специализирани фирми на определени бракувани активи и др., към протокола за брак следва да бъде прикрепено копие от документа, удостоверяващ осъществяването на определения/ утвърдения в него конкретен начин на извършване на ликвидация на активите.

Протоколът/актът за брак се утвърждава от ръководителя на бюджетната организация, след като комисията по брак е изготвила мотивирано заключение по отношение състоянието на активите, подлежащи на бракуване.

Изводи:

- *годни за използване* са така наречените полезни отпадъци;
- *негодни за използване* (унищожават се по утвърдения от ръководителя начин).

Осчетоводяването на бракуваните активи и получените приходи от ликвидацията им, са представени в **слайдове 19 и 20**.

Осчетоводяването на бракуваните активи е следното:

При бракуване на дълготрайни активи:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Съставя се следната счетоводна статия с отчетната стойност на бракуваните активи:

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития - с балансовата стойност

Д-т с/ка от група 24 Амортизация на дълготрайните активи - с акумулираната амортизация

К-т с/ки от раздел 2 Дълготрайни активи - с отчетната стойност

Във връзка с ликвидацията на дълготрайни материални активи, може да възникнат разходи, както и да се отчетат приходи. За извършените разходи във връзка с ликвидацията на активите се съставя статията:

Д-т с/ки от група 60 Разходи по икономически елементи

К-т с/ки 4010, 5013, 5011, 4887 и др.

Разходни §§ ...

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

След приключване на темата, следва решаване на казус.

Казус:

След приключване на годишната инвентаризация в Община „Х“, кметът със заповед е създал комисия за бракуване на нефинансови дълготрайни активи. Комисията следва да извърши оглед и да прецени по какъв начин да бъдат ликвидирани активите.

След извършване на оглед на активите, комисията решава същите да бъдат разкомплектовани и продадени за резервни части.

Моля да съставите счетоводни статии за бракуване на активи и внасяне по сметка на Общината на средства от продажбата.

Отговор:

1. Бракуване на дълготрайни активи:

Д-т с/ка 6992 Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития - с балансовата стойност

Д-т с/ка от група 24 Амортизация на дълготрайните активи - с акумулираната амортизация

К-т с/ки от раздел 2 Дълготрайни активи - с отчетната стойност

Получени приходи:

Д-т с/ки от група 50 Парични средства

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ка 7199 Други приходи

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”или

§ 95-11 „Наличност в касата в левове в края
на периода (-)”

§ 36-19 „Други неданъчни приходи (+)”

ТЕМА 11: ГОДИШНО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ

Цели на обучението: Участниците да се запознаят с нормативните изисквания на национално ниво, както и с етапите на годишно счетоводно приключване на счетоводните сметки.

Описание на съдържанието: Представя се правилното провеждане на процедурите преди съставянето на сборната оборотна ведомост в Министерство на финансите, разгледано в 11 подтеми:

- **Подтема 11.1. Добро познаване на нормативната уредба, в т.ч. разпоредбите и изискванията на ЗСч;**
- **Подтема 11.2. Някои допълнителни указания, дадени от МФ във връзка с отчетността;**
- **Подтема 11.3. Наличие на събития съгласно т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизации;**
- **Подтема 11.4. Важни знания и изправяне на допуснати грешки през минали години;**
- **Подтема 11.5. Прехвърляне на придобитите в СЕС нефинансови активи от СЕС към Бюджета;**
- **Подтема 11.6. Коректно отчитане на стопанската дейност в бюджетните организации и облагането ѝ с данък върху приходите;**
- **Подтема 11.7. Основни етапи на годишно счетоводно приключване;**
- **Подтема 11.8. Определяне на приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство. Преглед за обезценка/ преоценка на нефинансовите активи и МЗ;**
- **Подтема 11.9. Начисляване на провизии за задължения;**
- **Подтема 11.10. Начисляване на провизии за вземания;**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

➤ **Подтема 11.11. Етап четвърти. Годишно приключване на счетоводните сметки.**

Методите на обучение: Презентация. Обсъждане. Решаване на счетоводни казуси.

Компетенции, които обучаемите ще придобият: Познаване на актуалната нормативните изисквания и прилагането им в пряката дейност на експертите.

Очаквани резултати от обучението: Възможност за прилагане на нормативните изисквания и придобиване на умения в практиката на счетоводителите.

Продължителност: 90 мин.

Заглавието на темата е представено на **слайд 1**.

Преди да се премине към съставяне на Годишния финансов отчет, следва да се направи обстоен преглед и преговор на наученото и извършеното до този момент. За да е коректно съставен ГФО, от съществено значение са следните четири основни групи знания, които трябва счетоводителите да познават, както и дадени конкретни допълнителни указания от МФ:

Подтема 11.1. Добро познаване на нормативната уредба, в т.ч. разпоредбите и изискванията на ЗСч - слайд 2 от презентацията.

- 1.1. Добро познаване на нормативната уредба, в т.ч. разпоредбите и изискванията на ЗСч.
- 1.2. Коректно прилагане на счетоводните сметки от СБО според критериите „приходно-разходни позиции” и „финансиращи позиции”.
- 1.3. Спазване на взаимовръзките между счетоводните сметки от СБО и параграфите/подпараграфите на ЕБК.
- 1.4. Указания на Министерството на финансите за провеждане на инвентаризация в бюджетните организации - писмо ДДС № 10 от 28.12.2017 г.

Подтема 11.2. Някои допълнителни указания, дадени от МФ във връзка с отчетността, които обучителят представя със **слайд 3**.

1. Специфика при отчитането на книгите в библиотеките.
2. Преоценка на наличната валута в края на всеки месец.
3. Промяна в амортизационния план.
4. Правилно отчитане на чуждите средства в бюджетната организация. Варианти.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

5. Прехвърляне на придобитите в отчетна група “СЕС” нефинансови активи към отчетна група Бюджет”.

6. Коректно отчитане на стопанската дейност в бюджетните организации и облагането ѝ с данък върху приходите.

7. Други.

Със **слайдове от 4 до 10**, обучителят представя пред аудиторията нормативната уредба и спецификата при отчитането на книгите в библиотеките.

1. За отчитането на книгите в библиотеките, счетоводителите следва да са запознати с:

Указания в ДДС № 14 от 2013 г.

Изискване на Закона за обществените библиотеки.

Счетоводно отчитане.

Осчетоводяване на безплатните учебници на учениците.

По коя сметка трябва да се водят книгите в библиотеките?

Книгите в библиотеките - научна, художествена и друга литература - по сметка 2204 Книги в библиотеките, съгласно дадените указания в т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ и съгласно условията, на които трябва да отговаря библиотечния фонд.

Извлечение от Закона за обществените библиотеки:

Чл. 8. (1) Обществената библиотека трябва да отговаря на следните условия:

1. да притежава библиотечен фонд с обем над 3000 регистрационни библиотечни единици;
2. да осигурява библиотечно-информационното обслужване на гражданите на територията, определена с акта на учредяването ѝ;
3. да разполага с подходящи помещения, оборудване и обзавеждане;
4. да има осигурени източници за финансиране, и
5. да има квалифициран персонал.

В отчетна група „Бюджет” (при национално финансиране)/ или „СЕС” (при европейско финансиране):

С направените разходи по закупуването:

Д-т с/ка 6079 Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Осчетоводяване на изпълнения ангажимент:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 9200 Поети ангажименти за разходи – наличности или сметка 9801

К-т с/ка 9803 Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение

Осчетоводяване на възникнали нови задължения за разходи:

Д-т с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

К-т с/ка 9860 Възникнали нови задължения за разходи

С издължаване към доставчика:

Д-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 10-14 „Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)“

В отчетна група „ДСД”:

Д-т с/ки от група 2204 Книги в библиотеките

К-т с/ка 7609 Коректив за капитализирани активи в отчетна група „ДСД”

Други случаи:

Получено дарение в натура от страната - книги за библиотека:

Съгласно т. 19 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ:

Отчетна група Бюджет:

Дт с/ка 6079/Кт с/ка 7414 !!!

Отчетна група ДСД:

Дт с/ка 2204/Кт с/ка 7609

Установени при инвентаризация книги, неотчетени в предходен отчет:

Отч. гр. ДСД:

Дт с/ка 2204/Кт с/ка 7992 !!!

Преоценка (подоценка) на книги, както и обезценка:

Отч. гр. ДСД:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

!!! ДТ с/ка 7801/КТ с/ка 2204

За всички останали подобни активи - учебна литература, наръчници, сборници, бюлетини, годишници, периодични и ежедневни печатни издания, рекламни материали и др., които не представляват библиотечен фонд, придобиването им следва да се отразява само в отчетна група „БЮДЖЕТ“. Такива активи подлежат на отчитане по сметка 3020.

В зависимост от конкретните обстоятелства бюджетната организация може да възприеме подход на изписването им на разход при тяхното придобиване, като контролът по съхраняването и опазването на тези активи може да се организира извън системата на двустранното счетоводно записване или чрез използването на задбалансова сметка 9909 (но подлежат на инвентаризация).

Безплатните учебници за учениците, се раздават на класните ръководители и съответно на учениците, като се изписват чрез сметка 6014 при тяхната доставка и се отразяват на касова основа по § 10-14.

Не е необходимо допълнителното им завеждане по сметка 9909 или 9978. Няма изричен текст в ДДС № 20, който да изисква задължително задбалансово завеждане. Това са указанията на МФ, дадени в т. 2.13, в която е посочено, че за целите на контрола изписаните на разход МЗ може да се заведат задбалансово по сметка 9909.

Причината е, че за целите на контрола е осигурена извънсчетоводна информация чрез приемно-предавателните протоколи, подписани от класните ръководители за раздадените от тях учебници на учениците. При последващо връщане на учебниците, същите се прехвърлят отново с приемно-предавателен протокол от единият класен ръководител на другия, т.е. контрол е осигурен при класните ръководители.

Нормативната уредба, преоценката в посока увеличение или намаление и отчетността в края на годината, обучителят представя със **слайдове от 11 до 14**.

2. Преценка на наличната валута, вземанията и задълженията в чуждестранна валута.

В тази подтема ще разгледаме нормативните указания за извършването на преоценката на наличната валута, вземанията и задълженията в чуждестранна валута, дадени с ДДС 20 от 2004 год. на МФ; преценка в посока увеличение или намаление и отчетността в края на годината.

Преценка на наличната валута, както и на вземанията и задълженията в чуждестранна валута се извършва към края на всеки месец, съгласно указанията на МФ, дадени в т. 21.3 от ДДС № 20 от 2004 г.

Преоценката оказва съществено влияние върху капитала, тъй като се прилага сметка 7804 „Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)“.

В края на всеки месец се извършва преглед на наличната валута съгласно т. 21.3. от ДДС № 20 от 2004 г., като се сравнява отчетния курс, по който се води счетоводно валутата с ЦК в *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

БНБ. Препоръчва се такава преценка да се прави и когато има извършени операции по валутните сметки и касови наличности.

Съгласно т. 7.8 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ се изисква правилно отразяване на преценките на наличностите към 31.12. в чуждестранна валута на касова основа:

а) при увеличение: по финансиращ § 95-14 “Преценки на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната” със знак (+) и по съответните подпараграфи за наличности в чуждестранна валута в края на периода със знак (-): § 95-08; § 95-10; § 95-12; § 95-28; § 95-29.

Дт с/ки от гр. 50 Парични средства

Кт с/ка 7804 „Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)”

§ 95-08, § 95-10, § 95-12, § 95-28, § 95-29 (-)/ § 95-14 (+)

б) при намаление: по финансиращ § 95-14 “Преценки на валутни наличности (нереализирани курсови разлики)” по сметки и средства в страната“ със знак (-) и по съответните подпараграфи за наличности в чуждестранна валута в края на периода със знак (+): § 95-08; § 95-10; § 95-12; § 95-28; § 95-29.

Д-т с/ка 7804„Преценки на финансови активи (финансиращи позиции)”.

К-т с/ки от гр. 50 Парични средства

§ 95-14 (-)/ § 95-08, 95-10, 95-12, 95-28, 95-29 (+)

в) ако бюджетната организация към 31.12.....г. няма налична валута, на касова основа (по горните подпараграфи) не се отчитат суми от преценка.

Отразява се само преценката на начислена основа, осчетоводена по счетоводна сметка 7804 през предходните тримесечни периоди (първо, второ и трето тримесечие) при изготвяне на периодичните оборотни ведомости, която се приключва по общия ред.

Възможни ли са промени в амортизационния план през годината и как следва да се отчитат амортизациите, в т.ч. изправяне на допуснати грешки от минали години, обучителят разяснява, използвайки **слайдове от 15 до 18**.

Подтема 11.3. Наличие на събития съгласно т. 6.5 от СС 4 Отчитане на амортизации

т. 6.5. Промени в отчитането на амортизациите се правят по изключение и могат да произтичат от:

а) определяне на нов метод за амортизация на група от сходни амортизируеми активи - при промяна в очаквания модел на икономическите ползи;

б) определяне на нов срок на годност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалния срок на годност;

в) изменения в отчетната стойност на налични амортизируеми активи, които могат да бъдат:

- увеличения на отчетната стойност от извършени от предприятието подобрения, и/или
- увеличения или намаления на отчетната стойност по реда на друг счетоводен стандарт;

г) определяне на нова остатъчна стойност - при промяна в параметрите, които предприятието е взело предвид при определяне на първоначалната остатъчна стойност.

Пример:

В случай, че през годината е извършен основен ремонт (например през месец юни) от месец юли се прави промяна в индивидуалния амортизационния план на ДМА на две позиции – до промяната и след промяната.

С цел математическа точност на изчисленията в годишната амортизационна квота, се прилага следната спомагателна таблица, като една година (12 месеца) се приравнява на коефициент единица.

$$12 \text{ месеца} = 1$$

$$11 \text{ месеца} = 11:12 = 0,92$$

$$10 \text{ месеца} = 10:12 = 0,83$$

$$9 \text{ месеца} = 9:12 = 0,75$$

$$8 \text{ месеца} = 8:12 = 0,67$$

$$7 \text{ месеца} = 7:12 = 0,58$$

$$6 \text{ месеца} = 6:12 = 0,50 \text{ промяна при наличие на събития по т. 6.5.}$$

$$5 \text{ месеца} = 5:12 = 0,42$$

$$4 \text{ месеца} = 4:12 = 0,33$$

$$3 \text{ месеца} = 3:12 = 0,25$$

$$2 \text{ месеца} = 2:12 = 0,17$$

$$1 \text{ месец} = 1:12 = 0,08$$

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Подтема 11.4. Важни знания и изправяне на допуснати грешки през минали години

1. Важни познания:

- отчетната с/ст минус остат. с/ст е равна на амортизируемата с/ст;
- отчетната с/ст минус акумулираната амортиз. е равна на баланс. с/ст;
- размер на значителност, утвърден в амортизац. политика;
- балансовата с/ст не може да е по-малка от остатъчната с/ст;
- акумулир. амортизация (гр. 24) е до размера на амортизир. с/ст;
- ГАК е равна на подгрупа 603 Разходи за амортизация

2. Амортизационен план – гъвкав, променящ се при наличие на събития по т. 6.5 от НСС 4.

3. При грешка изправяне на същата – съгласно т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. чрез сметките от гр. 69 и 79 (6992/24; 24/7992).

4. Отчитане на чуждите средства в бюджетната организация.

В счетоводната практика се прилагат четири варианта за осчетоводяване в съответствие със създадената счетоводна ситуация – **слайд 19**:

- получаване и възстановяване на собственика;
- изтекъл давностен срок;
- заем от набирателната сметка към бюджета;
- при прихващане от чуждите средства за влезли в сила санкции по договора.

Със **слайд 20** учителят представя първият вариант - при постъпване на парични гаранции по набирателна сметка в отчетна група „ДСД”

Вариант 1: При постъпване на парични гаранции по набирателна сметка в отчетна група „ДСД”:

За постъпилите чужди средства:

В отчетна група „ДСД”/ в отчет Б -3 с код 33:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица

§ 95-07, „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”

§ 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (+)”

За възстановените чужди средства на собствениците:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В отчетна група „ДСД”/ в отчет Б-3 с код 33:

Д-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 93-10 Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (-)

§ 95-07, „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Вариант 2: В случай на изтекъл давностен срок, непотърсените чужди средства се прехвърлят от отчетна гр. „ДСД” в отчетна гр. „Бюджет”: ДДС № 06 от 2019 г. – извлечение, представено в **слайдове от 21 до 24**:

т. 82. Във връзка с прилагането на т. 7.4.12 от ДДС № 20/2004 г. в контекста на признаване на паричен поток, когато чужди средства по смисъла на т. 42 от § 1 на ДР на ЗПФ са постъпили по бюджетна сметка или по сметка за чужди средства, следва да се има предвид следното:

82.1. Хипотезата на отписването на такова задължение по давност или други извънредни причини не представлява операция по касовото изпълнение и в тази връзка съответните суми не се трансформират в приход на бюджетната организация по реда на тази точка.

При изтекъл давностен срок, съответното задължение се отписва в отчетна област „ДСД” или „Бюджет” (в зависимост от това къде е постъпила съответната сума, респективно къде се води задължението по сметки от подгрупа 483 от СБО) срещу кредитиране на сметки от подгрупи 790 или 791 от СБО.

82.2. В случаите, когато чуждите средства с изтекъл давностен срок са постъпили по сметка за чужди средства, при отписване на съответното задължение сумата подлежи на задължително прехвърляне от отчетна група „ДСД” в отчетна група „Бюджет” съгласно изискванията на чл. 148 от ЗПФ.

На касова основа тази операция се отразява в отчетна група „ДСД” в намаление на съответния параграф (§ 93-10 или др.), по който първоначално са били отчетени тези суми по сметката за чужди средства, а в отчетна група „Бюджет” сумата се трансформира в приход по § 36-19 от ЕБК. Съответно, на начислена основа прехвърлянето на сумите от отчетна група „ДСД” в „Бюджет” се отчита чрез сметка 7602 от СБО.

В отч. гр. „ДСД”:

Дт с/ки подгр. 483 Задължения по временни депозити, гаранции и други чужди средства

Кт с/ки от подгр. 790 Отписани задължения към бюджетни организации

или

Кт с/ки от подгр. 791 Отписани задължения към други лица

Дт с/ка 7602 Прехвърляне на активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и "Други сметки и дейности"

Кт с/ки от гр. 50 Парични средства

§ 93-10 Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (-)

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Непотърсените чужди средства се прехвърлят в бюджета:

В отч. гр. „Бюджет”:

Дт с/ки гр. 50 Парични средства

Кт с/ка 7602 Прехвърляне на активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и "Други сметки и дейности"

95-07„Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”, 96-07 (-)

§ 36-19 Други неданъчни приходи (+)

Вариант 3: При прихващане от чуждите средства за влезли в сила санкции по договора: спазване на принципа за компенсирание (чл. 26, ал. 1, т. 7 от ЗСч) – **слайд 25.**

В отчетна група „ДСД”/ в отчет Б- с код 33:

Д-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 93-10 Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (-)

§ 95-07„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

В отчетна група „Бюджет”/ в отчет Б- 3:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

§ 95-07„Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”

§ 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети”

Вариант 4: Ползване на временен безлихвен заем от набирателната сметка в полза на бюджета и/или на СЕС е представено подробно от учителя в **слайдове от 26 до 28.**

Когато бюджетната организация вземе решение за ползване на временен безлихвен заем от набирателната сметка в полза на бюджета и/или на СЕС, следва да има предвид указанията на министъра на финансите, дадени с т. 7.22 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ. Изисква се касовото отчитане на стопанските операции да се извършва в момента на задължаване на съответната бюджетна или сметка на СЕС. Възстановяването на неусвоените такива суми

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

(включително и от минали години) обратно се отчита в намаление на съответните позиции от ЕБК в момента на заверяването на съответната сметка.

При временни безлихвени заеми от набирателната сметка към бюджетите се съставят следните счетоводни операции:

В отчетна група „ДСД”/ във формуляр Б-3 с код 33:

Д-т с/ка 4614 Временни безлихвени заеми от/за общински бюджети, (или с/ки 4612, 4615)

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 78-33 „Временни безлихвени заеми от/за сметки за чужди средства (-)”

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

При поемането им в отчетна група „Бюджет”/ във формуляр Б-3:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4630 Временни безлихвени заеми от/за сметки за чужди средства

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”

§ 78-33 „Временни безлихвени заеми от/за сметки за чужди средства (+)”

При възстановяване на временния безлихвен заем от отчетна група „Бюджет” в отчетна група „ДСД” се съставят обратни счетоводни статии в двете отчетни групи.

Важно!

Въпреки дадените указания от МФ за тази възможност на финансиране, заемообразното ползване на чужди средства от набирателната сметка за бюджета е незаконосъобразно, съгласно решение № 14109 от 02.11.2011 г. на ВАС.

Със **слайдове 29 и 30** обучителят представя нормативното основание и счетоводните записвания при Прехвърляне на придобитите в СЕС нефинансови активи от СЕС към Бюджета.

Подтема 11.5. Прехвърляне на придобитите в СЕС нефинансови активи от СЕС към Бюджета

Указания на МФ – взаимовръзка между т. 36 от ДДС № 03 от 2016 г. и т.17 и 36.1 от ДДС № 05 от 2016 г.

т. 36. от ДДС № 03 от 2016 г.

Придобитите в отчетна група “СЕС” нефинансови активи, които остават за ползване в отчетността на съответната бюджетна организация, придобила тези активи, подлежат на

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

прехвърляне в отчетна група “БЮДЖЕТ” или “ДСД” (в зависимост от естеството на придобития актив) след като приключи процесът по тяхното придобиване.

!!!! Прехвърлянето може да се извършва чрез сметки 7601 и 7603:

- при придобиване на всеки отделен актив;
- периодично (например за придобитите активи чрез “СЕС” за съответното тримесечие)
- на база на друг подход (например при приключване на съответния проект или относително обособен етап от проекта).

т. 36.1. от ДДС № 05 от 2016 г.:

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба...

Важно!!! Съгласно т. 17 от ДДС № 05 от 2016 г. след прехвърлянето следва да се стартира начисляването на амортизацията до 3 м.

Пример:

- придобит актив в СЕС м. 10;
- прехвърлен веднага в Бюджета през м. 10;
- въведен в употреба м. 11;
- стартиране на начисляването на амортизацията от 01.12.

Що е то стопанска дейност в общините, нормативните указания за извършването ѝ, начинът ѝ на отчитане и облагане с данък, обучителят представя със **слайдове от 31 до 40**

Подтема 11.6. Коректно отчитане на стопанската дейност в бюджетните организации и облагането ѝ с данък върху приходите.

За коректното отчитане на стопанската дейност в бюджетните организации, следва стриктно да се спазват указанията на Главна данъчна дирекция, дадени в писмо № 24-00-1393 от 2004 г.

НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ В ЗКПО ЗА ОБЛАГАНЕ НА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ С ДАΝЪК ВЪРХУ ПРИХОДИТЕ

На основата на кои нормативни разпоредби, приходите от стопанска дейност се облагат в публичния сектор?

В чл. 248 от ЗКПО е посочено, че приходите на бюджетните предприятия от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество, се облагат с данък върху приходите.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Бюджетните организации не са търговци. Но в случаи, че извършват търговски сделки, например свързани с продажба на недвижими имоти, за приходите от продажбата на тези активи се дължи данък върху приходите.

Въпреки че бюджетната организация не купува, за да продава, за такива случаи се дължи данък върху приходите, за да не се наруши средата на свободната конкуренция.

Изводът е, има ли пазарен принцип, има и облагане на приходите.

Съгласно чл. 19, ал. 2 от Конституцията на РБ, законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност (както за търговските дружества, така и за БО).

Чл. 19.(1) Икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива.

(2) Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя.

С прилагането на чл. 248 от ЗКПО се постига данъчна равнопоставеност на стопанските субекти, намиращи се помежду си в условията на стопанска конкуренция - за една и съща стопанска дейност извършващите я стопански субекти следва да бъдат обложени с един и същ данък.

ДАНЪЧНАТА ОСНОВА за определяне на данъка върху приходите са приходите на бюджетната организация от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество, начислени през съответната година (чл. 249).

ДАНЪЧНИТЕ СТАВКИ СА: 2 на сто за общините и 3 на сто за всички останали бюджетни организации - общинските и държавни училища, музеи, библиотеки, театри (писмо 24-28-640 от 14.07.2008 г. на НАП)

Училищата са с делегирани бюджети и попадат в хипотезата на данъчно задължени лица като юридически лица, поради което те (без да го превеждат на общините) начисляват и превеждат данъците на НАП. По този въпрос НАП направи разяснение със становище № 24-28-640 от 14.07.2008 г.

От 1 март до 30 юни на следващата календарната година се подаване по електронен път ГДД по чл. 252 от ЗКПО за дължимия данък върху приходите на бюджетните предприятия и до същата дата данъка се внася.

На основание чл. 252, ал. 2 от ЗКПО с годишната данъчна декларация се подава и годишен отчет за дейността.

Съгласно § 1, т. 56 от ДР на ЗКПО годишен отчет за дейността е този по чл. 20, ал. 4 от Закона за статистиката.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

РАЗЯСНЕНИЯ НА ДАНЪЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ И ТЯХНОТО ОБЛАГАНЕ С ПИСМО № 24-00-1393 ОТ 2004 Г.

В практиката възникват много спорове по отношение на приходите, които следва да се третират като обект на данъчно облагане.

В писмо № 24-00-1393 от 05.07.2004 г. на Главна данъчна дирекция са посочени критериите за определянето на приходите от стопанска дейност, които подлежат на облагане. Приходи от стопанска дейност са налице във всички случаи, в които бюджетната организация е образувала предприятие или не е организираща, но която изисква по предмет неговата дейност да се счита за стопанска, въпреки че може и да не е посочена в чл.1, ал.1 от Търговския закон (ТЗ). Тук следва да се има предвид, че изброяването в чл. 1, ал. 1 от ТЗ е неизчерпателно.

Като критерий за определяне дали даден приход следва да се квалифицира от бюджетната организация като приход от стопанска дейност може да се използва следният подход:

Важно!

Счита се, че приходите на бюджетната организация не са от стопанска дейност, когато едновременно (кумулятивно) са изпълнени следните условия:

- приходите се формират от извършване на сделки, задължението за предприемането на които е по силата на нормативен акт, и
- цените на сделките не се определят от бюджетната организация на пазарен принцип - такива са случаите, при които цените са определени в нормативен акт или тарифи, одобрени с нормативен акт, или когато в нормативен акт е заложено ограничение на цената до размера на извършените разходи.

Примери за приходи, които не се облагат по реда на чл. 248 от ЗКПО:

На практика приходи от нестопанска дейност на бюджетните организации са така наречените бюджетни приходи, които са необлагаеми.

Това са:

- местните такси, събирани от общините съгласно ЗМДТ по чл. 6, ал. 1.

Чл. 6. (1) Общините събират следните местни такси:

- а) за битови отпадъци;
- б) за ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, площи и улични платна;
- в) изм. - ДВ, бр. 17 от 2022 г., в сила от 01.04.2022 г.) за ползване на детски кухни, лагери, общежития и социални услуги, финансирани от общинския бюджет;
- г) отм. в сила от 01.04.2022 г.)

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- д) за технически услуги;
- е) за административни услуги;
- ж) за откупуване на гробни места;
- з) за дейности по обща подкрепа по смисъла на Закона за предучилищното и училищното образование, които не се финансират от държавния бюджет и се осъществяват от центровете за подкрепа за личностно развитие;
- и) за притежаване на куче;
- к) други местни такси, определени със закон.

- държавните такси, които се събират от органите на държавната власт и другите бюджетни организации в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет и постъпващи в държавния бюджет по реда на Закона за държавните такси;

- приходите от предоставяне на обществена информация във връзка с изискванията на Закона за достъп до обществена информация в случаите, в които разходите по предоставяне на обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите.

Достъпът до обществена информация се предоставя след заплащане на определените разходи, съгласно Заповед № ЗМФ-1472 от 29 ноември 2011 г. (обн., ДВ, бр. 98 от 2011 г.) на министъра на финансите за определяне на нормативи за разходите при предоставяне на обществена информация по ЗДОИ в сила от 1 януари 2012 г. според вида на носителя и представяне на платежен документ. Таксите се заплащат по банков път. В случай, че е спазено заложеното в закона изискване за формиране на стойността на разходите, които заявителите следва да заплатят, за бюджетната организация не възниква облагаем приход.

- в определени случаи, когато се продава тръжна документация (ЗОС и др.) за участие в конкурси и търгове по реда на приета наредба от ОбС, или други плащания, които са до размера на действителните разходи, не се дължи данък върху приходите по реда на ЗКПО. Цената на документацията не може да бъде по-висока от действителните разходи за нейното изработване.

За бюджетната организация не възниква облагаем по реда на чл. 248 от ЗКПО приход при условие, че цената на конкурсната документация не надвишава действително извършените разходи (Решение на ВАС 10979 от 09.11.2007 г.).

В случай, че същата се продава във връзка с осъществяваната стопанска дейност е налице приход от стопанска дейност, независимо че цената на документацията е до размера на действителните разходи. Указания за счетоводното отчитане на приходите от продажбата на тръжната документация са дадени в т. 16 от ДДС № 07 от 2009 г. на МФ.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- възстановяване от наематели на разходи за консумативи – ел. енергия, вода, топлоенергия и др. – отчита се като разчетно взаимоотношение, а не като приход (писмо 24-34-49 от 07.05.2014 г. на НАП).

- приходи от лихви по банкови сметки - не се облагат, освен в случаите, когато влагането на средства в банки се извършва по занятие (Решение на ВАС 6022 от 10.05.2010 г.)

Примери за приходи, които се облагат по реда на чл. 248 от ЗКПО:

Приходите, които се третират като приходи от стопанска дейност в бюджетните организации и са облагаеми, са от:

- отдаване под наем на недвижимо и движимо имущество;
- от продажби по чл. 35, ал. 1 от ЗОС – извършват се чрез търг или конкурс по пазарни цени съгласно чл. 41, ал. 2 от ЗОС (Решение на ВАС № 9568 от 08.07.2010 г.);
- - във връзка с промяна на границите на УПИ по чл. 15, ал. 5 от ЗУТ – при промяна на границите на УПИ – общинска собственост, договорите се сключват по пазарни цени (Решение на ВАС № 10282 и 10283 от 03.08.2003 г.);
- от отдаване на концесия на публична държавна или общинска собственост;
- приходи на общините по реда на чл. 6, ал. 2 от ЗМДТ;

Чл. 6, (2) За всички услуги и права, включително по ал. 3, предоставяни от общината, с изключение на тези по ал. 1, общинският съвет определя цена.

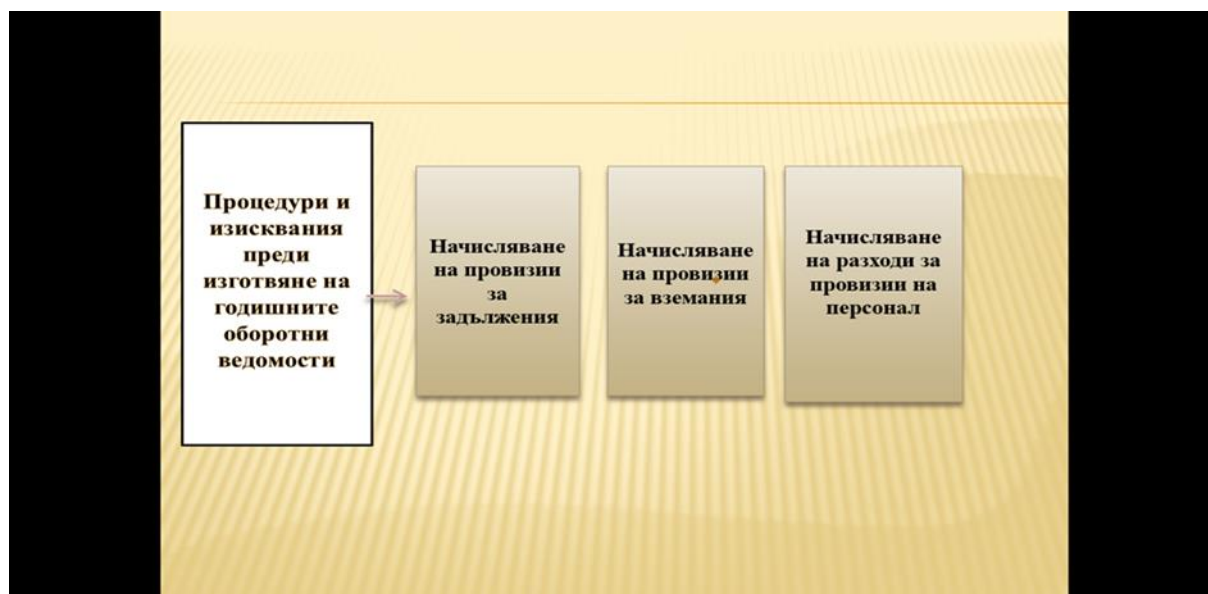
- приходи от предаване на вторични суровини на отпадъчни материали и бракувани дълготрайни или краткотрайни активи, когато са обслужвали стопанската дейност;
- други.

През какви етапи преминава годишното счетоводно приключване, учителят разяснява на обучаемите, като им представя съкратени варианти под формата на схеми в **слайдове от 41 до 45**.

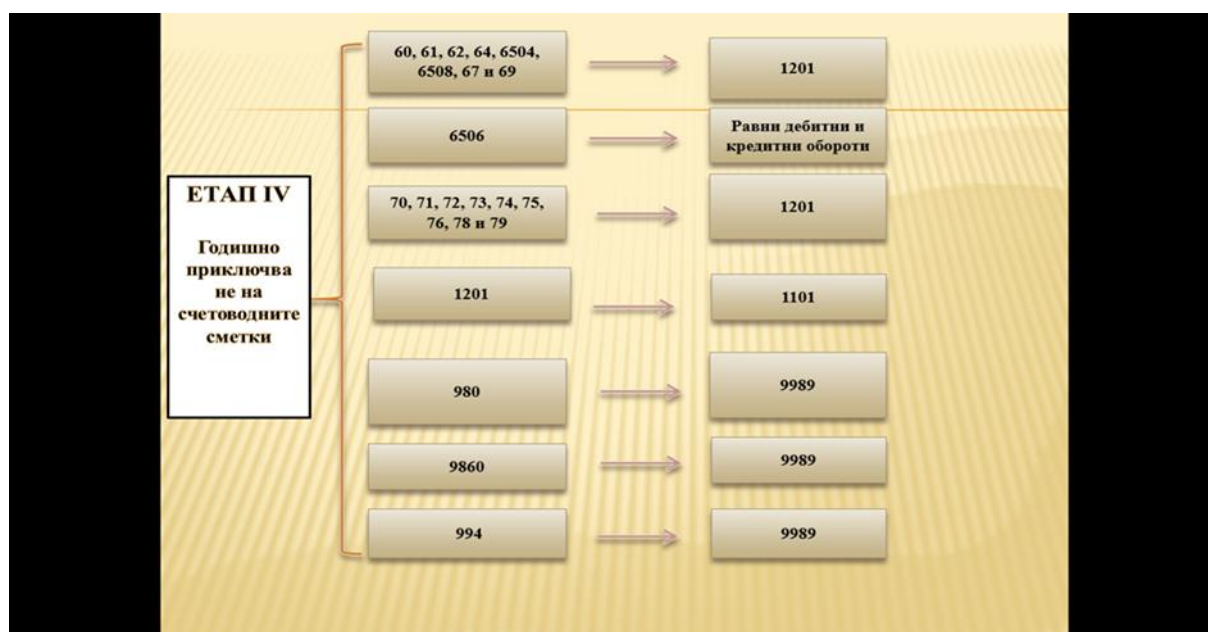
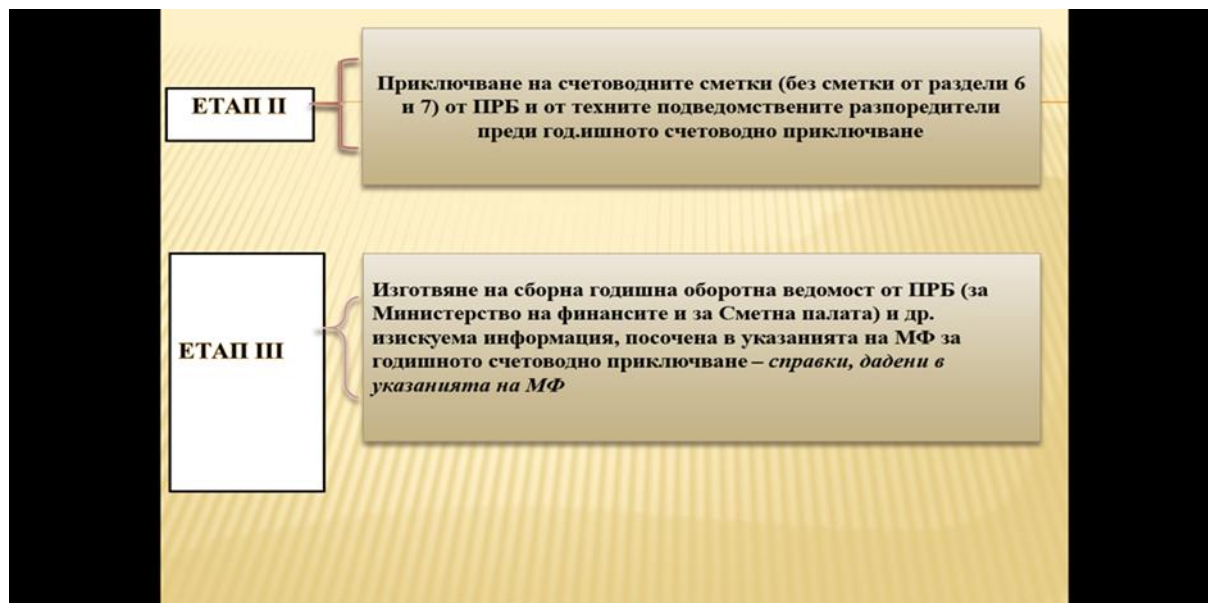
11.7. Основни етапи на годишно счетоводно приключване:

1. Първи етап: процедури преди изготвяне на годишната оборотна ведомост.
2. Втори етап: приключване на счетоводните сметки (без сметките от раздели 6 и 7) от ПРБ и от техните подведомствените разпоредители с бюджет.
3. Трети етап: изготвяне на сборна годишна оборотна ведомост от ПРБ (за Министерство на финансите и за Сметна палата) и др. изискуема информация, посочена в указанията на МФ за годишното счетоводно приключване.
4. Четвърти етап: годишно приключване на счетоводните сметки.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

От четирите представени основни етапи на годишното счетоводно приключване, най-дълъг е първият етап. При него се прави преглед на извършеното през бюджетната година за достоверно представяне на нефинансовите активи и материални запаси; начисляването на приходите и разходите през годината; признаване/непризнаване на приходи от помощи и дарения; начисляване на приписани приходи и разходи; начисляване на приходи и разходи за м. декември по корективни сметки; отчитане на предварително изразходвани средства, Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

отнасящи се за следващата година; определяне на приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство; и преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите активи и материални запаси.

Прегледът на извършеното през бюджетната година за достоверно представяне на нефинансовите активи и материални запаси (бърз преговор на казаното до тук), обучителят представя със **слайдове от 47 до 72**.

Първи етап:

Прави се преглед на процедурите преди изготвяне на годишната оборотна ведомост.

1. Преглед за достоверно представяне на нефинансовите активи и материалните запаси в ГФО за 2022 г.

Дълготрайни материални активи – слайд 47

ДМА се оценяват и осчетоводяват при тяхното придобиване или възникване по цената на придобиване, себестойността или справедливата цена, в съответствие с приложимите счетоводни стандарти/ указанията на МФ, дадени в ДДС № 20 от 2004 г.

а) цена на придобиване

Цената на придобиване е покупната цена плюс всички преки разходи по привеждане на актива във вид, готов за използване.

б) себестойност – натрупаните разходи за създадените в предприятието активи;

Себестойността е оценката на произведените (създадените) в предприятието активи, в която не се включват административните разходи, разходите за продажби, финансовите и извънредните разходи.

в) справедлива (пазарна) стойност - за безвъзмездно придобитите активи, за установените при инвентаризация излишъци, за получените полезни отпадъци и за получените без съпроводителен документ активи (например при получено дарение в натура без стойност).

Справедливата цена е сумата, за която един актив може да бъде заменен или един пасив може да бъде погасен при пряка сделка между информирани и желаещи осъществяване на сделката купувач и продавач.

Тя е продажна цена, борсова цена или пазарна цена.

ПРЕКИ РАЗХОДИ - съгласно т. 4.1 от НСС 16 Дълготрайни активи – слайд 48

Преки са разходите, които са необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му. Те са:

а) разходи за подготовка на обекта (на терена, където ще се използва активът);

б) разходи за първоначална доставка и обработка;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

в) разходи за монтаж, включително направените през контролните и предпусковите периоди, както и обичайните разходи, свързани с поетапното въвеждане в употреба на дълготрайния материален актив;

г) разходи за привеждане в работно състояние на придобития дълготраен материален актив;

д) разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или изграждането, доставката, монтажа, въвеждането в употреба и др. на дълготрайния материален актив;

е) (изм. - ДВ, бр. 86 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) предполагаемите разходи до размера на начислената провизия за задължения за:

- демонтаж и извеждане на актива от употреба - тези предполагаеми разходи следва да се коригират с предполагаемите приходи, които предприятието ще получи от по-нататъшното уреждане на актива (брак, продажба, размяна, даване под наем и т.н.);

- възстановяване на терена, върху който е бил инсталиран активът;

ж) разходи, произтичащи от непризнат данъчен кредит, свързан с изброените преки разходи.

Не се включват в първоначалната оценка (слайд 49):

4.3. Административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка, освен ако са пряко свързани с придобиването или привеждането на дълготрайния материален актив в работно състояние.

4.4. Разходите за пуск и други подобни предпроизводствени разходи не се включват в цената на придобиване на актива.

4.6. Разходите за обучение на персонала за работа с дълготрайния материален актив не се включват в първоначалната му оценка. Те се отразяват като разходи за квалификация на персонала.

На **слайдове 50 и 51** са представени разходи (допустими и верифицирани), свързани с администрирането на проекти, като разходи свързани с услуги по изготвяне и комплектоване на заявления, правни услуги, подготовка на тръжна документация и др. за подпомагане на изпълнението не се третират като капиталови разходи, а се отчитат като текущи разходи.

ДМА, които са в процес на придобиване не подлежат на амортизация

Окончателното завеждане на ДМА, които са били в процес на придобиване, след приключване на цялостния процес на придобиване и наличие на изискуемата документацията, удостоверяваща извършването на всички процедури за въвеждане на ДМА в експлоатация.

Дълготрайните материални активи, които са балансово признати се класифицират по групи, когато надвишават утвърдения от ръководителя стойностен праг в счетоводната политика, който може да бъде от 500 до 1000 лв. без включен ДДС.

Дълготрайни материални активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за ДМА се третират като самостоятелни активи (т. 3.2 от СС 16).

ДМА по т. 16.3. от ДДС № 20 от 2004 г. – ГРУПА 22 – представени в **слайд 52**

Съгласно т. 16.3. от ДДС № 20 от 2004 г., след преминаване към СБО, активите (земи, гори, трайни насаждения, инфраструктурни обекти, активи с художествена и историческа стойност и книгите в библиотеките), първоначално се изписват на разход по сметките от подгрупа 607 в отчетна група „Бюджет”/ или „СЕС”, и едновременно се осчетоводяват в отчетна група „ДСД”, като се дебитират сметките от подгрупа 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) ДСД или сметка от подгрупа 207, т.е. признават се балансово, срещу кредитиране на сметка 7609 Коректив за капитализирани активи в отчетна група "Други сметки и дейности".

НЯКОИ АКЦЕНТИ в отчетността на ДМА обучителят представя със **слайдове от 53 до 59.**

Отчитане на компютърната конфигурация

Съгласно т. 16.16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. , по отношение на компютърната конфигурация и други подобни взаимосвързани активи, когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500 лв., съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг.

Когато стойността на компютърната конфигурация е под 500 лв. без ДДС, същата се осчетоводява като материален запас, изписва се на разход и се завежда задбалансово по сметка 9909.

Когато компютърна конфигурацията е със стойност, която надвишава 500 лв., същата може да се осчетоводи по един от двата варианта, който следва да е унифицира за цялата система на ПРБ (включително и ВРБ).

При първият вариант на осчетоводяване придобитата компютърна конфигурацията може да се заведе като един цялостен ДМА “Компютърна конфигурация”, който включва стойностите на съществените елементи компютър и монитор и на несъществените – мишка и клавиатура.

При втория вариант – компютърната конфигурация може да се осчетоводи по съществени елементи, които са отделни дълготрайни материални активи (компютър и монитор), *Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*

независимо, че стойността на някои от тях може да е под минималния праг на същественост от 500 лв. Към стойностите на съществените елементи се прибавят стойностите на несъществените елементи.

При брак на съществен елемент, например „монитор”, същият се отписва по отчетна стойност

Д-т с/ка 6992 – по балансова стойност

Д-т с/ка от подгрупа 241 – с акумулираната амортизация

К-т с/ка 2041 – с отчетната стойност

При следваща подмяна на съществените елементи, новопридобитите активи се осчетоводяват като ДМА, ако е спазено условието, дадено по-горе, т.е. цялата стойност на компютърната конфигурация да надвишава 500 лв., като при новопридобитите съществени елементи се признават като ДМА с новите стойности. Спазва се т. 6.3 от НСС 16.

Разходите за следващата подмяна на несъществените елементи се отчитат като текущи разходи.

Когато се придобива например, монитор с отчетна стойност под утвърдения праг на същественост в счетоводната политика за ДА, доставен и съхранен в склада, същият се завежда като краткотраен актив по сметките от раздел 3, съгласно т. 16.16.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ (3020/ 4010). В момента, в който монитора бъде въведен в употреба, като елемент в компютърната конфигурация, същият се прекласифицира от раздел 3 в раздел 2 като ДМА (2041/ 3020).

Отчитане на закупени със значителна отстъпка ДМА Съгласно т. 2.7 от ДДС № 20 от 2004 г., “При закупуване на материални запаси и други активи със значителна по размер отстъпка” отстъпката се третира като дарение и се отчита по сметките от гр. 74. Под термина “други активи” се разбират дълготрайните активи.

Д-т с/ка от р. 2 – цена на придобиване

К-т с/ка 7414 – размер на значителна отстъпка

К-т с/ка от гр. 50 – с платената сума

Отписване на активи, които не съществуват:

Активи, които са осчетоводени, но на практика не съществуват се отписват от баланса чрез сметка 6992 (съгласно т. 8.9. от ДДС № 20/2004 г.).

Д-т с/ка 6992 – с балансовата стойност

Д-т с/ка от гр. 24 - ако са амортизируеми

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ки от р. 2 – с отчетната стойност

Отчитане на активи, незаведени в предходен баланс

Незаведени ДА в предходен баланс, се заприходяват чрез с/ка 7992 в отч. гр. “ДСД”, без да се отразява като разход в отч. гр. “Бюджет” или “СЕС” (съгласно т. 8.9. от ДДС № 20/2004 г.) и се включват в амортизационния план.

Дт с/ка от р.2/Кт с/ка 7992 – по справедлива стойност

Отчитане на приходите от продажба на ДМА отчитани по сметките от гр. 22

Указания от МФ са дадени в т. 35 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г.

“... в ДСД могат да се водят балансово само активите, подлежащи на отчитане по сметки от групи 22 и 33 от СБО, активите, попадащи в обхвата на раздел V от ДДС № 08/2014 г., както и сметки от подгрупа 207 от СБО, когато те се използват за отчитане на процеса на придобиване на такива дълготрайни нефинансови активи.

Важно!

В случай на продажба на отчитани в ДСД активи от група 22 и сметки 207 и 2099, тя следва да се отразява в БЮДЖЕТ, включително и отчетната стойност на продадените активи, която се прехвърля от ДСД в БЮДЖЕТ чрез сметка 7602.

В отчетна група (стопанска област) ДСД се отчитат само продажбите, произтичащи от дейностите на съответните държавни органи по принудително изпълнение, конфискуване на активи и последващо управление и разпределение на събраните средства съгласно чл. 147 от Закона за публичните финанси.

Отписване на продадените активи:

В отчетна група “ДСД”:

Д-т с/ка 7602 Вътрешни некасови трансфери между “Бюджет” и “ДСД”

К-т с/ка от гр. 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отч. гр. “ДСД”

В отчетна група “Бюджет”:

Отписване на продадения ДМА по отчетна стойност:

Д-т с/ка от подгрупа 613 Отчетна с/т на продадени активи, капитализирани в отчетна група “ДСД”, сметки 6147, 6149

К-т с/ка 7602 Вътрешни некасови трансфери между “Бюджет” и “ДСД”

Начисляване на вземанията от клиенти:

Д-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната, с/ка 4887

К-т с/ки 7131, 7132, 7133, 7147, 7149

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Постъпления по бюджета на приходите от продажби на земи и др.

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

К-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

§ 95-07 “Наличност в левове по сметки в края на периода(-) ”/

§ 40-40 “Постъпления от продажба на земя (+)” (или § 40-26 (+); § 40-29 (+)

ДМА, свързани със сигурността и отбраната

При придобиване на ДМА, свързани със сигурността и отбраната се изписват на разход в отч. гр. “Бюджет” или “СЕС”:

В от. гр. “Бюджет”/или “СЕС”:

Д-т с/ка 6098/ К-т с/ка 4010, гр. 50, гр. 74

§ 10-98/ § 95-07 (+), § 45-00, § 46-00 (+)

Д-т с/ка 9801/Кт с/ка 9803

Д-т с/ка 9989/Кт с/ка 9860

Когато са със стойност под прага на същественост се завеждат в отч. гр. “Бюджет” по задбалансови сметки:

Д-т с/ка 9909/ К-т с/ка 9981

Когато са със стойност над прага на същественост се завеждат в отч. гр. “ДСД”:

Д-т с/ка 2099, или 2071/ К-т с/ка 7609

Обучителят представя на аудиторията *разходите за придобиване, подобрения, основен и текущ ремонт на ДМА със слайдове от 60 до 67.*

Легалните определения за основен ремонт, текущ ремонт, подобрения, реконструкции и др. в бюджетната организация са регламентирани в § 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията.

"Основен ремонт" на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация. Санирането, инвеститорски контрол, строителен контрол са разходи за основен ремонт – с тях се подобрява икономическия полезен живот на актива.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

"Текущ ремонт" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се засяга конструкцията на сградата; не се извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; не се променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

Спазва се принципа за предимство на съдържанието пред формата, като водеща е начислената основа.

Придобиване или основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външен изпълнител

В отчетна група „Бюджет” или „СЕС” (при европейско финансиране):

Начисляване на задълженията към доставчиците:

Д-т с/ка 6075 Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки

Д-т с/ка 6076 Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Д-т с/ка 9200/К-т с/ка 9803

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860

Издължаване към доставчиците:

Д-т с/ка 4010 / К-т с/ки от група 50

§ 52-06, § 51-00/ § 95-07 (+)

В отчетна група „ДСД”:

Д-т с/ка 2071 при незавършено строителство или основен ремонт

К-т с/ка 7609 Коректив за капитализирани активи в отчетна група "ДСД"

При завършване на строителството:

Д-т с/ка 2202/ К-т с/ка 2071

Изграждане (придобиване) и основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин:

Бюджетната организация поддържа информация за структурата на себестойността на придобиваните активи чрез сметките от група 60 “Разходи по икономически елементи”:

Отч. гр. “Бюджет”/Б-3:

Дт с/ка от гр. 6019, 6029, 6044, 6098.../ Кт с/ка 4010, 50, 7500

Разходни §§ (§ 10-15, 10-20, 02-02, 10-98)/ § 95-07 (-), § 96-07 (-), § 66-02 (+)

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860

Идентифициране на разходите (тримесечно и в края на годината) и отнасяне по сметка 6504 или 6508: указания, дадени в т. 9 от ДДС № 05 от 14.04.2015 г.

Д-т с/ка 6075, 6076 / К-т с/ки 6504, 6508

Разходите се капитализират в ДСД:

В отчетна група ДСД:

Д-т с/ка 2071/К-т с/ка 7609

При завършване на процеса на придобиване:

Д-т с/ка 2202/К-т с/ка 2071

Придобиване или основен ремонт на ДМА от подгр. 203, 204 чрез външен изпълнител

За преведената авансово сума на изпълнителя:

Д-т с/ка 4020/К-т с/ка от гр. 50

§ 52-00, или § 51-00/ § 95-07 (+)

Д-т с/ка 9200/К-т с/ка 9803 - с аванса за частично реализиран ангажимент

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860 – с аванса

Отразяване на разходите с фактурираното изпълнение:

Д-т с/ка 2071/ - с актуваната стойност

К-т с/ка 4020 - с изплатения аванс

К-т с/ка 4010 - с дължимата разлика

Д-т с/ка 9200/К-т с/ка 9803 – с разликата

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860 – със задълж. по кредита на с/ка 4010

Издължаване на разликата на изпълнителя:

Д-т с/ка 4010/К-т с/ка от гр. 50

§ 52-00, или § 51-00/ § 95-07 (+)

Закриване на сметка 2071:

Д-т с/ка от група 203, 204/К-т с/ка 2071

Придобиване или извършване на основен ремонт на балансово признати активи от гр. 20 по стопански начин:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

БО поддържа информация за структурата на себестойността на придобиваните активи чрез сметките от група 60.

Отчетна гр. Бюджет/или СЕС:

Начисляване на разходите по икономически елементи:

Д-т с/ка от гр. 6019, 6029, 6044, 6098.../ К-т с/ка 4010, 50, 7500

Разходни §§ (§ 10-15, 10-20, 02-02, 10-98)/ § 95-07 (-), § 96-07 (-), § 66-02 (+)

Д-т с/ка 9801/К-т с/ка 9803

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860

Идентифициране на разходите (тримесечно и в края на годината) и отнасяне по сметки 6501 (ДМА), 6502 (НМДА), 6507 (основен ремонт на ДМА)

Д-т с/ки от група 20, с/ка 2071/

К-т с/ки 6501 (ДМА), 6502 (НДА), 6507 (осн. рем. на ДМА)

Закриване на сметка 2071 (ако такава е заведена):

Д-т с/ки от група 20/ К-т с/ка 2071

Класификация на някои ДМА по счетоводни сметки:

1. Язовири – с/ка 2202
2. Паркове, в т.ч. гробищни – с/ка 2201
3. Огради и заграждения – с/ка 2099
4. Съоръжения, извън сградите при язовири, стадиони и др. подобни, свързани с основната дейност – с/ка 2202
5. Сондажи – с/ка 2202; Земята за сондажите – с/ка 2201; огради – с/ка 2099
6. Стадион (съвкупност от съоръжения, паркинги, съблекални, сервизни помещения, търговски обекти) разграничено по отделни активи, ако отговарят на критериите за ДМА, като:
 - а) сервизните помещения, съблекалните и др., които са неразривно свързани с основната дейност на стадиона се отчитат по сметка 2202 заедно със стадиона;
 - б) Търговските комплекси и др. се отчитат отделно по сметка 2039, когато не са свързани с основната дейност.
7. Детски площадки в детски градини и ясли, както и игрища в училищата – с/ка 2099; сметка 2049 (за спортните съоръжения) – по избор на БО, утвърден в счетоводната политика

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

8. Спортни и детски площадки игрища и др. в общински паркове и междублокови пространства – с/ка 2202 като инфраструктурни обекти (утвърден подход в счетоводната политика)

9. Различни видове дървета, храсти и тревни площи (представляващи трайни насаждения) в дворовете на детските градини, детски ясли, училища и др.:

а) Първи подход: не се капитализират – сметки от гр. 60

б) Втори подход: капитализират се, като се включват в стойността на земята по сметка 2010 (когато са придобити със земята)

в) Трети подход: обособено по сметка 2010, отделно от земята

Важно!

Подходите следва да се утвърдят в счетоводната политика.

10. Троотоарни настилки, външни стълбища, огради и други подобни, изградени в посочените дворове - към с/ки 2031, 2049 или отделно по с/ка 2099 (да се утвърдят подходите в счетоводната политика)

11. Устройствени планове; стратегии за развитие, генерални планове, концепции и схеми за дългосрочно развитие, план за градско възстановяване и развитие, план за безопасност на движението и др.:

а) отчитат се като текущи разходи по сметките от р. 6 за направените разходи по подготовка и проучвания (напр. хидрогеоложки и инженеро-геоложки проучвания и др. подобни);

б) отчитат се като нематериален дълготраен актив по сметка 2109 (когато отговарят на критерии за признаване на НДА съгласно СС 38);

в) на касова основа по § 53-09.

Прегледът на *нематериални дълготрайни активи* обучителят прави със **слайдове 68 и 69**.

Програмни продукти - към тази група нематериални дълготрайни активи се включват закупените или създадените за собствени нужди програми и пакети от програми, свързани с удовлетворяване на определени информационни потребности, както и лицензите, платени от бюджетната организация за срочното ползване на определен програмен продукт, който не е собственост на бюджетната организация – лицензи за Конто, Ажурел L, Еква и др.

Програмните продукти и лицензите се отчитат при придобиването им и осчетоводяват по дебита на сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи”, независимо от тяхната стойност .

Отписване след изтичане на срока:

Дт с/ка 6992/ - с балансовата стойност

Дт с/ка 2420/ - с акумулираната амортизация

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Кт с/ка 2101 Програмни продукти и лицензи

Патентът е признато и удостоверено право на авторство и изключително право за ползване на изобретението.

Лицензите са документи, които БО е придобила срещу заплащане за получаването им и има право да разрешава, обикновено срещу заплащане, използването на патентовано изобретение или призната рационализация. Отчитат се по сметка 2102 „Патенти, лицензи, концесионни права, фирмени и търговски марки и др.”

Патенти и лицензи имат същият праг на същественост, който имат ДМА.

Сметките са активни от гледна точка на баланса. Аналитичното отчитане се организира по видове нематериални дълготрайни активи.

Съгласно т. 38.2 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ за класифицирането и признаването на НМДА важат същите прагове на същественост и правила, които са приети от първостепенния разпоредител с бюджет за признаване на ДМА.

По сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи” се отчитат други НМДА.

При извършване на разходи за текуща поддръжка на патенти, лицензии и други подобни следва да се има предвид разпоредбата на т. 38.2.5 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ за отчитането им като текущ разход по § 10-20 „Разходи за външни услуги” и по сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер”.

Отчитането на материалните запаси е представено в **слайдове от 70 до 72**.

1. Материалните запаси при тяхното потребление се оценяват по утвърдения в счетоводната политика метод на изписване. Практиката показва, че бюджетните организации прилагат най-често методите: първа –входяща – първа изходяща или средно претеглена.

2. Съгласно т. 2.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ в края на отчетната година се извършва преглед за преоценка на материалните запаси, доколкото не е определено друго в указанията за годишното приключване. При отчитането на преоценки на материалните запаси се прилага сметка 7802 „Преоценки на материални запаси” от СБО.

Съставят се следните счетоводни статии към 31 декември на основание подписан протокол от назначената със заповед на ръководителя комисия:

При увеличение на отчетната стойност:

Д-т с/ки от раздел 3 Сметки за материални запаси и конфискувани активи

К-т с/ка 7802 Преоценки на материални запаси

При намаление на отчетната стойност:

Д-т с/ка 7802 Преоценки на материални запаси

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ки от раздел 3 Сметки за материални запаси и конфискувани активи

3. В съответствие с указанията, дадени в т. 2.7 от ДДС № 20 от 2004 г. при закупуване на материални запаси и други активи със значителна по размер отстъпка (над 10 %) (например, на половин цена), която не е обусловена от обичайната търговска отстъпка, (до 10 %) същата се разглежда като форма на безвъзмездно предоставени средства от страна на доставчика, т.е. като дарение.

Активите се завеждат по справедлива стойност, а разликата между нея и действително фактурираната/платената сума се отчита по сметките от група 74 от СБО (сметките за получени дарения в натура).

При значителна отстъпка:

Д-т с/ки от р-л 3 Сметки за материални запаси и конфискувани активи 300 лв.
(по покупна цена)

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове 150 лв.
(по заплатената сума на доставчика)

К-т с/ка 7413 Получени текущи помощи и дарения
натура от страната 150 с размера на отстъпката) при 50%

При обичайна отстъпка до 10 %:

Д-т с/ки от р-л 3 /Кт с/ка 5013 - 270 (по покупна цена) с 10 % отстъпка

4. Безвъзмездното предоставяне от бюджетните организации на материални запаси на физически лица и небюджетни предприятия се отчита по отчетна стойност - като разход за текущ трансфер в натура, по съответните сметки от група 64 от СБО, а не като разход за материали. (т. 2.9 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ).

Д-т с/ка от гр. 6423, 6443, 6453, 6463/ К-т с/ка 3020, 3030, 3040, 3100

5. Съгласно т. 2.10.2 от ДДС № 20 от 2004 г., при предоставяне на безплатна храна на помощния персонал в детските градини и ясли, същата представлява възнаграждение на персонал в натура и се отчита като приход от продажба на активи по справедлива стойност. Съставя се статията:

Д-т с/ка 6049 Разходи за възнаграждения на персонал в натура

К-т с/ка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал -
местни лица

Д-т с/ка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

К-т с/ка 7112 Приходи от продажби на материали

За отписване на актива по отчетна стойност:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 6112 Отчетна стойност на продадени материали

К-т с/ка 3020 Материали

§ 01-01/ §10-11 (-)

Следващата стъпка е начисляване на приходите и разходите за отчетната година. Обучителят представя това със **слайдове от 73 до 79**.

2. Начисляване на приходите и разходите за отчетната година

Всички разходи и приходи за отчетния период се осчетоводяват по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи” и по сметките от раздел 7 „Сметки за приходи и трансфери” при спазване на основния счетоводен принцип за начисляване – „ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят; (чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч).

Сметките могат да имат, както дебитни, така и кредитни обороти в оборотна ведомост при представянето ѝ в МФ и в Сметната палата без да са приключени със сметка 1201 в трите отчетни групи. Включват се в годишния финансов отчет на брутна основа.

Счетоводни сметки за отчитане на разходите за данъци, такси, санкции и др.

За отчитането на разходите за данъци и такси, в СБО са предвидени сметки от подгрупа 606 „Разходи за данъци и такси”, в т.ч. :

с/ка 6061 Разходи за държавни такси - § 19-01

с/ка 6062 Разходи за общински такси - § 19-81

с/ка 6063 Разходи за съдебни такси в страната - § 19-01

с/ка 6064 Разходи за държавни данъци - § 19-01

с/ка 6065 Разходи за общински данъци - § 19-81

с/ка 6067 Разходи за такси в чужбина - § 19-91

с/ка 6068 Разходи за съдебни такси в чужбина - § 19-91

с/ка 6069 Разходи за данъци в чужбина - § 19-91

Важно!

По подпараграфите 19-01, 19-81 и 19-91 се отчитат освен данъци и такси, и наказателните лихви (гр. 62), както и административни санкции (с/ка 6095)

Отчитане на таксите за обнародване на обявления в неофициалния раздел на Държавен вестник

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

По разходен § 19-00 „Платени данъци, такси и административни санкции” от ЕБК в обхвата на таксите се отчитат всички платени данъци, такси (държавни, общински, съдебни и пр.) в страната, определени въз основа на нормативен акт, които постъпват в държавния или общинските бюджети, респ. по бюджета на съдебната власт.

В случаите, когато бюджетните организации заплащат такса за подлежащи на обнародване обявления, съобщения и др. известия в неофициалния раздел на „Държавен вестник“, регламентирана в чл. 7, ал. 1 от Закона за „Държавен вестник“ (ЗДВ) в размер, определен от председателя на Народното събрание с разпореждане на основание на чл. 9, ал. 2 от ЗДВ, и същите постъпват по бюджета на Народното събрание, разходите за задължителното обнародване на обяви в „Държавен вестник“, заплащани чрез тези такси, по същество представляват държавна такса и следва да се отчитат като държавни такси на касова основа по § 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6061 „Разходи за държавни такси” от СБО. Счетоводна статия:

Д-т с/ка 6061 Разходи за държавни такси

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 19-01 „Платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции”
/

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Отчитане на нотариални такси, таксите за частни съдебни изпълнители, съобщения в ежедневници

В случаите, когато бюджетните организации заплащат такси, които независимо че са нормативно регламентираны по отделни закони с тарифи, не постъпват и не се отчитат като приходи по консолидираната фискална програма, заплащането на подобни такси се третира като унифицирана цена за предоставяне на съответната услуга (като например нотариални такси, таксите за частни съдебни изпълнители и др. подобни). Отчитат се като разходи за външни услуги, съответно на касова основа – по §§ 10-20 „Разходи за външни услуги” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги” от СБО.

Д-т с/ка 6029 Други разходи за външни услуги

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

§ 10-20 „Разходи за външни услуги”/

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Възстановяване на съдебни разноски, част от които ще се използват за юристконсултско възнаграждение – указания в ДДС № 10 от 25.09.2012 г. на МФ

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Когато в резултат на съдебно решение в полза на бюджетна организация е присъдено възстановяване от насрещната страна по дело на съдебни разноски в частта на изплатено юристконсултско възнаграждение, за което бюджетната организация е ползвала свой персонал (свои служители – юристи), присъдените или постъпили суми се отчитат като приход, като се има предвид следното:

За начисляване на разходите за съдебни разноски: разходи за вещи лица, адвокатски хонорари и др.

Д-т с/ка 6091	Разходи за съдебни разноски и арбитраж в страната	3000
К-т с/ка 5013	Текущи банкови сметки в левове	3000
§ 10-92	„Разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски”/	3000
§ 95-07	„Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”	3000

При възстановяване на разходите за съдебни разноски: при инцидентен характер:

Д-т с/ка 5013	Текущи банкови сметки в левове	3000
К-т с/ка 6091	Разходи за съдебни разноски и арбитраж в страната	2500
К-т с/ка 7199	Други приходи (в частта на юристконсултското възнаграждение)	500
§ 95-07	„Наличност в левове по сметки в края на периода (-)”/	3000
§ 10-92	„Разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски (-)”	2500
§ 36-19	„Други неданъчни приходи (+)”	500

В случай на издадено съдебно решение срещу бюджетната организация:

Начисленото задължение към доставчик/изпълнител или съдия изпълнител:

Дт с/ка от раздели 2, 3, 6/ Кт с/ка 4010 10 000

Възстановяване на разходите по делото, заведено от ищеца на основание решението на съда:

Дт с/ка 6061	– за държавната такса	100
Дт с/ка 6091	– за съдебните разноски	300
Дт с/ка 6095	– за санкции и неустойки	50
Дт с/ка 6291	– за лихви	200
Кт с/ка 4010	- с дължимата сума	650

Превеждане на задължението (главница и съдебни и др. разходи) на ищеца:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Дт с/ка 4010 /	10 650
Кт с/ка 5013	10 650
§ 52-00, § 10-15 /	10 000
§ 19-01 /	100
§ 10-92 /	350
§ 29-91 /	200
§ 95-07 (+)	10 650

При превеждане на дължимите суми на съдия изпълнител се прилага сметка 4897.

Със **слайдове от 80 до 83** обучителят представя признаването на приходи от помощи и дарения.

3. Признаване/непризнаване на приходи от помощи и дарения

С указанията на МФ, дадени в ДДС № 14 от 2013 г. се въвеждат процедури за признаването на приходите от помощи и дарения.

В края на годината следва да се установи сумата на неусвоените средства от получените помощи и дарения, отчетени като приход по сметки от група 74 (подгрупи 741, 747, 748 и 749). В изпълнение на принципа за начисляване, регламентиран в чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч, с неусвоената сума от получените помощи и дарения от физически лица и от небюджетни предприятия (стопански и нестопански организации), изразили своята воля за използване на дарението, се съставя статията:

Към 31 декември на отчетната година:

Д-т с/ки от подгрупа 740 Коректив на приходите от помощи и дарения

 К-т с/ка 4989 Коректив за неусвоени помощи и дарения

В началото на следващата година коректива за неусвоените помощи и дарения се сторнира със същата сума (червено сторно):

 Д-т с/ки от подгр. 740 Коректив на приходите от помощи и дарения червено сторно

 К-т с/ка 4989 Коректив за неусвоени помощи и дарения червено сторно

В обратния случай, когато бюджетната организация е извършила разходи или е придобила активи за сметка на своя бюджет, които ще се финансират от донори на помощи и дарения и към 31 декември не е получила тези средства, тя оценява размера на изразходваните средства от бюджета (само за допустимите разходи), като счетоводната статия е следната:

Към 31 декември на отчетната година:

 Д-т с/ка 4980 Коректив за вземания за помощи и дарения

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ки от подгрупа 740 Коректив на приходите от помощи и дарения

В началото на следващата година коректива за вземания за помощи и дарения се сторнира със същата сума (червено сторно):

Д-т с/ка 4980 Коректив за вземания за помощи и дарения - червено сторно

К-т с/ки от подгр. 740 Коректив на приходите от помощи и дарения - червено сторно

Горните правила не се прилагат в следните случаи:

а) за получените средства от помощи и дарения чрез трансфер от други бюджетни организации;

б) за получените от бюджетните организации чрез Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” средства от директни плащания или суми по пазарни мерки, които се отчитат като приход в бюджетната организация-бенефициент, съгласно т. 65 от ДДС № 06 от 2008 г. и т. 57 от ДДС № 07 от 2008 г.

Съгласно т. 57 от ДДС № 07 от 2008 г. когато БО получава като бенефициент от РА средства от директни плащания или суми по пазарни мерки, те следва да се отразят като приход от помощи от Европейския съюз (в зависимост от характера на средствата се ползва § 46-10 или § 46-20 от ЕБК и сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз” или сметка 7482 „Получени капиталови помощи и дарения от Европейския съюз”) в отчетността на СЕС .

в) за помощите и даренията, които са предоставени безусловно (т.е. без наличието на съществени условия и клаузи на договори, чието изпълнение води до възстановяване на средствата на съответния донор);

г) за отчетените суми по **сметка 7450** „Получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни програми”

Сметка 7450 е аналог на § 47-00 “Получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни и други програми” от ЕБК и салдото по нея следва да е равно на отчетените по този приходен параграф суми. От гледна точка на ниво КФП, отчетеният приход по **сметка 7450** и § 47-00 от ЕБК **представя възстановяване на първоначално извършен касов разход от КФП.**

д) в други определени от МФ случаи, включително и по отношение на бюджетни организации-администратори на средства от Европейския съюз и по други международни програми.

Изложеното в този раздел се прилага и спрямо помощите и даренията в **натюра.**

4. Начисляване на приписани приходи и разходи – т. 17.15 от ДДС № 20/2004 г., обучителят представя със **слайд 84.**

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Към 31 декември, когато **между бюджетни организации се предоставят активи за безвъзмездно право на ползване**, се прилага подходът на приписаните приходи и разходи. БО - собственик уведомява БО-ползвател за сумата на наема, която трябва да се начисли така че да се включи в ГФО. Този подход не се прилага, когато ползвателят и собственикът са БО в системата на ПРБ и тези операции подлежат на отчитане в една и съща отч. група.

Счетоводни статии:

При предоставени активи **от държавни институции на общини:**

- в общината-ползвател на актива – Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7682
- в държавната институция – собственик - Дт с/ка 7684 / Кт с/ка 7181

При предоставени **от общини на държавни институции:**

- в държавната институция-ползвател - Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7684
- в общината-собственик на актива – Дт с/ка 7682 / Кт с/ка 7181

При предоставено **от общини на други общини:**

- в общината-ползвател - Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7684
- в общината-собственик на актива – Дт с/ка 7684 / Кт с/ка 7181

В слайдове 85 и 86 е разработено начисляването на приходите и разходите за м. декември по корективни сметки.

5. Начисляване на приходите и разходите за месец декември по корективни сметки

За съответната година следва да се начислят разходите за отопление, ел. енергия, вода, телефон, наеми и др., независимо, че фактурите от доставчиците са издадени/ или получени с дата - следващата отчетна година.

Като разход към 31 декември:

Д-т с/ка 4960 Коректив за вземания от бюджетни организации

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи

К-т с/ка 4971 Коректив за задължения към доставчици -
местни лица (с/ки 4972, 4973, 4974, 4975, 4976, 4978, 4979)

Д-т с/ка 9200, 9801/К-т с/ка 9803

Д-т с/ка 9989/К-т с/ка 9860

В началото на следващата година: червено сторно

Д-т с/ка 4960 Коректив за вземания от бюджетни организации

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ки от подгрупа 497 Корективи за задължения

Начисление на разходите по общия ред:

Д-т с/ки от подгрупа 4511 Разчети за ДДС

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи

К-т с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната (или др. сметка от раздел 4)

Аналогично, следва да се отнесат като приходи, сумите, припадащи се за отчетната година (например, приходи от наеми за м. декември, платими през м. януари). В тази връзка, отчитането на тези приходи за двете отчетни години се извършва по следния начин:

Като приход към 31 декември:

Д-т с/ка 4961 Коректив за вземания от местни лица (с/ка 4962)

К-т с/ки от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери

К-т с/ка 4970 Коректив за задължения към бюджетни организации

В началото на следващата година: червено сторно

Д-т с/ки от подгрупа 496 Коректив за вземания

К-т с/ки от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери

К-т с/ка 4970 Коректив за задължения към бюджетни организации

Начисление на приходите по общия ред:

Д-т с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната (или др. с/ка от р. 4)

К-т с/ки от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери

К-т с/ка 4511 Разчети за ДДС

В случай, че такива фактури съдържат данни, покриващи два отчетни периода (например, дни от декември и дни от януари), следва да се направи оценка и разпределение на разхода между двата отчетни периода.

6. Предварително изразходвани средства, отнасящи се за следващата година, са представени в слайд 87.

Изисква се правилно отчитане на изразходваните средства за застраховки, абонамент, договори и др. при предварително плащане на разходите през отчетната година, когато същите се отнасят за следващ отчетен период. В такива случаи разходите се отчитат като предоставени аванси по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната” към 31 декември. Разчетната сметка се приключва в следващата отчетна година, за която се отнасят направените разходи.

Например: платени авансови суми за застраховки, които се отнасят за следващата година:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Д-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

К-т с/ки от група 50 Парични средства

§ 10-62 „Разходи за застраховки”/

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)”

Дт с/ка 9200, или 9801/Кт с/ка 9803

Дт с/ка 9989/Кт с/ка 9860

Начисляване на разходите в следващата година:

Д-т с/ка 6203 Разходи за застраховане

К-т с/ка 4020 Доставчици по аванси от страната

Подтема 11.8. Определяне на приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство. Преглед за обезценка/ преоценка на нефинансовите активи и МЗ е подробно представена в **слайд 88**.

В края на годината се извършва оценка на ДМА чрез приблизителна счетоводна оценка на разходите, така че същите да съответстват на достигнатия етап на незавършено строителство.

Така определената сума на разходите се начислява по сметките от подгрупи 207 и 607 за сметка на отчетените до момента суми по аванси към доставчиците (сметки 4020 и 4040). Ако направената оценка на разходите по придобиването е по-голяма от салдата на сметки 4020 и 4040 (а не към целия размер на авансите!), с разликата се кредитират сметки 4971 или 4972. В размера на сумата не се включва очакваната сума на ДДС с право на признаване на данъчен кредит.

Съставят се еднократни счетоводни записвания, като в началото на следващата година се съставят сторнировъчни статии, за да се начислят фактическите суми.

Използват се различни източници на информация – фактическо измерване на извършените работи, фактуриране в началото на следващата година, експертни оценки, калкулации на доставчика и други (т.16.6. от ДДС № 20 от 2004 г.).

Прегледът за обезценка е последната стъпка от първи етап на годишната счетоводно приключване. Разгледан е подробно в **слайдове от 89 до 105**. Обучителят обръща внимание на обучаемите да следят за правилно прилагане на нормите за финансово отчитане.

Спазване изискванията на ДДС № 05 от 2016 г. и ДДС № 07 от 2017 г. и ДДС № 08 от 2018 г. на МФ за извършване преглед за обезценка на нефинансовите активи.

При представяне на информацията в ГФО съществува основното правило: !!! Приложимите норми на финансово отчитане изискват в ГФО да се признават активи, които не надценени и пасиви, които не са подценени.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Съществува взаимовръзка между обезценка/ преценка и счетоводният принцип “предпазливост”.

Предпазливостта е, оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат – чл. 26, ал. 1, т. 3 от ЗСч.

В бюджетните организации това е установяване на изменението на нетните активи за отчетния период, възникнали в резултат на влиянието на редица фактори, като: цени, валутни курсове, инфлация и др.

Някои акценти:

1. Съгласно т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г., Преоценката и обезценката на амортизируем нефинансов дълготраен актив се прилагат спрямо балансовата стойност, като при съответните записвания не се засягат сметките от група 24, а увеличенията/намаленията на балансовата стойност се отразяват само по сметките от групи 20, 21 и 22, доколкото не е определено друго със стандартите и указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

2. При неамортизируемите активи - спрямо отчетната стойност.

3. Трябва БО да спазват основното правило: ДМА след първоначалното признаване да се оценяват по стойности, които да бъдат възстановени (реализирани). Обезценка се отчита само тогава, когато е налице траен спад в цените, а не временни спадове и флуктуации.

С писмо на МФ № 08-00-317 от 12.04.2018 г. се дава отговор за прилагането на два подхода (препоръчителен и допустимо алтернативен.) като се дават указания, че обезценката/преоценката се прилага по общия ред.

т. 7.1 от НСС 16 – Препоръчителен подход След първоначалното признаване като актив всеки отделен ДМА следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

т.7.2. Допустим алтернативен подход – т. 7.2. (отм. - ДВ, бр. 86 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

След първоначалното признаване като актив, всеки отделен ДМА трябва да се отчита по преоценена стойност към датата на преоценката, намалена с начислените амортизации, и последвалата натрупана загуба от обезценка.

Важно!

ПРБ следва да унифицира за своите разпоредители с бюджет, кой от двата подхода ще прилага.

ОБЕЗЦЕНКА

1. Съгласно т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г. при извършване на преглед за обезценка за амортизируемите активи се съпоставя балансовата стойност с текущата възстановима стойност. (отпадат указанията в т. 36.1.1, съгласно която при прегледа се съпоставя отчетната стойност с текущата възстановима стойност.)
2. Съгласно т. 86 от ДДС № 07 от 22.12.2017 г. «Считано от 2018 г. бюджетните организации могат да извършват най-малко веднъж на три години преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20/2004 г.» (отпада т. 36.1, съгласно която за нефинансовите активи се извършва преглед за обезценка веднъж на две години...)
3. В т. 82 от ДДС № 08 от 21.12.2018 г. МФ дава следните указания: «...при извършване на преглед за обезценка се съпоставя балансовата стойност на актива с текущата възстановима стойност, съответстваща на оставащия полезен срок и потенциал на икономическа изгода на актива. В случай, че е налице траен спад в цените на актива, се отчита обезценка, при което балансовата стойност се коригира до размера на текущата възстановима стойност чрез използването на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ от СБО.

Дт с/ка 7801/Кт с/ка от р. 2

Важно!!!

4. Операциите, свързани с отразяване на обезценката на нефинансови дълготрайни активи, се осчетоводяват/ отразяват в края на отчетния период във връзка със съставянето на ГФО, след текущото начисляване на амортизациите за м. декември за 2022 г. по реда на ДДС № 05/2016 г.

Пример: за влиянието на обезценката върху балансовата стойност

Преди обезценката:

1200 Отчетна стойност

200 Остатъчна стойност

1000 Амортизируема стойност (1200-200)

333 Акумулирана амортизация (1000/3 г.)

867 Балансова стойност (1200-333)

Обезценка:

867 Балансова стойност

800 Текуща възстановима стойност

- 67 разлика в намаление

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Дт с/ка 7801/Кт с/ка от р. 2 67

След обезценката:

1133 Отчетна стойност..... - 67

200 Остатъчна стойност (може и да е променена, ако е в % с/о отчетната стойност)

933 Амортизируема стойност (1133-200)..... - 67

333 Акумулирана амортизация (1000/3 г.)

800 Балансова стойност (1133-333)..... - 67

При прегледа за обезценка на сгради се вземат предвид пазарните цени и също подобренията в сградите – т. 36.1.2. от ДДС № 20 от 2004 г.

Не се извършва тест за обезценка на активи, които са в процес на придобиване/ строителство със срок под една година. - т. 36.1.5 от ДДС № 20/2003 г.

Евентуални последващи преоценки и обезценки на компютърна конфигурация се прилагат спрямо целия актив, а не поединично за отделните компоненти.

ПРЕОЦЕНКА:

Съгласно т. 16.21 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, бюджетните предприятия извършват преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и коригират стойността им в случаите на очевидно нереално занижени или завишени отчетни стойности, по които в момента се водят тези активи. Извършената корекция се осчетоводява като преценка по съответните сметки от група 78.

Преоценките се изпълняват въз основа на справедливите стойности, които се влияят от пазара. В зависимост от това дали балансовата стойност е по-висока или по-ниска от справедливата стойност, те могат да бъдат подоценка (7801/2). или надоценка (2/7801). Преоценките не са задължителни. Извършват се по решение на ръководството на бюджетната организация и при утвърден подход в счетоводната политика.

Важно!

Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

!!! Амортизационният план следва да се актуализира при преизчисления, преоценки и други подобни корекции на балансовата стойност, влияещи на процеса на последващо начисляване на амортизациите.

Практически стъпки:

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

1. Издаване на заповед- комисия с длъжностни лица, техните длъжности, обхват, срокове до 31.12.
2. Изготвяне на протокол (по образец, утвърден в счетоводната политика) с колони:
 - балансова стойност;
 - текуща възстановима стойност (пазарна цена, борсова цена, продажна цена и др.);
 - разлика между тях;

Оформяне с всички реквизити в Протокола и предложение до ръководителя за промяна на балансовата стойност.

Подтема 11.9. Начисляване на провизии за задължения

Към 31 декември бюджетните организации следва да извършат преглед на начислените (или неначислени) провизии, като при необходимост тяхната оценка се коригира с разликата, която се отчита като промяна в приблизителната счетоводна оценка. Сумите за гаранционно обслужване на продадените от бюджетната организация стоки и услуги се третират като провизия и се начисляват като разход в момента на продажбата. Не се провизират бъдещи разходи за пенсии, социални помощи и обезщетения и здравноосигурителни плащания.

За провизия, начислена като текущ разход:

Д-т с/ка 6791 Разходи за провизии за други задължения

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

За провизия, начислена в цената на придобиване на балансово признат актив:

Д-т с/ки от раздели 2, 3

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

За провизия, начислена в цената на придобиване за активите, които се изписват като разход при тяхното придобиване:

Д-т с/ки от подгрупа 607 Наеми и разходи за инфраструктурни обекти,
земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност

К-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

В края на годината, ако при прегледа на оценката на провизията се установи, че тя намалява, начислената провизия се сторнира и се начисляват текущите разходи. Съставят се обратни счетоводни статии.

С отчетната стойност на провизията като текущ разход:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

К-т с/ка 6799 Сторнирани провизии за други задължения или:

С размера на провизията, начислена в цената на придобиване на балансово признат актив:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ки от раздели 2, 3 или:

С размера на провизията, начислена в цената на придобиване на актив, който се изписва на разход при придобиването му:

Д-т с/ка 4940 Провизии за други задължения

К-т с/ки от подгрупа 607 Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност

Начисляване на фактическите разходи:

Д-т с/ки от раздел 6 Сметки за разходи/

К-т с/ки от р-л 4 Сметки за разчети – вземания и задължения

Подтема 11.10. Начисляване на провизии за вземания

Провизията е обезценка на вземането.

Към 31 декември се начислява провизия за вземания по предоставени от бюджетната организация заеми, аванси, продажби и други разчети. Провизията за вземания се унифицира от ПРБ, като може да бъде обща, индивидуална или обща и индивидуална.

Не се извършва провизиране на вземанията и обезценка от бюджетни организации, БНБ и утвърдени международни организации.

Важно! Съгласно т. 36.2.7. от ДДС № 20 от 2004 г. провизирането на публични държавни вземания от данъци, мита и осигурителни вноски се извършва само по указания от МФ.

Таксите (държавни, общински, такси в чужбина, съдебни) се провизират.

Начисляването на провизията се определя в процент от общата (номинална) стойност на вземането.

Вземанията, които се провизират в бюджетната организация се класифицират в три или две групи и се утвърждават в счетоводната политика:

- трудно-събираеми вземания – след изтичане на 90 /или 180 дни от крайния срок за погасяване, вземането се класифицира като трудносъбираемо и се провизира с определен процент от номиналната стойност на вземането – например 20 % от стойността;

- несъбираемо вземане - след изтичане на 180/360 дни от крайния срок за погасяване, вземането се класифицира като несъбираемо и се провизира с определен процент от номиналната стойност на вземането – например 50 %;
- безнадеждно вземане – при погиване на длъжника, вземането се класифицира като безнадеждно и се провизира на 100 % от стойността. При наличие на сигурни доказателства, че безнадеждното вземане е класифицирано като несъбираемо, то следва да се отпише – след уведомяване с докладна записка ръководителя, подкрепена със становище от дирекция „Правна”, негово писмено съгласие и сторниране на начислената провизия.

Начисляване на провизии на вземания със съответния % на обезценка (20 %, 50 %, 100 %):

Д-т с/ки от подгрупа 671 Разходи за провизии за вземания

К-т с/ки от подгрупа 491 Провизии за вземания

Сторниране на провизираните вземания – когато се съберат или когато преминава от една група в друга:

Д-т с/ки от подгрупа 491 Провизии за вземания

К-т с/ки от подгрупа 672 Сторнирани (възстановени) провизии за вземания

Отписване на номиналната стойност на вземането (на основание разпореждане на ръководителя на бюджетната организация) – след начисляване на провизия на вземането в размер на номиналната стойност на вземането, сторниране на начислената провизия и при достатъчно доказателства за отписване на вземането.

Д-т с/ки от подгрупа 691 Отписани други вземания

К-т с/ки от подгрупи 4110, 4887

Начисляване на разходи за провизии на персонала

Към 31 декември бюджетните организации задължително извършват анализ на неизползваните отпуски от персонала, включително и на припадащите се осигурителните вноски за сметка на работодателя, като се взема предвид: обхвата на отпуските; размера на заплатите; длъжностите; броя на неизползваните дни в отпуск и други показатели.

При начисляване на разходите:

Д-т с/ка 6047 Разходи за провизии за персонал

К-т с/ка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

В началото на следващата година провизираната сума се сторнира изцяло и наведнъж:

Д-т с/ка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

К-т с/ка 6048 Сторнирани разходи за провизии за персонал

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Сметки 6047 и 6048 се приключват по общия ред със сметка 1201 “Изменение на нетните активи за периода”.

ЕТАП ВТОРИ. ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ от подведомствените разпоредители с бюджет и ПРБ – обучителят го представя със слайд 106.

Всички счетоводни сметки, без сметките от раздели 6 и 7, се приключват към 31 декември при всеки ВРБ и ПРБ, като началните салда, дебитните и кредитни обороти и крайните салда на счетоводните сметки се представят поотделно в годишните оборотни ведомости в трите отчетни групи: „Бюджет”, „СЕС” и „ДСД”.

Съгласно т. 37 от ДДС № 3 от 31.03.2016 г. сметка 4500 от СБО се използва само за отчитане на съответните разчети в рамките на една и съща отчетна група (стопанска област) в системата на даден ПРБ.

Сметка 4500 може да се приключи със сметка 7600, вместо със сметка 1001. В случай на възприемането на този подход, приключването на сметка 4500 със сметка 7600 може да се извършва периодично или в края на годината.

В случай на приключване в края на годината, операцията по приключване на сметка 4500 със сметка 7600 следва задължително да се отрази в отчетността на съответните разпоредители с бюджет преди приключването на сметките от раздел 6 и 7, т. е. тази операция следва да се включи в оборотната ведомост, подлежаща на представяне в МФ. Не се допуска приключване на сметка 4500 със сметка 7600 в края на годината след приключвателните операции на сметките от раздел 6 и 7.

ЕТАП ТРЕТИ. ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНА ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ ОТ ПРБ ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ И ЗА СМЕТНА ПАЛАТА) и др. отчетни справки – изискванията за изготвяне и съдържание, обучителят представя на обучаемите със слайдове 107 и 108.

Първостепенният разпоредител с бюджет следва да изготви и представи за цялата си система три отделни оборотни ведомости за трите отчетни групи (стопански области) – „Бюджет”, „СЕС” и „Други сметки и дейности” и една годишна сборна оборотна ведомост.

Оборотните ведомости се изготвят с данни за състоянието по сметките преди операциите по годишното приключване на сметките.

Със сборната годишната оборотна ведомост от ПРБ се представят и съответните справки към нея, изисквани от МФ.

СЪСТАВЯНЕ НА БАЛАНС КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ

При съставяне на баланса от ПРБ към 31 декември се спазват следните изисквания:

- пълнота и изчерпателност – отразяване на всички активи, пасиви, приходи и разходи;

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

- принадлежност и собственост – отразените активи и пасиви да принадлежат на обекта към датата на съставяне на баланса;
- наличност и валидност – отразените активи и пасиви в баланса реално да съществуват и да са в наличност;
- оценяване – отразените активи и пасиви в баланса да са остойностени и отразени в баланса в съответствие с действащото законодателство и приетата счетоводна политика;
- измеримост – активите и пасивите да са отразени точно в баланса и правилно обобщени.

Подтема 11.11. ЕТАП ЧЕТВЪРТИ. ГОДИШНО ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ – представен от лектора в слайд 109.

Годишното приключване на счетоводните сметки се извършва след като е осигурена информацията за изготвяне на оборотната ведомост:

- сметките от групи 60, 61, 62, 64, 67 и 69 както и сметки 6501, 6502, 6503 и 6507, 6504 и 6508 в зависимост от това в коя отчетна група се водят, се приключват със сметка 1201;
- сметка 6506 при извършване на процедурите по приключването следва да е с равни дебитни и кредитни обороти;
- сметките от групи 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79 се приключват съответно със сметки 1201 в трите отчетни групи;
- сметка 1201 се приключва със сметка 1101;

Когато са изведени подведомствени предприятия от системата на първостепенен разпоредител/или са приключили проекти ще фигурират само салдата на сметка 1001 и 1101, като сбора от тези салда следва да е равен на нула. След приключвателните операции сметките от тези групи следва да се приключат помежду си, като салдата им се зануляват (т. 59.7 от ДДС № 20 от 2004 г.)

Сметките от подгрупи 980, 986 и 994 се приключват със сметка 9989 с годишното приключване на сметките от раздели 6 и 7.

В края на темата обучителят обръща внимание на обучаемите, че е важно да знаят, че допуснатите отклонения могат да се коригират преди заверката на ГФО за 2022 г. от Сметната палата на основание указанията, дадени от МФ в т. 8.11 от писмо ДДС № 20 от 2004 г. и указанията – слайд 110.

В края на занятиято се провежда кратка дискусия. Участниците споделят добри практики и трудности при приложението им в практиката, а обучителят ги записва и предоставя на НСОБ за бъдещи преговори за отстраняването им. Преминава се към решаване на казуси.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Казус 1:

1.1. През м. февруари 2022 год. в сметката за чужди средства на Община „Х“ са постъпили средства за гаранция за добро изпълнение на договор за строителство в размер на 15 000 лв. Договорът приключва през м. октомври 2022 год., издадени са всички разрешителни за ползване и обектът е въведен в експлоатация. Общината връща гаранцията за добро изпълнение на контрагента.

1.2. По време на годишна инвентаризация на средствата в набирателната сметка се установява, че в сметката има непотърсени депозити от контрагенти с изтекъл давностен срок на обща стойност 4 500 лв. Кметът на Общината издава заповед за прехвърляне на средствата в бюджетната сметка.

Моля да бъдат съставени счетоводни статии, отчитащи случаите по-горе.

Отговор 1.1.

При постъпване на парични гаранции по набирателна сметка в отчетна група „ДСД“:

За постъпилите чужди средства:

В отчетна група „ДСД“/ в отчет Б -3 с код 33:

Д-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове 15 000

К-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от
местни лица 15 000

§ 95-07, „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)“

§ 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и
физически лица) (+)“

За възстановените чужди средства на собствениците:

В отчетна група „ДСД“/ в отчет Б-3 с код 33:

Д-т с/ка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от
местни лица 15 000

К-т с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове 15 000

§ 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

физически лица (-)"

§ 95-07, „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)"

Отговор 1.2.

В отч. гр. „ДСД”:

Дт с/ки подгр. 483 Задължения по временни депозити,

гаранции и други чужди средства 4 500

Кт с/ки от подгр. 791 Отписани задължения към други лица 4 500

Дт с/ка 7602 Прехвърляне на активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и "Други сметки и дейности" 4 500

Кт с/ки от гр. 50 Парични средства 4 500

§ 93-10 „Чужди средства от други лица (небюджетни предприятия и физически лица) (-)" 4 500

§ 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода (+)" 4 500

Непотърсените чужди средства се прехвърлят в бюджета:

В отч. гр. „Бюджет”:

Дт с/ки гр. 50 Парични средства 4 500

Кт с/ка 7602 Прехвърляне на активи и пасиви 4 500

между отчетни групи "Бюджет" и "Други сметки и дейности"

§ 95-07, „Наличност в левове по сметки в края на периода (-)", 96-07 (-) 4 500

§ 36-19 Други неданъчни приходи (+) 4 500

Казус 2:

Към 31 декември Община „Х“ е предоставила актив за безвъзмездно право на ползване на съседна община.

В същото време Община „Х“ е предоставила сграда на Дирекция „Социално подпомагане“ за изнесен офис.

За нуждите на Общинския съвет, Областна Администрация е предоставила на Община „Х“ зала за провеждане на заседания.

Моля да бъдат съставени счетоводни статии, отразяващи процеса.

Отговор:

При предоставени активи от общини на други общини:

- в общината-ползвател - Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7684
- в общината-собственик на актива – Дт с/ка 7684 / Кт с/ка 7181

При предоставени от общини на държавни институции:

- в държавната институция-ползвател - Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7684
- в общината-собственик на актива – Дт с/ка 7682 / Кт с/ка 7181

При предоставени активи от държавни институции на общини:

- в общината-ползвател на актива – Дт с/ка 6087 / Кт с/ка 7682
- в държавната институция – собственик - Дт с/ка 7684 / Кт с/ка 7181

Заклучително занятие Оценка на резултатите от обучението

Целта е да се направи кратко обобщение на проведения семинар – основни теми, изводи и поуки. В рамките на заключителното занятие се провежда изпитния тест и се връчват сертификатите на участниците.

Време за провеждане – 60 минути, от които за теста – 30 минути

1. Провеждане на оценка на резултатите от обучението чрез предварително подготвени тестове.

Водещият обучител представя накратко съдържанието на разделите в теста и начина за неговото попълване. Времето за решаване на теста е 20 минути. Въпросите на теста са от отделни занятия от обучението и обхващат като цяло темите на обучението. Решаването на теста се извършва посредством подчертаване на верния отговор. На някои от въпросите на теста има повече от един верен отговор.

ТЕСТ ПО СЧЕТОВОДСТВО

1. Кой са елементите на финансовите отчети на бюджетните организации, съгласно Заповед № 1338 от 2015 г. на министъра на финансите?

- а. баланс, оборотна ведомост и приложения;
- б. отчет за касово изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз, сметките за чужди средства и приложения;
- в. баланс, отчет за приходи и разходи, отчет за касово изпълнение на бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства и приложение

2. Правилата на счетоводно отчитане на бюджетната дейност къде са регламентирани?

- а. ДДС 20/2004 год.
- б. ДДС 7 и 8/2008 год.
- в. Сметкоплана на бюджетните предприятия

3. Съгласно кои критерии са структурирани счетоводните сметки в Сметкоплана на бюджетните организации?

- а. приходни позиции и разходни позиции;
- б. приходно-разходни позиции, финансиращи позиции;
- в. без позиции

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

4. Кой метод на амортизация на нефинансовите активи да се прилага, препоръчва Министерството на финансите в ДДС № 05 от 2016 г.?
 - а. начинът, по който се определя (и разпределя) амортизацията през отделните отчетни периоди в рамките на срока на годност на амортизируемия актив;
 - б. начинът, по който се определя (и разпределя) амортизацията за целия отчетен период до пълното изписване на амортизируемия актив;
 - в. нито един от двата.

5. Какви възможности са дадени от Министерството на финансите за счетоводно отчитане на компютърните конфигурации?
 - а. като цял дълготраен материален актив „компютърна конфигурация”
 - б. поотделно компютър и монитор
 - в. само един от вариантите в бюджетна организация

6. При придобиване на дълготраен актив в условията на финансов лизинг, стойността на актива отразява ли се на касова основа?
 - а. не се отразява, защото не е платено придобиването на актива
 - б. отразява се по справедлива стойност по съответния разходен параграф от ЕБК
 - в. отразява се по съответния разходен параграф с направената лизингова вноска

7. Отбележете дейност, която е облагаема с данък върху приходите по реда на чл. 248 от Закона за корпоративното подоходно облагане?
 - а. приходи от наеми на външни наематели;
 - б. приходи от продажба на вторични суровини от бюджетна дейност;
 - в. приходи от дейността на павилион/бюфет.

8. На какъв период следва да се прави преглед за преоценка на дълготрайни активи?
 - а. веднъж на две години
 - б. веднъж на три години
 - в. по преценка на ръководството

9. Коя от счетоводните статии за поет ангажимент за разход по договор и за неговото анулиране е вярна:
 - а. Д-т с/ка 9801/ К-т с/ка 9200 – поемане по договор
Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9800 – реализиране по договор
Д-т с/ка 9801/ К-т с/ка 9803 – незабавна реализация;;
 - б. Д-т с/ка 9800/ К-т с/ка 9200 – поемане по договор
Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9803 – реализиране по договор
Д-т с/ка 9801/ К-т с/ка 9803 – незабавна реализация;
 - в. нито едно от двете.

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

10. Коя от съставените счетоводни статии за възникнали нови ангажименти за разходи е вярна:

а. Превеждане на аванса : Д-т с/ка 4020 / К-т с/ка 5013 10 000

Реализиран ангажимент: Д-т с/ка 9200/ К-т с/ка 9803 10 000

Нови възникнали задължения: Д-т с/ка 9989/ К-т с/ка 9860 10 000

б. Превеждане на аванса : Д-т с/ка 4020 / К-т с/ка 5013 10 000

Реализиран ангажимент: Д-т с/ка 9203/ К-т с/ка 9800 10 000

Нови възникнали задължения: Д-т с/ка 9989/ К-т с/ка 9203 10 000

в. нито едно от двете;

Отговори на теста:

Въпрос№	Отговор
1	в
2	а
3	б
4	а
5	в
6	в
7	в
8	б
9	б
10	а

2. Обобщение на материала и оценка на семинара

3. Заключителна дискусия

Какво научихме;

Какво ще променим в работата си;

Ще приложим следната добра практика;

Идеи за промени (нормативни, организационни и други)

4. Връчване на сертификати за завършено обучение на участниците в обучението и закриване на семинара

Този документ е създаден съгласно Административен договор № BG05SFOP001-2.015-0001-C01, проект „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.